

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE na lata 2021 - 2027 z perspektywą do roku 2030

1.	WPROWADZENIE	4
2.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	4
3.	CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
4.	METODY PRACY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	5
5.	OPIS PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE NA LATA 2021 – 2027 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030 ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	5
5.1.	ZAWARTOŚĆ PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE	5
5.2.	ZAŁOŻENIA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE	6
5.3.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTU STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	8
6.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STRATEGII.....	15
6.1.	POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU	15
6.2.	POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU.....	18
6.3.	BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE	18
6.4.	ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE	20
6.5.	WODY POWIERZCHNIOWE	21
6.6.	WODY PODZIEMNE	24
6.7.	GLEBY	25
6.8.	WARUNKI KLIMATYCZNE	27
6.9.	SZATA ROŚLINNA.....	28
6.10.	FAUNA	28
6.11.	POWIĄZANIA PRZYRODNICZE.....	28
6.12.	WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE.....	29
6.12.1.	WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE	29
6.12.2.	OCHRONA PRZYRODY.....	29
6.12.3.	OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	31
7.	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA.....	33
7.1.	STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	33
7.2.	STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY	34
7.3.	STAN CZYSTOŚCI PEDOSFERY	36
7.4.	JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO	36
7.5.	PROMIENIOWANIE ELEKTROENERGETYCZNE.....	37
8.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STRATEGII	37
9.	PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	38
9.1.	OCHRONA PRZYRODY.....	39
9.2.	OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH.....	41
9.3.	OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ.....	43
9.4.	OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH.....	43
9.5.	OCHRONA ZABYTEKÓW I DÓBR MATERIALNYCH	43
9.6.	ŁAD PRZESTRZENNY, KSZTAŁTOWANIE I OCHRONA KRAJOBRAZU	44
9.7.	EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ UCIAŻLIWOŚĆ AKUSTYCZNA	44
10.	PROGNOZA WPLYWU PROJEKTU STRATEGII NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA.....	44
10.1.	IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKU REALIZACJI ZAPISÓW DOKUMENTU	44

11. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SKUTKÓW REALIZACJI ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROJEKCIE STRATEGII	46
12. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ TRANSGRANICZNYCH I SKUMULOWANYCH.....	70
13. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STRATEGII	70
14. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STRATEGII	72
15. MONITOROWANIE REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	72
16. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	75
17. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	76

1. WPROWADZENIE

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030, opracowywanego na podstawie uchwały Nr XXVI/151/2021 Rady Gminy Wojsławice z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030 została wykonana w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373, z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami art. 46 Ustawy OOŚ, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, planu zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOŚ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOŚ, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Zgodnie z pismem znak sprawy WSTII.410.60.2021.DB z dnia 3 grudnia 2021 roku, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie wyraził stanowisko, iż zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Strategia rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 14 ustawy, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, studium i programu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

3. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem opracowania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji celów i zadań zawartych w Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie – pismo znak: WSTII.411.26.2021.DB z dnia 20.12.2022r. oraz z Lubelskim

Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Lublinie - pismo znak: DNS-NZ.7016.8.2022 z dnia 01.02.2022r. (data wpływu 03.02.2022r.).

Zakres i treść *Prognozy* określa art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...), zgodnie z którym prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jego przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy oraz cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania;

przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko;
- rozwiązania alternatywne, o ile zostanie wykazane, że istnieją możliwości ich wprowadzenia.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o oświadczeniu o informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie analizowanego dokumentu.

4. METODY PRACY I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373, z późn. zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor Prognozy kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

Ilekoć w przedmiotowym dokumencie jest mowa o „projekcie Strategii”, bądź „projekcie dokumentu”, należy przez to rozumieć „projekt Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”. Analogicznie, poprzez określenie „prognoza” należy rozumieć „prognozę oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”.

5. OPIS PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE NA LATA 2021 – 2-27 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030 ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

5.1. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE

Strategia rozwoju gminy jest narzędziem umożliwiającym długookresowe programowanie rozwoju lokalnego. Wyznacza dziedziny i kierunki działania istotne dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Określa ogólne ramy działań, których realizacja w danym okresie jest potrzebna i możliwa. Opracowanie strategii jest efektem współpracy przedstawicieli samorządu, radnych oraz mieszkańców gminy.

„Strategia Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030” jest dokumentem opracowanym dla Gminy Wojsławice nakreślającym kierunki działań zmierzających do usunięcia głównych problemów oraz utrzymania lub poprawy obecnej sytuacji społecznej i gospodarczej. Dokument nakreśla

główny cel strategiczny z podporządkowanymi mu kierunkami rozwoju gminy. W ramach kierunków z kolei wyodrębnione zostały cele operacyjne.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 składa się z następujących elementów:

- Wprowadzenie;
- Podstawy prawne, uwarunkowania i kluczowe ustalenia diagnostyczne;
- Misja samorządu lokalnego;
- Wizja rozwoju Gminy Wojsławice;
- Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- Model funkcjonalno – przestrzenny;
- Ewaluacja i monitorowanie;
- System realizacji Strategii;
- Ramy i źródła finansowania.

5.2. ZAŁOŻENIA PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE

Misja samorządu lokalnego to element, który w swojej istocie stanowi zasadę działania określającą główne wartości w odniesieniu do wyznaczonych celów strategicznych i kierunków działań, jakie zostały przyjęte do realizacji w perspektywie do roku 2030. Misja wyznacza najważniejsze zamierzenia Gminy Wojsławice, które koncentrują się przede wszystkim na zapewnieniu równowagi pomiędzy potrzebami i aspiracjami mieszkańców, oczekiwaniami lokalnej gospodarki i turystów oraz utrzymaniem wysokiej jakości warunków naturalnych i środowiskowych. Misję gminy Wojsławice określono następująco:

Gmina Wojsławice chce rozwijać się w sposób zintegrowany i zrównoważony, uwzględniający unikatowe uwarunkowania produkcji rolnej, walory przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe, stwarzając warunki do rozwoju przedsiębiorczości oraz zabiegając o poprawę jakości życia mieszkańców. Nowy model rozwoju gminy uwzględnia integrację trzech kluczowych obszarów:

- **ekonomicznego – uwzględniającego wzrost gospodarczy, zapewniający wystarczającą ilość dóbr i usług, rozwój innowacyjnego, ekologicznego rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, przemysłu drzewnego;**
- **ekologicznego – obejmującego ochronę zasobów naturalnych, poprawę stanu środowiska;**
- **społecznego – dotyczącego poprawy jakości życia ludności, zaspokajania jej potrzeb.**

Gmina Wojsławice chce wyróżniać się jakością i dostępnością usług publicznych, troszczyć się o bezpieczeństwo mieszkańców, poprzez zapewnienie zrównoważonego, trwałego, wielofunkcyjnego i innowacyjnego rozwoju gospodarczego gminy, opartego na endogenicznych potencjałach, zdolnościach innowacyjnych posiadanych zasobów, z jednoczesnym poszanowaniem zasad ładu przestrzennego, zgodnie z ideą zielonej transformacji, a także wysokiej ekokultury. Gmina Wojsławice chce być przyjazną przestrzenią dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów poprzez współpracę w obszarze OSI Żywicielskiego (wyznaczonego w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego) oraz utworzenie Wojsławickiego Parku Kulturowego.

Biorąc pod uwagę treść zawartą w Misji Gminy Wojsławice, podkreślić należy uwzględnienie w koncepcji rozwojowej potrzeb mieszkańców, którzy z mocy prawa tworzą wspólnotę samorządową. Istotą rozwoju gminy w kolejnych latach będzie zatem zrównoważony rozwój, oparty na zasobach społeczności lokalnej, przedsiębiorcach, lokalnej kulturze, uwarunkowaniach produkcji rolnej i przyrodzie. Jednocześnie ze względu na swoje uwarunkowania środowiskowe i historię, gmina Wojsławice będzie także miejscem przyjaznym turystom.

Wizję gminy Wojsławice określono następująco:

Gmina Wojsławice dąży do stworzenia wysokiej jakości warunków do życia, pracy, rozwoju i inwestowania na terenie gminy, poprzez zrównoważony rozwój sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz lepszą integrację społeczności lokalnej, a także troskę o środowisko naturalne, ład przestrzenny oraz wdrożenie inteligentnych specjalizacji, innowacji i wielofunkcyjny rozwój. Rozwój gminy determinowany jest w oparciu o wykorzystanie endogenicznych potencjałów gminy tj. potencjału rolniczego (bazy surowca), potencjału dziedzictwa historyczno-kulturowego oraz potencjału przyrodniczego (walory przyrodnicze, kapitał ekologiczny, walory krajobrazowe, atrakcje turystyczne), a także potencjału społecznego. Istotnym

kierunkiem są działania rozwój ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych i partnerstw gminy (w tym inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego na OSI Żywicielski) oraz budowa kompleksowej oferty Wojśławickiego Parku Kulturowego. Kluczowy jest również rozwój w oparciu o kompleksowy Plan Rozwoju Przedsiębiorczości, Edukacji i Kultury, a także troska o infrastrukturę poprawiającą dostępność komunikacyjną i inwestycyjną. Ważnym elementem jest projektowanie i wdrażanie inwestycji, mających na uwadze ochronę środowiska naturalnego, ład przestrzenny i ekologię.

Sformułowane cele strategiczne odnoszą się do poszczególnych wymiarów/obszarów interwencji. Kluczowe jest umocowanie ich w narracji określającej problemy oraz zasoby endogeniczne, które wskazują na realność planowanej zmiany oraz, co najważniejsze, przedstawiają logikę interwencji, której źródła tkwią w rzetelnej diagnozie deficytów oraz potencjałów gminy Wojśławice, którą przeprowadzono na potrzeby dokumentu.

CEL STRATEGICZNY - trwała poprawa komfortu życia mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego, terytorialnego oraz wzrost konkurencyjności podmiotów gospodarczych i poprawa warunków do inwestowania w gminie Wojśławice

I KIERUNEK ROZWOJU GMINY: UTWORZENIE WE WSPÓŁPRACY Z KLUCZOWYMI PARTNERAMI LUBELSKIEGO OKRĘGU PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO.

CEL OPERACYJNY 1: Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych rozwój zrównoważonego rolnictwa (w tym rolnictwa ekologicznego, organicznego, innowacyjnego).

CEL OPERACYJNY 2. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne tj. branży rolno-spożywczej oraz przetwórstwa oraz branży drzewnej.

CEL OPERACYJNY 3. Rozwój współpracy i sieci powiązań producentów oraz przetwórców na terenie Gminy (docelowo na obszarze inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego).

CEL OPERACYJNY 4. Budowa marki tradycyjnych i lokalnych produktów żywnościowych.

II. KIERUNEK ROZWOJU GMINY: ZRÓWNOWAŻONY I ZINTEGROWANY ROZWÓJ INFRASTRUKTURY UWZGLĘDNIAJĄCY ZASADY ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ KAPITAŁ EKOLOGICZNY GMINY.

CEL OPERACYJNY 1. Wielofunkcyjny i zrównoważony rozwój spójny z trendami społecznymi i ochroną środowiska naturalnego.

III. KIERUNEK ROZWOJU GMINY: INNOWACYJNY ROZWÓJ GOSPODARCZY WYKORZYSTUJĄCY ENDOGENICZNE POTENCJAŁY GMINY ORAZ KOMERCJALIZACJĘ WIEDZY.

CEL OPERACYJNY 1. Innowacyjne wykorzystanie kapitału ekologicznego i dziedzictwa kulturowego w rozwoju usług wolnego czasu.

IV. KIERUNEK ROZWOJU GMINY: POPRAWA KOMFORTU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I TOŻSAMOŚCI GMINY POPRZEZ ROZWIJANIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO.

CEL OPERACYJNY 1. Rozwój kapitału społecznego gminy.

CEL OPERACYJNY 2. Rozwój usług społecznych i tworzenie warunków do aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych.

CEL OPERACYJNY 3. Promowanie przedsięwzięć na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej na terenie gminy.

CEL OPERACYJNY 4. Ochrona materialna i niematerialna zasobów kulturowych oraz środowiskowych Gminy.

CEL OPERACYJNY 5. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu.

W ramach wyżej wymienionych celów operacyjnych została opracowana lista planowanych kierunków działań. Lista kierunków działań znajduje się w tabeli nr 6 niniejszej prognozy.

5.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTU STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI

„Strategia Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030” jest dokumentem, który uwzględnia uwarunkowania i potrzeby lokalne, występujące na obszarze gminy Wojsławice, niemniej oceniany dokument powstał w oparciu o cele zawarte w dokumentach międzynarodowych, dokumentach strategicznych Unii Europejskiej (wspólnotowych), kraju, województwa, a także w sektorowych planach i programach. Wyznaczone cele i kierunki działań niniejszego dokumentu są z nimi w pełni kompatybilne i będą zmierzały do ich realizacji w obszarze Gminy Wojsławice.

Tabela 1. Powiązania projektu Strategii rozwoju gminy Wojsławice z dokumentami programowymi i strategicznymi

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”
Poziom międzynarodowy
AGENDA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU 2030
Do wybranych celów zrównoważonego rozwoju służących realizacji celów zawartych w Strategii należą: • Cel 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie; • Cel 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo • Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobroby • Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi • Cel 7. Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność
Poziom wspólnotowy
RAMY POLITYKI KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNEJ DO ROKU 2030
W ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 wyznaczono cele polegające na ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych, zwiększeniu udziału energii ze źródeł odnawialnych i po-prawie efektywności energetycznej. Najważniejsze z nich to ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.), zwiększenie do co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii, zwiększenie o co najmniej 32,5% efektywności energetycznej. Powyższe założenia będą realizowane głównie w zakresie celu szczegółowego 1.3. Zwiększenie konkurencyjności gminy poprzez wdrożenie rozwiązań efektywnego zwiększenia odnawialnych źródeł energii (OZE) w przestrzeni publicznej i prywatnej.
Poziom krajowy (ponadregionalny)
KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO
Podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorzady: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030. KSRR wyznacza 3 cele szczegółowe: 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach ww.

celów wyznaczono szereg celów/zadań operacyjnych. Oceniany dokument nawiązuje wszystkim ww. celów.
STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)
Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dodatkowo w ramach SOR określono 3 cele szczegółowe oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów SOR, tj. Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe. Strategia swoim zakresem realizuje 5 pierwszych z wymienionych obszarów poprzez planowane m.in. następujące działania: rozpoznanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych, m.in. kultury, służby zdrowia i dostosowanie do nich oferty instytucji, informatyzacja Urzędu Gminy, modernizacja i budowa dróg, utrzymanie rowów melioracyjnych w dobrym stanie, informatyzacja Urzędu Gminy.
DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU. POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI
Jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno – gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Spośród celów strategii, z punktu widzenia niniejszego dokumentu najbardziej istotny jest Cel 7 „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”, do którego nawiązują przede wszystkim cele strategiczne tj.: Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych rozwój zrównoważonego rolnictwa (w tym rolnictwa ekologicznego, organicznego, innowacyjnego); Wielofunkcyjny i zrównoważony rozwój spójny z trendami społecznymi i ochroną środowiska naturalnego. Ponadto również wizja Gminy Wojśławice określona w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Wojśławice wskazuje, iż Gmina będzie dążyć do stworzenia wysokiej jakości warunków do życia, pracy, rozwoju i inwestowania na terenie gminy, poprzez zrównoważony rozwój sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz lepszą integrację społeczności lokalnej, a także troskę o środowisko naturalne, ład przestrzenny oraz wdrożenie inteligentnych specjalizacji, innowacji i wielofunkcyjny rozwój.
STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TRANSPORTU DO 2030 ROKU
Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w strategii jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Dla realizacji przedmiotowego dokumentu istotny jest Cel strategiczny 1 „Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego”. Projekt Strategii uwzględnia ww cel w szczególności w działaniach określonych w ramach <u>celu Wielofunkcyjny i zrównoważony rozwój spójny z trendami społecznymi i ochroną środowiska naturalnego</u> poprzez takie kierunki działań jak: Rozwój infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, Rozwój infrastruktury alternatywnego transportu przyjaznego środowisku naturalnemu.
STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 roku został opracowany w 2013 roku przez Ministerstwo Środowiska. Pierwsza część dokumentu przedstawia scenariusze zmian klimatu do 2030 roku oraz prawdopodobny wpływ zmian klimatu na sektory i obszary wrażliwe na te zmiany. W drugiej części dokumentu określono cele i kierunki działań w procesie adaptacji do zmian klimatu do 2030 roku. Oceniany dokument uwzględnia cele określone w SPA2020 w szczególności w ramach celu operacyjnego Ochrona materialna i niematerialna zasobów kulturowych oraz środowiskowych Gminy (Ochrona i kształtowanie zasobów wodnych na terenie gminy).

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojśławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”
Poziom wojewódzki (regionalny)
PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015r., to dokument określający kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym.

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”

Poziom wojewódzki (regionalny)

Zgodnie z PZPWL, w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego gmina Wojsławice położona jest w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej (podstrefa wyżynna), dla których plan wskazuje zachowanie naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących.

Gmina Wojsławice położona jest w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym –

- wiejskim obszarze funkcjonalnym, wymagającym wsparcia procesów rozwojowych, dla którego PZPWL określa cele rozwojowe zagospodarowania przestrzennego m.in.:
 - wzmacnianie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno-gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju,
 - stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i wykorzystaniem walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce.
- przygranicznym obszarze funkcjonalnym (strefa zewnętrzna) – dla którego PZPWL określa cele rozwojowe zagospodarowania przestrzennego m.in.:
 - wzmocnienie funkcjonalne ośrodków miejskich i tworzenie warunków wzrostu społeczno – gospodarczego

Gmina Wojsławice położona jest również w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym, tj. w „Obszarze funkcjonalnym rozwoju gospodarki żywnościowej (roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej)”. Dla obszaru, jako wiodące kierunki zagospodarowania, PZPWL wskazuje m.in.:

- produkcja roślinna,
- rozwój bazy przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwój agroturystyki jako formy wzbogacania funkcjonalnego obszarów wiejskich,
- rozwój infrastruktury turystycznej (głównie szlaków turystycznych),
- produkcja zdrowej żywności,
- rozwój infrastruktury technicznej i transportowej.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DO 2030 ROKU

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku wyznacza kluczowe długoterminowe cele i kierunki rozwoju województwa lubelskiego i jest głównym dokumentem umożliwiającym racjonalne organizowanie działań i prowadzenie skoordynowanej polityki rozwoju w horyzoncie czasowym objętym Strategią.

Strategia wskazuje cztery cele strategiczne:

Cel strategiczny 1 Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych

Cel strategiczny 2 Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych

Cel strategiczny 3 Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu

Cel strategiczny 4 Wzmacnianie kapitału społecznego

Oceniany dokument nawiązuje wszystkim ww. celów.

Dla terenu gminy Wojsławice, szczególnie istotne pozostają Cele 1, 2 i 3 z celami operacyjnymi:

- 1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw
- 1.2. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce naturalne
- 1.3. Rozwój współpracy w sektorze rolno - spożywczym
- 1.4. Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych
- 2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
- 2.3. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
- 2.4. Ochrona walorów środowiska
- 3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo – kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

Dodatkowo w SRWL wskazane zostały Obszary Strategicznej Interwencji (OSI):

- o znaczeniu krajowym, obejmujące tereny o niekorzystnych uwarunkowaniach, dla których niezbędne jest wykształcenie zasobów służących eliminowaniu barier rozwojowych i pobudzeniu trwałego wzrostu. Strategia wskazuje gminę Wojsławice jako:

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”	
Poziom wojewódzki (regionalny)	
▪ Obszar zagrożony trwałą marginalizacją - oczekiwanym efektem podejmowanych działań powinien być rozwój lokalnych firm, wzrost liczby lokalnych miejsc pracy, wzrost dochodów mieszkańców oraz bazy dochodowej samorządów terytorialnych. Korzystne będzie również wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z miastami, stanowiącymi lokalne ośrodki wzrostu, które zapewniają odpowiedni dostęp mieszkańców do rynku pracy. □ o znaczeniu regionalnym - stanowią wyraz podjętej decyzji dotyczącej potrzeby szczególnego wsparcia realizacji wybranych kierunków działań SRWL na określonych obszarach województwa. Strategia wskazuje gminę Wojsławice jako: ▪ Żywicielski OSI dla którego priorytetem rozwoju jest wykorzystanie zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa.	Projekt dokumentu kładzie duży nacisk na kształtowanie strategicznych zasobów rolnych i poprawa stanu środowiska naturalnego, rozwój przetwórstwa i przemysłu rolno-spożywczego w celu zapewnienia atrakcyjnych miejsc pracy.
PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2020 - 2023 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027	
Priorytetowymi obszarami przyszłej interwencji w ramach Programu Ochrony Środowiska powinny być: • Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimat; • Poprawa klimatu akustycznego w województwie lubelskim • Ochrona przed polami elektromagnetycznym. • Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych • Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą • Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej • Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi • Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu • Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa lubelskiego • Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej • Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej • Zwiększanie lesistości • Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	
Oceniany dokument nawiązuje do większości ww. celów.	
AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA DLA STREFY LUBELSKIEJ ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIE POZIOMU DOPUSZCZALNEGO PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 Z UWZGLĘDNIENIEM PYŁU PM2,5	
PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA STREFY LUBELSKIEJ Z WYŁĄCZENIEM PLANU DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIE POZIOMU DOCELOWEGO BENZO(A)PIRENU	
Wybrane działania kierunkowe jakie należy realizować zgodnie z POP w celu obniżenia emisji pyłu PM 10 i bezno(a)pirenu przedstawiają się następująco:	
1. <u>W zakresie ograniczania emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej).</u> • Nawiązanie współpracy przez samorzady z dostawcami ciepła sieciowego paliw gazowych i rozbudowa sieci gazowej. • Rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą. • Zmiana paliwa na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej. • Zmniejszanie zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez termomodernizacje budynków. • Ograniczanie emisji z niskich rozproszonych źródeł technologicznych. • Regularne czyszczenie kominów przy spalaniu paliw stałych. 2. <u>W zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej).</u> • Kontynuacja modernizacji lub wymiany taboru komunikacji gminnej. • Dążenie do wprowadzenia nowych niskoemisyjnych paliw i technologii, szczególnie w systemie	

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”

Poziom wojewódzki (regionalny)

transportu publicznego i służb gminnych.

- Kanalizowanie ruchu tranzytowego z ominięciem stref zamieszkania.
 - Rozwój i zwiększanie efektywności systemu transportu publicznego.
 - Rozwój systemu tras rowerowych i infrastruktury rowerowej.
 - Wspieranie rozwiązań proekologicznych w zakresie transportu.
 - Stosowanie przy modernizacji dróg i parkingów materiałów i technologii gwarantujących ograniczenie emisji pyłu podczas eksploatacji oraz zakaz stosowania materiałów pylących do utwardzania dróg i parkingów.
3. W zakresie ograniczania emisji z istotnych źródeł punktowych.
- Ograniczenie emisji substancji poprzez optymalne sterowanie procesem spalania i podnoszenie sprawności procesu produkcji energii.
 - Zmiana paliwa na inne, o mniejszej zawartości zanieczyszczeń.
 - Stosowanie wysokoefektywnych technik ochrony atmosfery gwarantujących zmniejszenie emisji substancji do powietrza.
 - Stosowanie odnawialnych źródeł energii.
 - Zmniejszenie strat przesyłu energii.
 - Optymalizacja procesów produkcji w celu ograniczenia emisji substancji do powietrza.
 - Podejmowanie działań ograniczających do minimum ryzyko wystąpienia awarii urządzeń ochrony atmosfery (ze szczególnym uwzględnieniem dużych obiektów przemysłowych), a także ich skutków poprzez utrzymywanie urządzeń w dobrym stanie technicznym.
4. W zakresie ograniczania emisji powstającej w czasie pożarów lasów i wypalania łąk, ściernisk, pól.
- Zapobieganie pożarom w lasach (uświadamianie społeczeństwa, zakazy wchodzenia w trakcie suszy, sprzątanie lasów).
 - Skuteczne egzekwowanie zakazu wypalania łąk, ściernisk i pól.
5. W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.
- Usprawnianie infrastruktury recyklingu, w celu ułatwienia zbiórki odpadów.
 - Zachęcenie do stosowania kompostowników.
 - Stworzenie specjalnego systemu programów zbiórki odpadów zielonych pochodzących z ogrodów.
 - Zbiórka makulatury.
 - Prowadzenie kampanii edukacyjnych, informujących społeczeństwo o zagrożeniach dla zdrowia płynących z „otwartego” spalania odpadów.
6. W zakresie edukacji ekologicznej i reklamy - jednostki samorządu terytorialnego.
- Kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości.
 - Prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów połączonych z informacją na temat kar administracyjnych za spalanie odpadów.
 - Uświadamianie społeczeństwa o korzyściach płynących z użytkowania scentralizowanej sieci ciepłej, gazowej, termomodernizacji i innych działań związanych z ograniczeniem emisji niskiej.
 - Promocja nowoczesnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła oraz źródeł energii odnawialnej.
 - Informowanie mieszkańców o możliwości uzyskania dopłat i skorzystania z programów, np. przeprowadzanie kampanii „Weź dopłatę/dotację –wymień piec”.
7. W zakresie planowania przestrzennego - jednostki samorządu terytorialnego
- uwzględnianie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiających ograniczenie emisji pyłów poprzez działania polegające na:
 - ustalaniu sposobu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem instalowania ogrzewania niskoemisyjnego w nowo planowanej zabudowie,
 - zalecenie stosowania ekranów akustycznych pochłaniających typu „zielona ściana” zamiast najczęściej stosowanych ekranów odbijających

Oceniany dokument nawiązuje do większości działań kierunkowych wymienionych powyżej.

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”
Poziom wojewódzki (regionalny)
PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO 2022
Nadrzędnym celem niniejszego dokumentu jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi, jak również zgodnego z zasadą zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz zapewniającego poprawę stanu środowiska naturalnego. Jednocześnie winien być realizowany cel społeczny budowy świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną społeczeństwa. Główne cele w zakresie gospodarki odpadami na terenie województwa przedstawiają się następująco: • Zmniejszenie ilości powstających odpadów.   - ograniczenie marnotrawienia żywności, - wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia. • Zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji). • Planowanie systemów zagospodarowania odpadów w regionach zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. • Zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi. • Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie). • Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska. • Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych. • Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. • Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych. • Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia. • Ograniczenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych. • Monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12). • Kontynuacja prowadzenia przez gminy gospodarki odpadami w ramach regionów gospodarki odpadami komunalnymi.

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”
Poziom powiatowy (międzygminny)
STRATEGIA ROZWOJU CHEŁMSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO NA LATA 2015-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030
W Strategii określono 4 obszary strategiczne w ramach których sformułowano cele strategiczne.   1. Cel strategiczny 1. Sprawne funkcjonowanie gospodarki oraz lokalnego rynku pracy 2. Cel strategiczny 2. Aktywne społeczeństwo oraz wyższa jakość życia mieszkańców powiatu 3. Cel strategiczny 3. Czyste środowisko naturalne oraz uporządkowana przestrzeń do życia 4. Cel strategiczny 4. Sprawna i otwarta na współpracę administracja publiczna. Oceniany dokument nawiązuje do wszystkich celów strategicznych wymienionych powyżej.
PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHEŁMSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024
POŚ dla powiatu chełmskiego określa do osiągnięcia następujące cele systemowe w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”	
Poziom powiatowy (międzygminny)	
1. Klimat i powietrze:	• Utrzymanie dobrego stanu powietrza na obszarze powiatu chełmskiego. • Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
2. Zagrożenie hałasem:	• Niedopuszczenie do pogarszania się klimatu akustycznego w miejscach, gdzie jest on korzystny.
3. Pola elektromagnetyczne:	• Minimalizacja oddziaływania oraz bieżąca kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego.
4. Gospodarowanie wodami:	• Ochrona zasobów wodnych oraz ograniczenie ryzyka powodziowego
5. Gospodarka wodno-ściekowa:	• Zrównoważone korzystanie z wód zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej.
6. Zasoby geologiczne:	• Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin.
7. Gleby:	• Właściwe użytkowanie istniejących zasobów glebowych oraz ich ochrona i rekultywacja.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów:	• Racjonalne gospodarowanie odpadami.
9. Zasoby przyrodnicze:	• Ochrona walorów krajobrazu rekreacyjnego i rolniczego oraz obiektów cennych przyrodniczo. • Wzrost bioróżnorodności i powiększenie istniejących zasobów leśnych.
10. Zagrożenie poważnymi awariami:	• Ograniczenie możliwości wystąpienia awarii w wyniku transportu drogowego i kolejowego. • Opracowanie systemu skutecznego informowania społeczeństwa o wystąpieniu zagrożenia środowiska.
11. Edukacja ekologiczna:	• Wzmacnianie świadomości ekologicznej i motywowania społeczeństwa do działań proekologicznych. • Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o środowisku oraz zwiększenie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska.
Oceniany dokument nawiązuje do większości celów wymienionych powyżej.	

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”	
Poziom gminny	
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WOJSŁAWICE	
Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wojsławice zostało przyjęte uchwałą Rady Gminy Wojsławice Nr XLI/159/2001 z dnia 29.12.2001r. i zmienione Uchwałą Nr XXI/92/2012 z dnia 15.11.2012r. oraz uchwałą Nr XXXIX/193/2014 Rady Gminy Wojsławice z dnia 25.08.2014 r. Dokument ten w sposób ogólny określa politykę przestrzenną i lokalne zasady zagospodarowania gminy. Oceniany dokument nawiązuje do Studium i podkreśla konieczność jego zmiany, ze względu na zmiany uwarunkowań przestrzennych i prawnych, rzutujących na politykę przestrzenną Gminy Wojsławice. Gmina Wojsławice podjęła kroki do kompleksowej zmiany dokumentu, który obecnie jest procedowany.	
AKTUALIZACJA STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WOJSŁAWICE NA LATA 2008 – 2015 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022	
Misją rozwoju gminy Wojsławice jest zapewnienie trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy przy wykorzystaniu jej potencjału gwarantującego poprawę warunków i jakości życia jej mieszkańców. Mając na uwadze powyższe w dokumencie wyodrębnione zostały następujące cele priorytetowe: Priorytet 1: Gmina sprawna technicznie Priorytet 2: Gmina przyjazna dla mieszkańców, turystów i inwestorów	

Powiązanie ze Strategią rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”

Poziom gminny

Priorytet 3: Gmina aktywna gospodarczo

Priorytet 4: Gmina dbająca o środowisko naturalne, promująca dziedzictwo kulturowe i historyczne obszaru

Projekt dokumentu wpisuje się we wszystkie cele operacyjne w/wym. priorytetów.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY WOJSŁAWICE

Zgodnie z Planem ograniczenie emisji zanieczyszczeń na poziomie gminy możliwe jest poprzez realizację następujących działań:

- prowadzenie termomodernizacji i termorenowacji budynków, szczególnie użyteczności publicznej,
- modernizacja niskosprawnych kotłów węglowych na kotły o wyższej sprawności,
- zamianę paliwa stałego (węgla) na bardziej ekologiczne,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- poprawę efektywności energetycznej.

Projekt dokumentu wpisuje się we wszystkie działania.

6. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STRATEGII

6.1. POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Gmina Wojsławice jest typową gminą wiejską, znajdującą się w województwie lubelskim, leżącą ok. 27 km na południe od miasta powiatowego Chełm, 34 km od Krasnegostawu, 34 km od Zamościa, 35 km od Hrubieszowa i oraz ok. 86 km na południowy-wschód od miasta wojewódzkiego Lublin. Liczy ponad 3700 mieszkańców, zajmując powierzchnię 11 046 ha. Administracyjnie należy do powiatu chełmskiego. Gmina Wojsławice graniczy z 6 gminami, od północy z gminami Leśniowice i Żmudź, od zachodu z gminą Kraśniczyn (powiat krasnostawski), od wschodu z gminą Białopole, a od południa z gminami Grabowiec (powiat zamojski) i Uchanie (powiat hrubieszowski). Gmina Wojsławice położona jest peryferyjnie w stosunku do głównych tras komunikacyjnych województwa lubelskiego. Przez jej obszar przebiega droga wojewódzka nr 846 relacji Krasnystaw – Hrubieszów.

Rycina 1. Położenie gminy Wojsławice w powiecie chełmskim

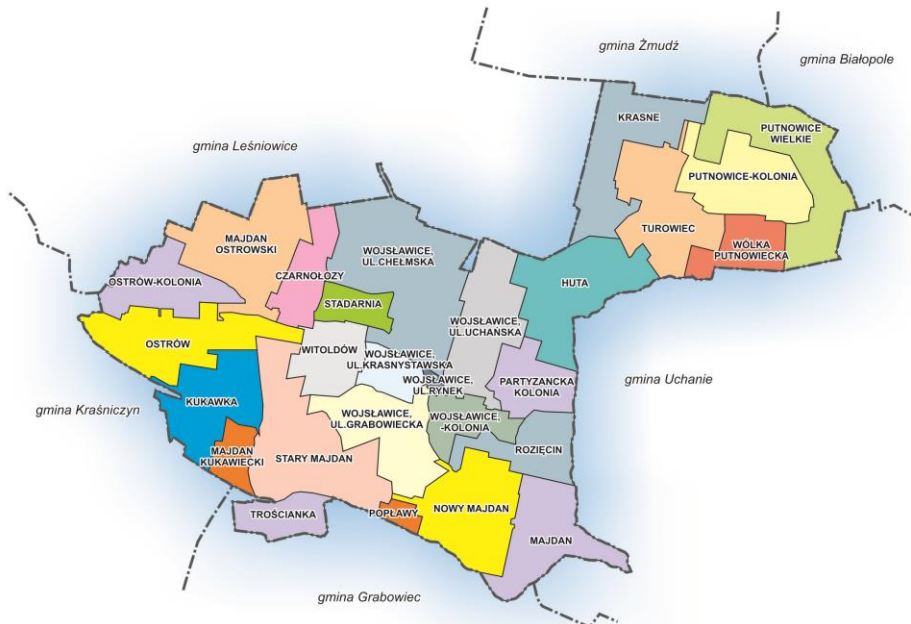

Źródło: opracowanie własne

W skład obszaru gminy Wojsławice wchodzi 23 miejscowości, w których utworzono 26 sołectw: Czarnołoży, Huta, Krasne, Kukawka, Majdan, Majdan Kukawiecki, Majdan Ostrowski, Nowy Majdan, Ostrów, Ostrów-

Kolonia, Partyzancka Kolonia, Putnowice-Kolonia, Putnowice Wielkie, Rożęcín, Stadarnia, Stary Majdan, Trościanka, Turowiec, Witoldów, Wojsławice (5 sołectw), Wojsławice-Kolonia, Wólka Putnowicka. Miejscowość Wojsławice podzielona jest na 5 sołectw, jedynie wieś Popławy nie posiada statutu samodzielnego sołectwa i tworzy je wspólnie z sołectwem Wojsławice Ulica Grabowiecka.

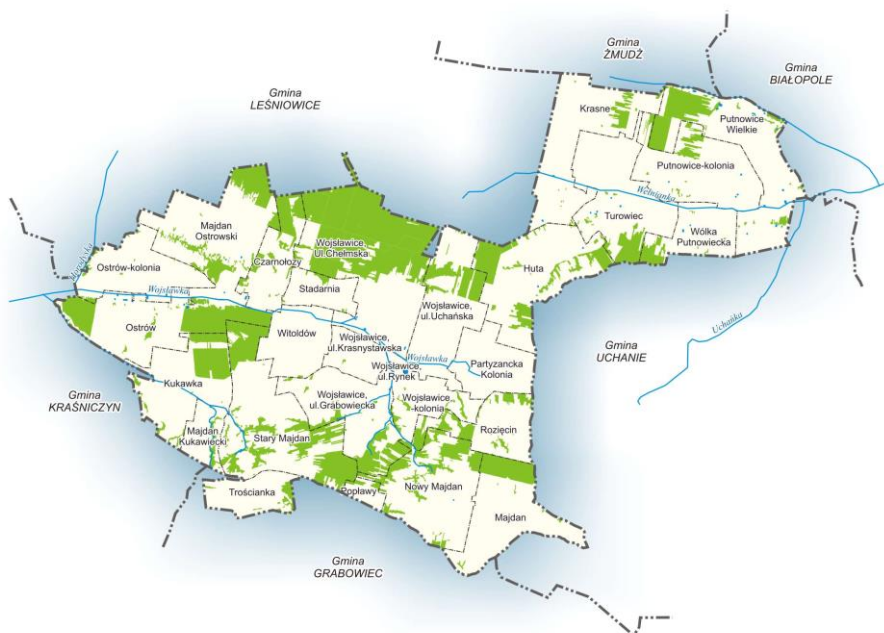
Rycina 2. Podział administracyjny na terenie gminy Wojsławice

Źródło: opracowanie własne

Jest to gmina wiejska o bogatych i dobrze zachowanych walorach krajobrazowych i przyrodniczych, które sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji. Tereny rolnicze stanowią najważniejszy element nie tylko przestrzenny, ale również społeczno-gospodarczy, stanowiący główne źródło utrzymania większości mieszkańców. Wiodącą funkcję w gminie Wojsławice pełni rolnictwo, co jest szczególnie widoczne w strukturze użytkowania terenu.

Rycina 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Wojsławice

Źródło: opracowanie własne

Według danych statystycznych, szczegółową strukturę użytkowania gruntów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Wojsławice

Kierunek wykorzystywania gruntów		Powierzchnia [ha]	% udział w powierzchni gminy
Powierzchnia ogółem		11 043,3	100
Użytki rolne	razem	8534,1	77,2
	grunty orne	7 015,2	63,5
	sady	109	1,0
	łąki trwałe i pastwiska	1108	10,0
	grunty rolne zabudowane	263,9	2,4
	grunty pod stawami	2	0,02
	grunty pod rowami	36	0,3
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	razem	2117,5	19,2
Grunty pod wodami	razem	11,8	0,1
Grunty zabudowane i zurbanizowane	razem	359	3,3
	tereny mieszkaniowe	7,3	0,1
	tereny przemysłowe	3,9	0,03
	tereny rekreacji i wypoczynku	2,7	0,02
	tereny komunikacyjne	326,9	3,0
	inne tereny zurbanizowane	18,2	0,2
Nieużytki	razem	20,9	0,2

Gmina Wojsławice jest typową gminą rolniczą z ukształtowaną strukturą osadniczą, równomiernie rozlokowaną wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Hierarchia sieci osadniczej dwustopniowa z centrum usługowo – administracyjnym w m. Wojsławice obsługującym pozostałe wsie podstawowe. Poza zwartą zabudowę osiedli wiejskich występują skupiska zabudowy kolonijnej. Zurbanizowanie gminy jest niewielkie. W krajobrazie dominują rozległe widoki pól i kompleksów leśnych.

Gmina posiada bardzo dobrze wykształcony ośrodek administracyjno-usługowy dla ludności gminy Wojsławice, z zabytkowym układem ulicznym w jego centrum. Ośrodek administracyjno-usługowy jest siedzibą władz samorządowych oraz pełni funkcje skoncentrowanego ośrodka usługowego mieszkalnictwa dla ludności nierolniczej. Ośrodkami wspomagającymi są Turowiec, Majdan, Kukawka i Ostrów. Dominującym typem struktury przestrzennej wsi na terenie gminy jest ulicówka. Zabudowa poszczególnych miejscowości gminy Wojsławice rozwija się bezpośrednio wzdłuż dróg, skupia się po obu ich stronach. Wsie tego typu mają kształt wydłużony, są wąskie, najczęściej posiadają tylko jedną ulicę, która jednocześnie jest miejscem koncentracji przestrzeni publicznej miejscowości. Pozostałe miejscowości pełnią funkcję – głównie związane z produkcją żywności i usługi podstawowe. We wsiach położonych malowniczo i krajobrazowo – istnieje możliwość rozwoju funkcji wypoczynku i turystyki. Zabudowa zagrodowa poza miejscowością Wojsławice i Rozięcina posiada charakter rozproszony. Dominującym typem struktury przestrzennej wsi na terenie gminy jest ulicówka. Zabudowa poszczególnych miejscowości skupia się bezpośrednio po obu stronach drogi. Wsie tego typu mają kształt wydłużony i najczęściej posiadają tylko jedną ulicę, która jednocześnie jest miejscem koncentracji przestrzeni publicznej miejscowości. Osadnictwo w okolicach Wojsławic rozpoczęło się już w okresie neolitu. Status miejscowości Wojsławice. Sieć osadnicza w gminie jest dość rozproszona, co stwarza określone trudności w wyposażeniu gminy w podstawową infrastrukturę, a w szczególności drogową i kanalizacyjną.

Na terenie gminy Wojsławice blisko 1/5 powierzchni gminy stanowią lasy, które są zróżnicowane pod względem rozmieszczenia, wielkości, a także składu gatunkowego, wiekowego oraz siedliskowego. Większe skupiska leśne położone są w północnej części gminy. Zachowały się w nich fragmenty naturalnych drzewostanów bukowych. Lasy sosnowe i mieszane rosną w okolicach wsi Huta i Nowy Majdan. Na terenach tych występuje wiele cennych gatunków flory i fauny, objętych ochroną prawną (jest to między innymi: wisienka stepowa, cybulica dwulistna, suseł perełkowy, wydra, bóbr itp.).

Infrastruktura techniczna na terenie gminy jest umiarkowanie rozwinięta. Na koniec roku 2020 łącznie ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało niewiele blisko 85% ludności zamieszkującej gminę. Zaopatrzenie

ludności w wodę prowadzi wodociąg zbiorowego zaopatrzenia o łącznej długości 82,0 km. Liczba czynnych przyłączy wodociągowych w 2020 roku wynosiła 1293. Na terenie gminy funkcjonują 4 ujęcia wody na potrzeby bytowo-gospodarcze, które usytuowane są w miejscowościach: Wojsławice, Huta, Majdan Nowy oraz Kukawka. Wszystkie ujęcia wody posiadają ważne pozwolenia wodnoprawne. W 2020 roku dostarczana mieszkańcom woda spełniała warunki wody nadającej się do spożycia przez ludzi.

Kanalizacja zbiorcza stanowi zdecydowanie gorzej zagospodarowaną dziedzinę z zakresu usług komunalnych. Z danych GUS wynika, że na koniec roku 2020 ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, na terenie gminy korzystało niespełna 15% jej mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej w 2020 roku wynosiła niewiele ponad 8 km. Gospodarka ściekowa na terenie gminy jest uporządkowana jedynie na terenie miejscowości Wojsławice, której budynki są w większości skanalizowane, zaś ścieki odprowadzane do jedynej istniejącej na terenie gminy oczyszczalni ścieków w Wojsławicach, średnim dobowym przerobem 123 m³. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Wojsławki. Jednocześnie na terenie gminy uzupełnieniem dla sieci kanalizacyjnej są przydomowe oczyszczalnie ścieków, których roku 2020 były 166 sztuk.

6.2. POŁOŻENIE FIZYCNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU

W podziale fizyczno-geograficznym (wg J. Kondrackiego „Regiony fizyczno-geograficzne Polski”, 2002r.), obszar gminy położony jest w obrębie mezoregionu Działy Grabowieckie, który według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego (2002) stanowi część makroregionu Wyżyny Lubelskiej, stanowiącego część prowincji – Wyżyny Polskie, w paśmie Wyżyn Europejskich.

Mezoregion Działy Grabowieckie charakteryzują równoleżnikowe garby skał górnokredowych, poprzecinane niewielkimi dolinami rzek oraz mniejszymi rozcięciami erozyjnymi. Garby najczęściej przykryte są pokrywami lessowymi lub pyłowymi, a miejscami cienkimi pokrywami deluwialnymi. Charakterystycznym elementem rzeźby terenu są wąwozy (o długości do 2 km), wycięte w osadach lessowych o stromych lub urwistych zboczach sięgających wysokości ponad 20 m.

Krajobraz Gminy Wojsławice charakteryzuje się dużym urzeźbieniem, licznymi wąwozami i suchymi dolinami. Wojsławickie wąwozy osiągają długość do 2 km, przy głębokości od kilku do kilkunastu metrów. Te wąwozy lokalnie nazywane są „debrami”. Z uwagi na bardzo liczne boczne odgałęzienia stanowią niepowtarzalny krajobraz. W ukształtowaniu terenu Gminy możemy wyodrębnić trzy zasadnicze części biegnące równolegle do siebie w kierunku wschód - zachód. Część środkową stanowi dolina rzeki Wojsławki, która w swym górnym biegu łączy się z lewym dopływem noszącym nazwę Barbarka. Od strony południowej dolina Wojsławki przechodzi w pasmo wzniesień, które stanowią główny maszyn Działów Grabowieckich i wznosi się na wysokość powyżej 300 m n.p.m. (teren podnosi się falami). Między grzbietami sąsiednich fal spotyka się znaczne obniżenia w kształcie niecek. Masyw zbudowany jest na pokładzie kredowym zwanym opoką, który pokrywa warstwa lessu.

6.3. BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE

Obszar gminy Wojsławice położony jest w peryferyjnej części platformy wschodnioeuropejskiej, w granicach Niecki Lubelskiej (nadbużańskiej), łagodnej struktury paleozoicznej, utworzonej ze skał karbońskich. Najstarsze utwory w podłożu to kambryjskie piaskowce (miąższość > 700 m). Powyżej występują margle i wapień ordowiku, których miąższość to maksymalnie 50m, sylurskie iłowce i mułowce wapieniste z soczewkami i laminami wapieni o miąższości 950m oraz utwory dewonu dolnego - piaskowce, mułowce i iłowce, środkowego i górnego - wapień i dolomity. Miąższość węglonośnych osadów karbońskich (iłowce, mułowce, piaskowce z wkładkami węgla) to przedział od 600m do 1600m.

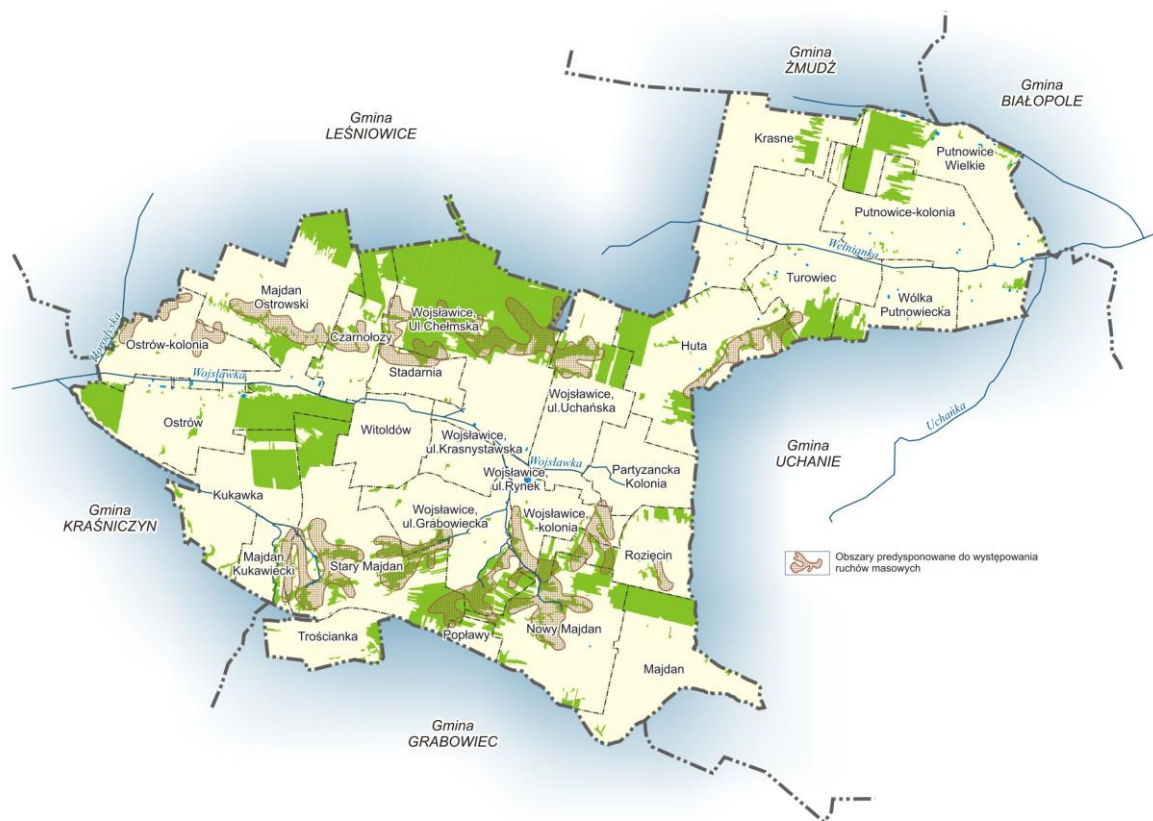
Powyżej utworów paleozoicznych zalegają utwory mezozoiczne - jurajskie wykształcone są w postaci wapieni i dolomitów o miąższość ok. 100 m. Występujące nad nimi utwory kredy są reprezentowane przez osady węglanowe - głównie opoki, margle i kreda piaszcząca. Miąższość utworów kredowych przekracza 200 m.

Kumulacje morfologiczne obecne na terenie opracowania tj. stoki wzniesień i kulminacje garbów o wysokościach bezwzględnych przekraczających 210 m n.p.m. budują opoki. Czwartorzędowe utwory pokrywowe występujące we wschodniej i centralnej części terenu budują głównie utwory piaszczyste oraz lokalnie (w dolinach dawnych cieków) - mułki rzeczne, namuły i torfy. Na zboczach wzgórz i lokalnych obniżeniach terenu występują również pokrywy deluwialne i lessowe.

Na skłonach wzgórz występują złożone warunki geologiczno - inżynierskie, związane z występowaniem gruntów skalistych – opok przykrytych warstwą utworów deluwialnych i lessowych. Stopień złożoności warunków jest uzależniony od stopnia krasowatości wyżej wymienionych utworów węglanowych. Opoki przy realizacji zabudowy wymagają zabezpieczenia przed działaniem wody – zapobieganie rozwojowi procesów erozji chemicznej (wyfłukiwanie węgla wapnia). Brak zabezpieczenia ww. gruntów może doprowadzić także do powstawania wysadzin w wyniku jego przemazania. W obniżeniach terenu stwierdza się niekorzystne warunki gruntowo – wodne, związane z obecnością gruntów nienośnych i płytkim występowaniem wód podziemnych. Realizacja przedsięwzięć na tym obszarze nie jest wykluczona, ale każdorazowo wymaga szczegółowych badań właściwości nośnych podłoża gruntowego.

Na terenie gminy Wojsławice nie zostały wyznaczone osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi. Na terenie gminy wyznaczone zostały przez Państwowy Instytut Geologiczny jedynie zasięgi obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych czyli rejonu, gdzie nie wyklucza się możliwości rozwoju ruchów masowych. Występują one w rejonie Majdanu Ostrowskiego, Ostrowa-Kolonii, Stadarni, Majdanu Kukawieckiego, Starego Majdanu, Nowego Majdanu, Kuty oraz w południowej części obrębu Wojsławice-Kolonii, co szczegółowo przedstawia rycina poniżej.

Rycina 4. Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych na terenie gminy Wojsławice

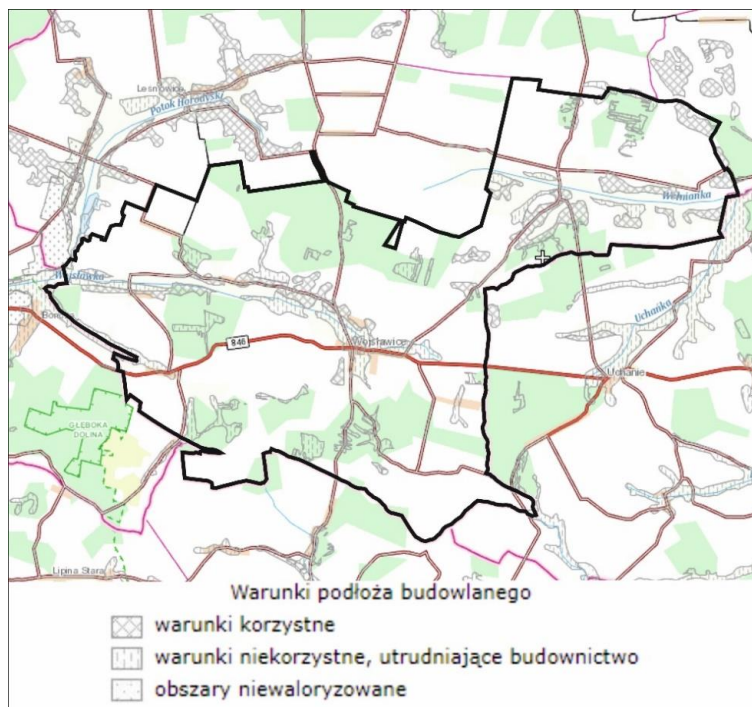
Źródło: opracowanie własne

Obszary te zostały wyznaczone na terenach garbów, koncentrację których obserwuje się w północnej i południowej części gminy. Pokrywą tych wierzchołków tworzą głównie lessy. Są to grunty wrażliwe na erozję powierzchniową (rozmywanie). Podłoże spełnia wymagania do lokalizacji zabudowy, jednak wymaga ochrony przed procesami erozyjnymi. Głównym ograniczeniem dla lokalizacji zabudowy na tym terenie to występowanie licznych wąwozów i jarów o czynnych procesach erozyjnych oraz zboczy o spadkach powyżej 10%.

Niekorzystne warunki geologiczne dla lokalizacji zabudowy występują na terenie doliny Wojsławki, którą tworzą przede wszystkim torfy niskie, namuły torfiaste oraz piaski i mułki (mady) rzeczne. Tereny te pokryte są nienośnymi gruntami organicznymi oraz słabonośnymi osadami rzecznościami o skrajnie niekorzystnych warunkach wilgotnościowych.

Procesy erozyjne dotyczą także obszarów płytkiego występowania skał węglanowych (kredowych) w postaci opoki. Gleby te wykazują wysoką wrażliwość na zmiany wilgotności i temperatury i podlegają procesom pęcznienia i przemarzania co przyczynia się do powstania wysadzin gruntu.

Rycina 5. Warunki podłoża budowlanego

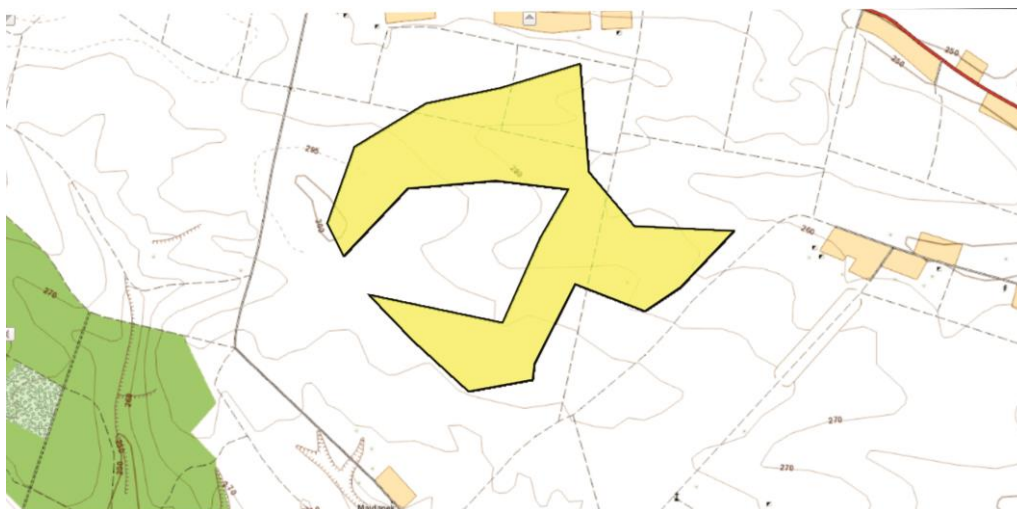

Źródło: opracowanie własne na podstawie Mapy geosrodowiskowej Polski

6.4. ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE

Na obszarze gminy Wojsławice udokumentowano dotychczas 1 złożo kopaliny stałych. Jest to złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Majdan Nowy” zlokalizowane na południe od zabudowań wsi Majdan o zasobach zatwierdzonych przez Prezesa Centralnego Urzędu Geologii w 1978 r. i zestawionych w „Bilansie zasobów kopaliny i wód podziemnych” w ilości 5 614,62 m³. Powierzchnia złoża wynosi blisko 58,5 ha. Miąższość serii złożowej waha się od 5,6 m do 9,59 m. Miąższość nadkładu wynosi od 0,3 do 2,3 m. W aktualnym stanie zagospodarowania nieruchomości nad złożem znajdują się grunty orne II i III. Jest to złożo rozpoznane wstępnie. Złożo nie posiada wyznaczonego obszaru ani terenu górniczego, z uwagi na fakt, iż nie jest ono obecnie eksploatowane. Potencjalna eksploatacja złoża jest utrudniona przez występowanie nad złożem gleb wysokich klas bonitacyjnych oraz położenie obszaru na terenie Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Rycina 6. Udokumentowane źródło „Majdan Nowy”

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/>

6.5. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Wojsławice położona jest na pograniczu zlewni rzeki Bug i Wieprz. Północno – wschodnia część gminy leży w zlewni rzeki Wełnianki – dopływ Buga. Pozostała część gminy tj.: środkowa i zachodnia w zlewni rzeki Wieprz. Fragmenty południowej części gminy znajdują się w zlewni rzeki Wolicy. Główną rzeką jest Wojsławka, która przepływa przez obszar gminy równoleżnikowo ze wschodu od źródła w miejscowości Wojsławice na zachód. Cechą charakterystyczną rzeki Wojsławki są szerokie, zmeliorowane doliny bez wyraźnych przejść w stronę wysoczyzny. Dolina rzeki Wojsławki posiada typowy przekrój w kształcie litery U. Zbocza doliny są strome, a dno płaskie i zabagnione. Średni spadek Wojsławki wynosi 1,4%. Średni roczny przepływ notowany na wodowskazu w Orłowie (poza obszarem gminy) wynosi od 0,64 do 2,30 m³/s. Rzeka Wojsława jest w znacznym stopniu uregulowana. Oprócz rzeki Wojsławki, przez Gminę przepływa także rzeka Wełnianka. Duże odcinki rzeki są uregulowane. Dodatkowo na obszarze gminy występują źródła niewielkich cieków wodnych. Najciekawsze z nich znajdują się w okolicach Starego i Nowego Majdanu. Ewentualnym jest ciek wodny o nazwie „Ponik”, który tworzą wody wypływające ze źródeł położonych na południowym skraju wsi Rozięcin. Ciek ten po przepłynięciu przez wieś zanika na jej północnym krańcu. Na terenie gminy (w miejscowości Wojsławice) zlokalizowany jest zbiornik wodny, który po przeprowadzeniu odpowiednich działań inwestycyjnych jest docelowo wykorzystywany na cele turystyczne i rekreacyjne.

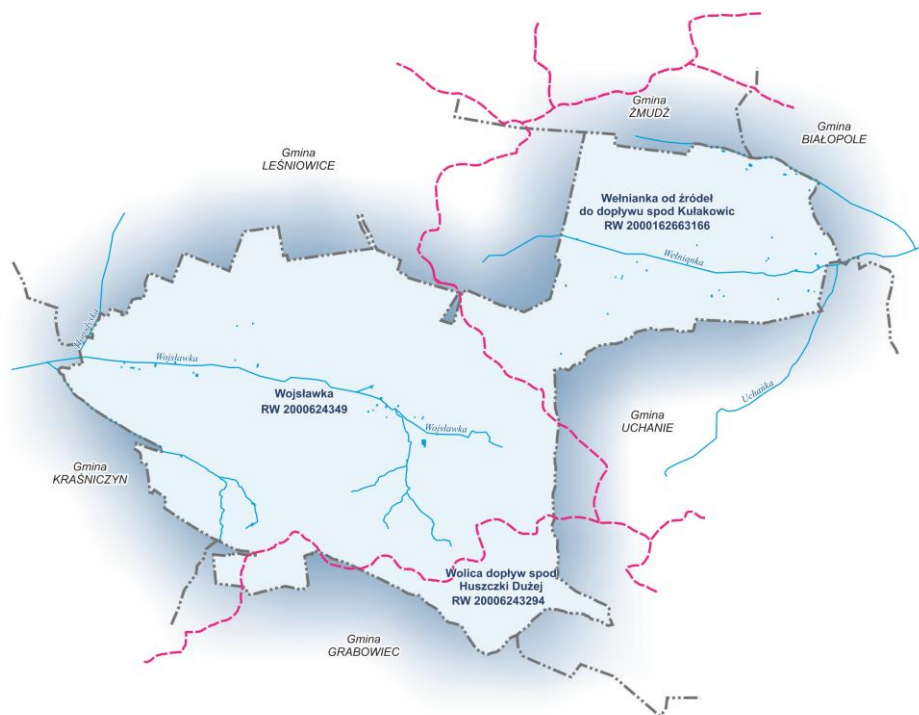
Obszar gminy Wojsławice znajduje się w obrębie 3 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), granice których pokrywają się z granicami naturalnymi zlewni cieków powierzchniowych. Zachodnia część gminy położona jest w obrębie JCWP Wojsławka, zaś wschodnia w obrębie Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic. Południowe obrzeża gminy znajdują się w obrębie JCWP Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia.

Tabela 3. Wykaz JCWP na terenie gminy Wojsławice

Kod JCWP		Zlewnia	Status JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Typ odstępstwa	Uzasadnienie derogacji
RW2000162663166	Wetnianka od źródeł do dopływu spod Kutakowic	Zlewnia Wieprza	naturalna część wód	dobry	dobry	zły	niezagrożona	nie dotyczy	nie dotyczy
RW2000624349	Wojsławka	Zlewnia Wieprza	naturalna część wód	umiarkowany	dobry	zły	niezagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.
W20009243299	Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia	Zlewnia Wieprza	Naturalna część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.

źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Gospodarki Wodnej dorzecza Wisły

Rycina 7. Sieć hydrograficzna oraz rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Wojsławice

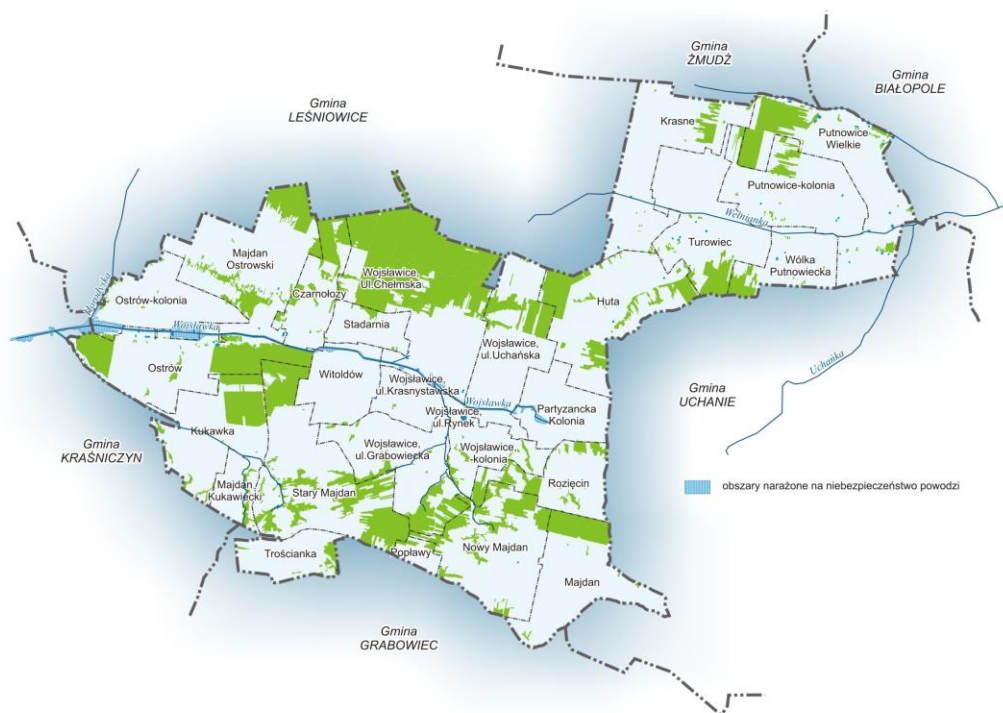

Źródło: opracowanie własne

Na terenie gminy Wojsławka zlewnię rzeki Wojsławki oraz rzeki Woliny obejmuje się ochroną planistyczną, jako obszar ochronny zlewni wód powierzchniowych.

Na terenie gminy Wojsławka, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Mapy zagrożenia powodziowego sporządzone zostały dla fragmentu rzeki Wojsławki (M-34-47-B-b-4, M-34-47-A-b-3, M-34-48-A-a-4 i M-34-48-A-c-2). Sposób zagospodarowania na tych terenach określa ustawa Prawo wodne.

Rycina 8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Wojsławice

Źródło: opracowanie własne

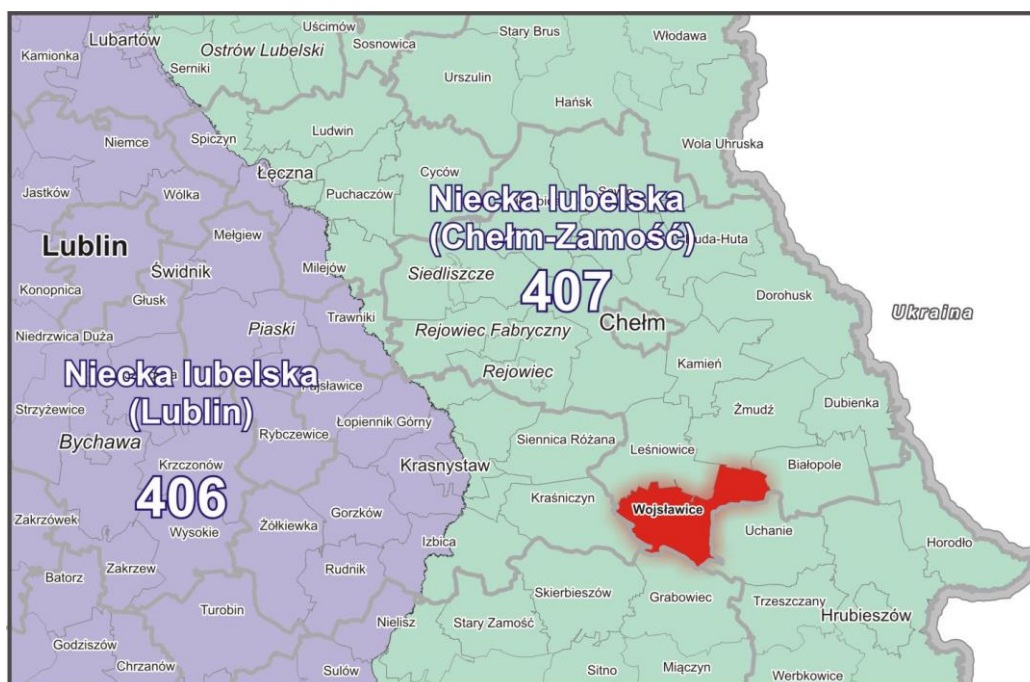
6.6. WODY PODZIEMNE

W dolinie Wojsławki, w obniżeniach terenu i bocznych dolinkach wody podziemne występują w utworach czwartorzędowych. Głębokość zalegania tych wód jest niewielka ok. 3 m, zależna od poziomu wody w rzece i spływu powierzchniowego z sąsiednich terenów oraz od opadów atmosferycznych. Roczne wahania wód podziemnych są dość duże i wynoszą ok. 3 m. Wody tego poziomu są narażone na zanieczyszczenia i często nie odpowiadają normom wody pitnej.

Wody gruntowe typu szczelinowo - warstwowego znajdują się w skałach kredowych. Wody tego poziomu występują w krasowiejących marglach lub w szczelinach niekrasowiejących opok na głębokościach większych przekraczających 10 m głębokości. Poziom tych wód zalega na głębokościach 10-30 m p.p.t., a w niektórych rejonach poniżej 50 m p.p.t. Roczne amplitudy wahań zwierciadła wód kredowych są niewielkie, rzędu 0,5 - 1,0 m. Wody szczelinowe zalegające na większych głębokościach nie budzą zastrzeżeń pod względem sanitarnym, natomiast wody płytsze mogą być skażone bakteriologicznie wskutek kontaktu z wodami porowymi.

Pod względem hydrologicznym obszar analizy położony jest na obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska Chełm – Zamość, którego wody uznane zostały za strategiczne zasoby wodne i o wysokim poziomie zagrożenia ich jakości ze względu na brak nakładu czwartorzędowego nad wodonoścem lub jego nieciągłość i znaczną przepuszczalność. Wody piętra kredowego w obrębie gminy zakwalifikowane zostały do dwóch kategorii potencjalnego zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych: północne tereny, pasem od Majdanu Ostrowskiego do Huty oraz rejon Putnowic-Kolonii zaliczone zostały do bardzo silnie zagrożonych (przepuszczalność < 2), pozostały obszar, z wyjątkiem doliny rzeki Wojsławki i niewielkiego skrawka w południowej części gminy, zaliczony został do silnie zagrożonych (przepuszczalność 2-5 lat).

Rycina 9. Rozmieszczenie GZWP

Źródło: opracowanie własne

Obszar gminy Wojsławice położony jest w obrębie 2 JCWPd, a mianowicie: JCWPd nr PLGW200090 (część wschodnia gminy) oraz JCWPd nr PLGW200121 (część zachodnia gminy). Struktura JCWPd 90 jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Obszar jednostki stanowi obiekt zamknięty w sensie hydrogeologicznym, a działy wód podziemnych wydzielonych poziomów wodonośnych pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Poziom czwartorzędowy Q jest na ogół słabo izolowany od powierzchni terenu, a jego zasilanie ma miejsce na wychodniach piaszczystych lub poprzez niezbyt gruby nadkład gliniasty. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych. Poziom wodonośny K3 na

przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączenia się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiiów na zwietrzelinie kredowej. Poziom wodonośny czwartorzędowo-kredowo-paleooceniński Q-K3 występuje tylko w dolinie Wieprza i ujściowych odcinków jego dopływów. Zasilanie bezpośrednie ma znaczenie znikome i jest równoważone wzmoczoną ewapotranspiracją typową dla dolin rzecznych. Utwory wodonośne budujące ten poziom zasilane są właściwie wyłącznie lateralnie wodami podziemnych napływającymi z wysoczyzny i dalej drenowanymi przez cieki powierzchniowe.

W przypadku JCWPd nr PLGW200121 istnieje jeden wspólny poziom wodonośny o charakterze warstwowo-szczelinowym z powszechnym występowaniem poziomów zawieszonych w obszarach wyżynnych (Smoleń 1980, Herbich 1984, Krajewski 1984, Michalczyk 1986). Krążenie wód podziemnych odbywa się systemem połączonych szczelin, wśród których o przeciętnej wodonośności decydują systemy spękań ciosowych wraz ze szczelinami oddzielności międzyławicowej, zaś lokalnie - systemy szczelin związanych ze strefami dyslokacyjnymi. (S. Krajewski, 1972; P. Herbich, 1980; M. Woźnicka, 2004). Czynną pojemność wodną utworów górnokredowych współtworzą szczeliny oraz komunikujące się z nimi makropory i mikrospeknięcia. Czas wymiany wód w naturalnych i wymuszonych układach krążenia wynosi około 12-3 lat. Zwierciadło wód podziemnych analizowanego obszaru ma charakter swobodny, choć lokalnie przykryte jest słoboprzepuszczalnymi utworami czwartorzędowymi i trzeciorzędowymi. W dolinach rzek gdzie brak jest utworów izolujących poziom kredowy występuje w łączności hydraulicznej z poziomem czwartorzędowym.

Rycina 10. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Wojsławice

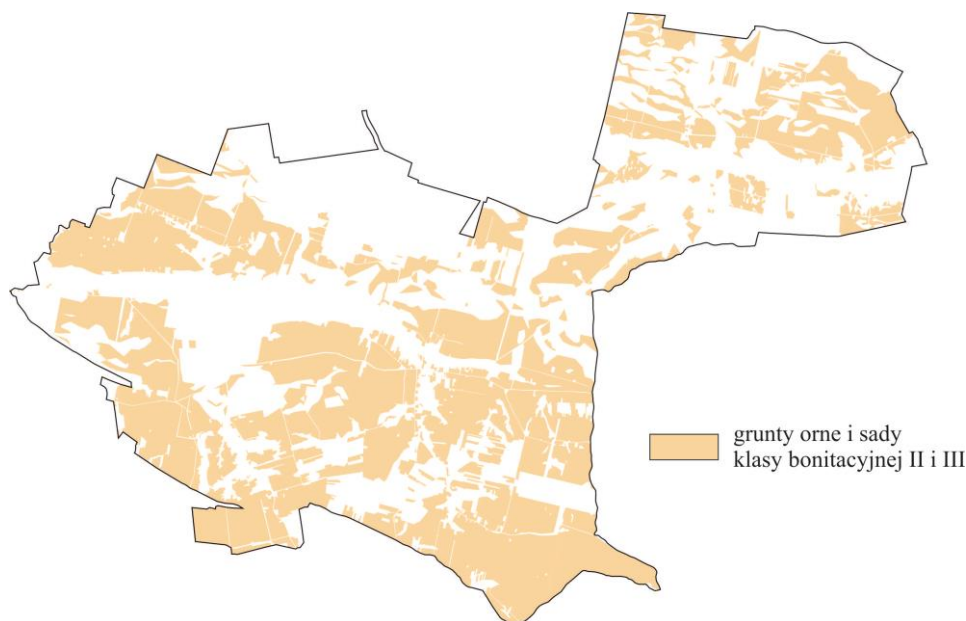
Źródło: opracowanie własne

6.7. GLEBY

Obszar gminy Wojsławice charakteryzuje się zdecydowaną przewagą gleb bardzo dobrych i dobrych. Dominują tu gleby wytworzone na lessach. W okolicy miejscowości Putnowice, Turowiec i Krasne występują czarnoziemy, gleby gliniaste w okolicy Trościanki, Nowego Majdanu i Popław, rędziny w okolicy Ostrowa i Majdanu Ostrowskiego oraz gleby na podłożu piasków w okolicy Stadarni, Huty i miejscowości Czarnożoły.

Na terenie gminy Wojsławice, wśród gruntów ornych w gminie przeważają gleby klasy bonitacyjnej IIIa (ok. 28%), następnie IIIb (ok. 27%), IVa (ok. 19%), IVb (ok. 5%) i II (ok. 6%). Udział pozostałych klas (I, V, VI i VIz) łącznie nie przekracza 15%.

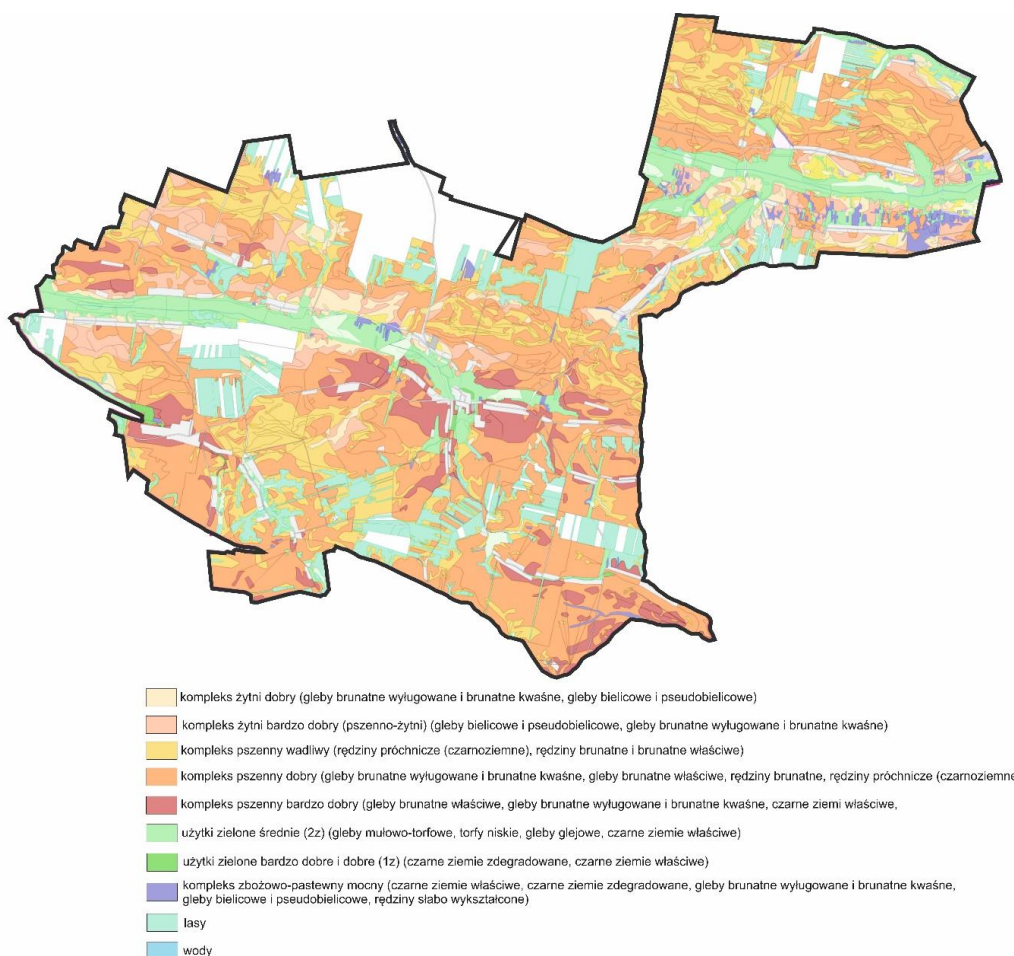
Rycina 11. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych w gminie Wojsławice

Źródło: opracowanie własne

Gleby na terenie opracowania wykazują stosunkowo niewielkie zróżnicowanie typologiczne. Dominującym typem gleb są rędziny (brunatne, próchnicze) występujące na ok. 50 % analizowanego terenu. Rędziny występują głównie we wschodniej (rejon miejscowości Huta) oraz zachodniej części terenu opracowania (na północ od miejscowości Majdan Ostrowski). W centralnej części terenu opracowania (na północ od miejscowości Wojsławice) występują gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne – zajmują one ok. 35 % powierzchni objętej niniejszym opracowaniem. Pozostałą część (ok. 15 %) zajmują gleby bielicowe i pseudobielicowe, które spotyka się na północ od miejscowości Stadarnia. Tak duża obecność rędzin oraz gleb brunatnych związana jest z występowaniem w podłożu skał wapiennych (głównie kredowych opok, ale podrzędnie i margli). Z kolei gleby bielicowe i pseudobielicowe powstały na zwietrzelinie ww. skał. W okolicach Huty, Wojsławic, Stadarni oraz na północ od Majdanu Ostrowskiego występują grunty rolne II-III klasy bonitacyjnej objęte ochroną prawną.

Rycina 12. Kompleksy przydatności rolniczej

Źródło: opracowanie własne

6.8. WARUNKI KLIMATYCZNE

Teren gminy Wojślawice zgodnie z regionalizacją klimatyczną A. Wosia (1999) znajduje się w Regionie Zamojsko-Przemyskim (R-XXVIII) obejmującym swym zasięgiem część wschodnią Wyżyny Lubelskiej, Rostocze, Płaskowyż Tarnogradzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego. Obszar gminy Wojślawice znajduje się w północnej części Regionu Klimatycznego RXXVIII, charakteryzującej się bardzo małą zmiennością występowania poszczególnych typów pogody. Region Zamojsko-Przemyski obejmuje swym zasięgiem część wschodnią Wyżyny Lubelskiej, Rostocze, Płaskowyż Tarnogradzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego, w tym południową część omawianego obszaru. Średnia temperatura powietrza wynosi ok. 7-8 °C. Najniższe notowane temperatury wynoszą ok. -28-29°C. Najwyższe notowane temperatury wynoszą ok. +34°C. Średnia amplituda roczna temperatury mieści się w przedziale ok. 20,0-22,5°C. Średnia roczna suma usłonecznienia, czyli bezchmurnego nieba wynosi ok. 1600 h. Średnia roczna suma opadów kształtuje się w granicach 450-500 mm. Pokrywa śnieżna zalega średnio w ok. 40-50 dni w roku. Okres wegetacyjny wynosi ponad 200 dni w roku. Wiatry wieją najczęściej z sektora zachodniego (ok. 30-35% - śr. roczna) oraz południowego (ok. 20-25%). Kierunki i prędkości wiatrów w dużym stopniu zależą jednak od lokalnego ukształtowania terenu. Cisze i wiatry słabe o prędkości poniżej 2 m/s występują z częstością ok. 50-60% (śr. roczna).

Na terenie gminy występuje znaczne zróżnicowanie klimatów lokalnych modyfikowanych przez rzeźbę terenu, wody, zagospodarowanie terenu, roślinność. Najkorzystniejsze warunki termiczno - wilgotnościowe i solarne występują na zboczach o ekspozycji południowej, południowowschodniej i południowo-zachodniej oraz na terenach wyniesionych, dostatecznie przewietrzonych. Niekorzystne warunki klimatu lokalnego występują w dolinach rzek i obniżeniach terenowych o płytkim zaleganiu wód gruntowych. Następuje tu akumulacja oziębionego powietrza, występują częste inwersje termiczne, przymrozki i mgły.

6.9. SZATA ROŚLINNA

Wg regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza gmina Wojsławice leży na pograniczu dwóch działów – Wołyńskiego (część północna gminy) i Mazowiecko - Poleskiego (część południowa gminy). Mniejsza (wschodnia – bezpośrednio przy granicy z gminą Uchanie) część terenu opracowania znajduje się w granicach Krainy Zachodniowołyńskiej (dział Wołyński) okręgu Polesia Wołyńskiego, podokręgu chełmskiego. Pozostała część terenu objętego opracowaniem znajduje się w granicach Krainy Wyżyny Lubelskiej okręgu Wyżyny Lubelskiej, podokręgu krasiczyńskiego. Zasoby przyrody ożywionej w omawianym rejonie tworzą głównie ekosystemy związane z polami uprawnymi. W obrębie użytków rolnych dominuje roślinność z wieloma wapniolubnymi gatunkami z zespołu *Caucalido-Scandicetum* (zbiorowisko upraw zbożowych związane głównie z pszenicą) oraz z zespołu *Lamio-Veronicetum politae* (zbiorowisko upraw okopowych). Na całej długości obszaru opracowania spotyka się również bardzo często roślinność ze związku *Convulvulo-Agropyrion repentis* występującą na miedzach, poboczach dróg, na ugorach i nieużytkach. Zbiorowiska leśne (położone w rejonie miejscowości Kolonia Stadarnia, w rejonie tej miejscowości oraz na północ od miejscowości Czarnołozy oraz na północny – zachód od miejscowości Kolonia Stadarnia) to lasy gospodarcze, układy zbiorowisk zastępczych o trudnej do ustalenia klasyfikacji syntaksonomicznej. We wschodniej części terenu opracowania (na północ od m. Czarnołozy) występuje łęg (kod 91E0), który fitosocjologicznie należy do związku *Alno-Ulmion*.

6.10. FAUNA

Na obszarze Gminy Wojsławice dogodne warunki do bytowania znajdują gatunki ptaków związane z terenami rolniczymi tj.: bocian biały, ortolan, pliszka żółta, świergotek polny, skowronek, kuropatwa, bażant, pustułka, pliszka siwa, cierniówka, kapturka, szczygieł, dzwonec, czyż, trznadel, potrzaszcz, kruk, sójka. Z ptaków lęgowych z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej występują lerka (skowronek borowy) i gąsior.

Ssaki reprezentowane są przez takie pospolite gatunki jak mysz polna, mysz leśna, nornica ruda i inne niewielkie gryznie z podrodziny nornikowatych. Na łąkach, polach, przy rowach przecinających pola dogodne warunki do bytowania znajdować mogą następujące gatunki płazów: kumak nizinny, ropucha szara, ropucha zielona, żaba moczarowa, żaba jeziorkowa, żaba trawna, żaba wodna. Wszystkie gatunki płazów występujących w Polsce należą do gatunków objętych ochroną ścisłą, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2011.237.1419).

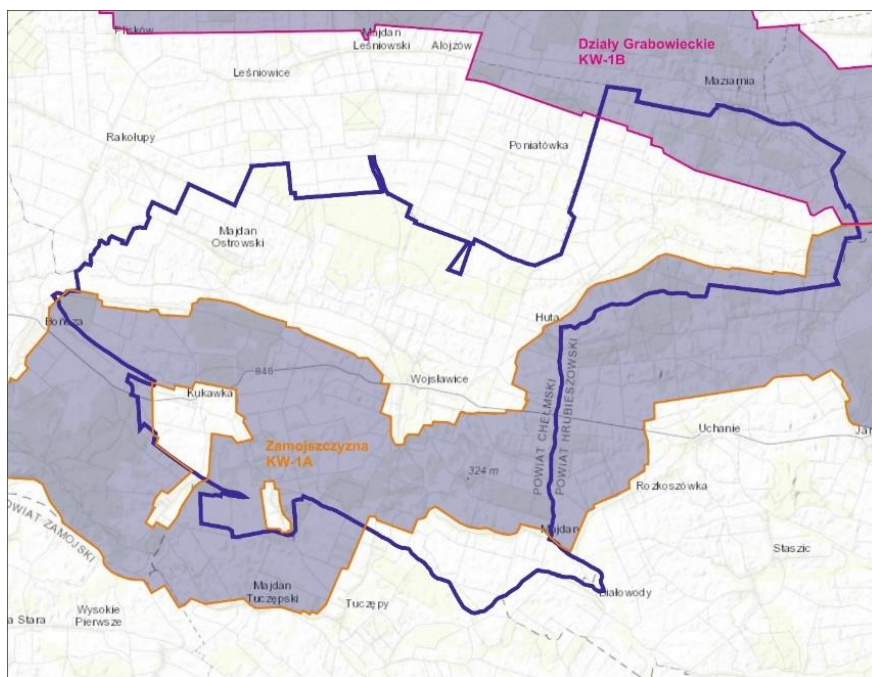
6.11. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

Sieć ECONET-POLSKA składa się z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość.

Na równowagę ekologiczną fizjocenozy stabilizująco wpływa system ekologiczny. Im bardziej rozwinięty (w znaczeniu liczby powiązań przyrodniczych i węzłów ekologicznych), tym większa ich ekologiczno – przestrzenna spójność i tym silniejsze ich wzajemne związki.

Przez obszar gminy Wojsławice przebiega główny korytarz ekologiczny w Polsce, którego rolą jest połączenie obszarów ważnych przyrodniczo. Stanowi on najważniejsze drogi wędrówek i migracji gatunków w Polsce, zapewniając jednocześnie łączność siedlisk i populacji w skali kontynentalnej. Korytarz ten stanowi też ważne ogniwo łączności ekologicznej w skali Europy. Przez obszar gminy Wojsławice przechodzi Korytarz Wschodni (KW) rozpoczyna się na Polesiu na północny-wschód od Tomaszowa Lubelskiego, biegnie wzdłuż Bugu do Strzeleckiego Parku Krajobrazowego, a następnie do Chełmskiego Parku Krajobrazowego, Poleskiego Parku Narodowego, Lasów Sobiborskich, Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu i Lasów Mielnickich, gdzie dołącza do Korytarza Północno-Centralnego. W granicach gminy znajdują się dwa odcinki Korytarza Wschodniego – Działy Grabowieckie i Zamojszczyzna.

Rycina 13. Położenie gminy Wojsławice na tle krajowych korytarzy ekologicznych

źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Dolina rzeki Wojsławki stanowi w gminie główny korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym, łączący bogate ekosystemy Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego i Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z doliną rzeki Wieprz (korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym). Na obszarze gminy występują także mniejsze ciągi ekologiczne, zapewniające lokalną migrację gatunków. Ciągami ekologicznymi są również suche obniżenia dolinne o kierunku południkowym i łączące tereny leśne z doliną Wojsławki. Biegają one częściowo zalesionymi wąwozami i uchodzą do doliny Wojsławki.

6.12. WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE

O walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych decydują czynniki naturalne w postaci rzeźby terenu, elementy pokrycia naturalnego (lasy i inne formy zieleni) oraz czynniki antropogeniczne, mające swój wyraz w historycznym, a także współczesnym zagospodarowaniu terenu.

6.12.1. WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE

Pod względem geomorfologicznym, obszar objęty opracowaniem zalicza się do atrakcyjnych, z uwagi na położenie gminy w terenie wyżynnym. Obok nizinnego krajobrazu rozległych dolin rzek: Wojsławki i Wełnianki przeważa tu krajobraz wyżynny, posiadający niekiedy cechy krajobrazu podgórskiego. Istotnym elementem krajobrazu gminy są malownicze rozcięcia erozyjne w postaci dolin z wąwozami i jarami. Dodatkowo występujące na terenie gminy lasy cechują się dużym zróżnicowaniem zwłaszcza pod względem walorów przyrodniczych jak i krajobrazowych. Monotonii krajobrazu zapobiegają takie elementy przyrodnicze jak: zadrzewienia śródpolne, a także pasma łąk i pastwisk w dolinkach cieków wodnych. Istotną rolę w krajobrazie gminy Wojsławice, w miejscowości Wojsławice pełni zbiornik wodny o powierzchni 1 ha, otoczony pasażem spacerowym.

6.12.2. OCHRONA PRZYRODY

Najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo obszary objęte zostały ochroną prawną. Na terenie gminy Wojsławice formami ochrony przyrody w myśl Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. są:

- obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 –Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Putnowice” PLH060074;

- Grabowiecko – Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu;
- pomniki przyrody.

Obszary chronione zajmują niemal całą powierzchnię gminy, bo aż 94% i są to:

1. Obszar Natura 2000 „Putnowice” PLH060074 wyznaczony na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 września 2019 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Putnowice (PLH060074) Dziennik Ustaw 2019r. poz. 2036 obejmujący obszar 50,57 ha, położony w województwie lubelskim, na północ od wsi Putnowice-Kolonia składający się z sześciu powiązanych funkcjonalnie enklaw leśnych na wapiennym wzgórzu. Obszar obejmuje las grądowy z udziałem gatunków rzadkich i chronionych. W lasach liściastych występuje grąd z płatami świetlistej dąbrowy. Natomiast w lasach mieszanych występują rzadkie i chronione gatunki wapniolubne w runie, w szczególności duża populacja obuwika pospolitego rosnącego w wołyńskiej odmianie grądu subkontynentalnego. Inne występujące gatunki roślin - orlik pospolity, buławnik wielkokwiatowy, pluskwica europejska, lilia złotogłów, gniazdosz leśny, pięciornik biały. Można tu uprawiać różne formy turystyki: turystyka piesza, rowerowa i konna, wypoczynkowa - zbieranie płodów leśnych. Obszar wyznaczony został w celu:

1) trwałej ochrony:

- a) siedlisk przyrodniczych,
- b) populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub

2) odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków - w stosunku do przedmiotów ochrony.

Przedmiotem ochrony są:

- siedliska przyrodnicze - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum) oraz Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae)
- gatunki roślin - obuwik pospolity (Cypripedium calceolus).

Rycina 14. Obszar Natura 2000 „Putnowice”

Źródło: lublin.rdos.gov.pl

Grabowiecko – Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu – obejmuje niemal całą powierzchnię gminy – blisko 94% gminy 10 369,24 ha. Obszar został ustanowiony na mocy Uchwały Nr XLIV/645/2018 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 8 października 2018r. w sprawie Grabowiecko-Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu). Obszar charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, o dużych walorach widokowych, obecnością długich stoków o ekspozycji południowej oraz systemem suchych dolinek i wąwozów

wiążących się z występowaniem pokrywy lessowej. Pełni on też funkcję łącznika i bufora dla dwóch parków krajobrazowych: Skierbieszowskiego i Strzeleckiego.

Pomniki przyrody – na terenie gminy znajdują się następujące pomniki przyrody:

- 2 pomniki przyrody – 2 Kasztany jadalne - *Castanea sativa*, Nadleśnictwo Chełm, leśnictwo Wojślawice, oddział 214c, w sąsiedztwie dorodnego buka leśnego około 50 m od leśniczówki;
- Tulipanowiec amerykański - *Liriodendron tulipifera*, Nadleśnictwo Chełm, leśnictwo Wojślawice, oddział 214c około 40 metrów od leśniczówki;
- źródło - położone w odległości około 2 km na południe od Wojślawic, na gruntach wsi Nowy Majdan

Rycina 15. Obszary chronione na terenie gminy Wojślawice

źródło: opracowanie własne

6.12.3. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Głównymi elementami struktury przestrzennej gminy Wojślawice są: **tereny zurbanizowane** (głównie zabudowy zagrodowej a także zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej oraz terenów komunikacyjnych) oraz **tereny otwarte** – w przeważającej części tereny rolnicze, a także doliny rzek, lasy, zadrzewienia i zakrzewienia.

W strukturze osadniczej gminy główną funkcję pełni miejscowość Wojślawice (dawne miasto) – jako ośrodek administracyjno-usługowy, o stosunkowo zwartym układzie osadniczym, uzupełniony przez osady wiejskie – zwarte i kolonijne, z wyróżniającymi się pod względem poziomu rozwoju przestrzennego i ludnościowego miejscowościami: Huta, Nowy Majdan, Majdan Ostrowski, Rosięcin, Putnowice Wielkie, Putnowice-Kolonia. Sieć osadnicza charakteryzuje się układem zabudowy wielodrożnicowym w miejscowościach Wojślawice i Rosięcin oraz rzędom, wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, w pozostałych miejscowościach.

Na krajobraz kulturowy składają się obiekty zabytkowe, które świadczą o historii i bogatym dziedzictwie kulturowym gminy. Na terenie gminy Wojślawice obiektami wpisanymi do rejestru zabytków nieruchomości oraz rejestru zabytków archeologicznych pozostają są:

- 1) **Kościół pw. św. Michała Archaniola wraz z zespołem parku przykościelnego** - Wojślawice (nr rej. A/320). Pierwszy murowany budynek świątyni powstał w latach 1603–1608. Około roku 1671 kościół uległ zniszczeniu, a następnie został odbudowany około 1687. Na starych fundamentach powstała budowla

- wzorowana na projekcie Jana Michała Linka, nadwornego architekta Marcina Zamoyskiego. Do bryły korpusu głównego dodano wówczas kaplice, a całość zyskała barokowy charakter. Kościół uległ zniszczeniom w pożarach w 1736 roku i w 1754 roku. Na przełomie XVIII i XIX wieku budynek poddano gruntownemu remontowi, drewniany strop zastąpiono sklepieniem z lunetami i dobudowano wieżyczkę z sygnaturką. Kościół uległ kolejnym zniszczeniom, po których następowały jego kolejne remonty i przebudowy. Obecnie kościół jest jednonawową budowlą z węższym, trójbocznie zamkniętym prezbiterium i dwiema kaplicami po bokach. Do dwukondygnacyjnej fasady dostawiono przybudówki, pomiędzy którymi na osi znajduje się wejście.
- 2) **Dzwonnica przykościelna** (nr rej. A/320). Istnienie murowanej dzwonnicy odnotowano w 1763 r. Pierwotnie budowla stanowiła jednocześnie jednokondygnacyjną bramę na przykościelny cmentarz. Od strony kościoła do bramy przylegała kostnica. Obecny kształt dzwonnicy jest wynikiem przebudowy z 1948r.
 - 3) **Cmentarz parafialny** - 1793–1803 (nr rej. A/320).
 - 4) **Plebania** (nr rej. A/320). Parterowy, częściowo podpiwniczony budynek mieszkalny z poddaszem użytkowym. Założony na planie prostokąta, z prostokątną przybudówką od strony północno-wschodniej. Budowla kryta dwuspadowym dachem, od frontu posiada dwukolumnowy portyk, nad którym znajduje się balkonik.
 - 5) **Cerkiew pw. św. Eliasza** – Wojsławice (nr rej. A/478). Jednonawowa świątynia zbudowana na planie prostokąta, z wielobocznie zamkniętym prezbiterium. Od zachodu znajduje się kruchta, od południa zakrystia. W 1864 roku greckokatolicką cerkiew przemianowano na prawosławną.
 - 6) **Dzwonnica przycerkiewna** – 1913-1915 r. (nr rej. A/478).
 - 7) **Cerkiew grekokatolicka**, ob. kościół rzymskokatolicki pw. Św. Barbary – Turowiec (nr rejestru A/1158).
 - 8) **Synagoga** 1890–1894r. – Wojsławice (nr rej. A/1152). Murowany budynek na planie wydłużonego prostokąta. Po stronie wschodniej znajdowała się sala męska, po zachodniej przedsionek z babińcem ponad nim. Na elewacjach budynku umieszczono inskrypcję w języku hebrajskim z datą „5663 lat od stworzenia świata”, co oznacza rok 1902/1903 (prawdopodobnie rok ukończenia prac budowlanych). W czasie II wojny światowej w synagodze urządzono magazyn, a wewnątrz uległo zniszczeniu. Po wojnie obiekt częściowo przebudowano, w latach 50. pełnił funkcję magazynu, pod koniec lat 80. został wyremontowany i do 2013 roku użytkowany był jako siedziba biblioteki gminnej i Urzędu Stanu Cywilnego. Do dziś zachowała się konstrukcja drewnianego sklepienia pozornego w formie ostrosłupa o podstawie ośmioboku, a także wnęka po aron ha-kodeszu.
 - 9) **Cmentarz wojenny z I wojny światowej** w Ostrowie Kolonii (nr rej A/57).
 - 10) **Układ urbanistyczny** (nr rej. A/590) – obejmujący rozplanowanie oraz utrzymanie w tradycyjnej skali relacje przestrzenne zabudowy miejskiej z XIX-XX w., z akcentami monumentalnych zespołów architektonicznych: kościelnego, cerkiewnego i bożniczego. W centralnej części zlokalizowany jest czworoboczny rynek, częściowo zabudowany obiektami murowanymi i drewnianymi, głównie parterowymi. Pierwotnie zabudowa usytuowana była szczytowo, natomiast po pożarze w 1915 roku - kalenicowo. Część domów pochodzi z XIX wieku, większość z wieku XX. Niektóre budynki posiadają cechy klasycystyczne, kilka w typie tradycyjnym, z drewnianymi podcieniami na słupach od frontu; **Grodzisko zw. „Pohulanka”** – Majdan Nowy, w granicach historycznych (nr rejestru C/45),
 - 11) **Cmentarzysko kurhanowe** (44 mogiły) – Putnowice Wielkie (nr rejestru C/38),
 - 12) **Zamczysko wojsławickie** w postaci fragmentarycznie zachowanych umocnień ziemnych oraz partii fundamentowych poniżej poziomu terenu – Wojsławice (nr rejestru C/44),
 - 13) **Cmentarzysko kurhanowe** o pow. 1 ha złożone z ośmiu mogił – kopców, znajdujące się na działkach leśnych w Wojsławicach (nr rejestru C/69),
 - 14) **Kopiec ziemny** (mogiła) tzw. „Ostra Mogiła” – Wólka Putnowiecka (nr rejestru C/57)

Obiekty wpisane do rejestru zabytków ujęte zostały w Gminnej Ewidencji Zabytków. Inne obiekty architektury i budownictwa, w tym cmentarze oraz parki i miejsca pamięci, wpisane są do gminnej ewidencji zabytków oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Obszar gminy Wojsławice poddany został badaniom archeologicznego zdjęcia Polski. Na terenie obszaru archeologicznego oznaczonego numerem AZP 84-91 odnaleziono: groby skrzyniowe, pozostałości naczyń

należących do tzw. kultury amfor kulistych (w okolicach Huty, Stadarni, Turowca i Putnowic Wielkich), groby popielnicowe (przy ulicy Krasnystawskiej w Wojsławicach), kurhany (w lesie koło Popław w Czarnożozach, w lesie pod Krasnem), grodziska – pozostałość po wczesnośredniowiecznych grodach obronnych (okolice Kukawki, Horodyska oraz Nowego Majdanu).

7. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

7.1. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

W zakresie jakości powietrza oraz emitowanych do niego zanieczyszczeń nie ma możliwości dokładnego oszacowania danych m.in. ze względu na brak punktów monitoringowych jakości powietrza. W związku z tym analiza została oparta o dane udostępnione przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie i zawarte w „Ocenie jakości powietrza w województwie lubelskim za 2019 rok” oraz badania i analizy przeprowadzone w ramach opracowania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wojsławice”.

Tabela 4. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	CO	BaP	C ₆ H ₆	Pb	As	Ni	Cd	PM10	PM2,5	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: Ocena Jakości Powietrza w Województwie Lubelskim za 2019 r.

Tabela 5. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A

Źródło: Ocena Jakości Powietrza w Województwie Lubelskim za 2019 r.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu strefę lubelską zaliczono do klasy A. Jak wynika z danych WIOŚ w Lublinie, strefę lubelską, według kryterium ochrony zdrowia, zaliczono do klasy C z uwagi na przekroczenia 24-godzinnych stężeń benzo/a/pirenu w pyłe PM10. Na obszarze Gminy brak zorganizowanych systemów ciepłowniczych. Gospodarka ciepła bazuje na kotłowniach lokalnych oraz indywidualnych źródłach ciepła: kotły węglowe, sporadycznie piece kaflowe. Główną przyczyną wysokich stężeń tego rodzaju zanieczyszczeń jest emisja z procesów grzewczych opartych na węglu, w tym tzw. niska emisja z indywidualnego ogrzewania budynków. Dodatkową przyczyną jest emisja komunikacyjna, z uwagi na fakt, iż północną część analizowanego terenu stanowi droga krajowa nr 2, cechująca się dużym natężeniem ruchu komunikacyjnego. Wzmożony ruch komunikacyjny pojazdów silnikowych przyczynia się lokalnie do zwiększenia zanieczyszczenia powietrza substancjami szkodliwymi tj.: tlenkami azotu, tlenkami węgla, pyłami zawieszonymi, czy też ołowiem.

Gmina Wojsławice nie dysponuje siecią gazu przewodowego. Gmina ma opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, który jest podstawą do realizacji szeregu działań inwestycyjnych w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków prywatnych oraz budynków użyteczności publicznej, a także rozbudowy odnawialnych źródeł energii w oparciu o instalacje solarne (panele solarne i fotowoltaiczne) oraz biomasę. W celu zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego planuje się na terenie gminy Wojsławice lokalizację dalekosiężnego ropociągu przesyłowego Odessa - Brody - Płock, służącego do przesyłania lub dystrybucji ropy naftowej lub produktów naftowych.

Obszar gminy Wojsławice charakteryzuje się dobrą jakością powietrza atmosferycznego, na co wpływ ma niewątpliwie rolniczy charakter gminy, a także brak przemysłu, który stanowiłby główne źródło generowania związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne.

7.2. STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY

Na terenie gminy Wojsławice, znajdują się 3 JCWP. Stan wszystkich JCWP jest zły. Praktycznie cały obszar gminy Wojsławka znajduje się w granicach JCWP Wojsławka oraz Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kulawic które są niezagrożone osiągnięciem celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW Wojsławka generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW. Dla JCWP nie jest wyznaczone odstępstwo na podst. art. 4(4) Ramowej Dyrektywy Wodnej. W przypadku JCWP Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kulawic osiągnięcie celów środowiskowych nie wymaga przesunięcia w czasie.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód (JCWP) na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska. Stan/potencjał ekologiczny JCWP klasyfikowany jest w pięciostopniowej skali, ustalonej wg wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych (klasa I - stan bardzo dobry, klasa II - stan dobry, klasa III - stan umiarkowany, klasa IV - stan słaby, klasa V - stan zły). Pojęcie stanu ekologicznego odnosi się do JCWP naturalnych, do JCWP silnie zmienionych i sztucznych stosuje się pojęcie potencjału ekologicznego.

Na obszarze objętym analizą stałym monitoringiem objęte są wszystkie JCWP występujące na terenie gminy Wojsławice, którymi są:

- **PLRW20009243299 Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia** - zagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje południowo – wschodnie i zachodnie obrzeża gminy;
- **PLRW2000624349 Wojsławka** - niezagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje zachodnią część gminy.
- **PLRW2000162663166 Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic** - niezagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje wschodnią część gminy.

W obrębie **JCWP Wojsławka** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wojsławka – Krasnystaw w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – słaby;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych – dobry,
- ocena stanu elementów hydromorfologicznych – dobry
- stan chemiczny – poniżej dobrego;
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – umiarkowany,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

W obrębie **JCWP Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wolica – Wólka Orłowska w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – umiarkowany;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych – poniżej dobrego,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

W obrębie **JCWP Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wełnianka – Zaniże w 2018 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – słaby;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych – poniżej dobrego,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – słaby,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

Z danych przedstawionych powyżej wynika, że stan JCWP znajdujących się w granicach gminy Wojsławka, jest zły. Klasa elementów biologicznych oraz potencjał ekologiczny kształtowały się na poziomie umiarkowanym i słabym. Klasa elementów biologicznych i chemicznych osiągnęła potencjał słaby i umiarkowany. Dla JCWP Wojsławka oraz Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic brak jest zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych. Dla wszystkich JCWP głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa

w jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne. W programie działań ukierunkowanym na presję, dla JCWP Wojsławka, Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia oraz Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic zaplanowano wszystkie możliwe działania ograniczające wielkość poboru wody. Niemniej jednak ze względu na warunki hydrogeologiczne okres 6 lat jest zbyt krótki, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód. Poprawa przewidywana jest w dalszej perspektywie czasowej, a mianowicie do 2027 roku – nie dotyczy JCWP Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic.

Ocena jakości wód podziemnych polega na ocenie stanu ekologicznego jednolitych części wód podziemnych. Oceniany jest stan chemiczny oraz stan ilościowy wód podziemnych. Ocena stanu chemicznego mówi o aktualnej jakości wód, w oparciu o zestaw wskaźników fizykochemicznych oraz chemicznych. Obszar gminy Wojsławice znajduje się w obrębie 2 JCWPd, a mianowicie: JCWPd nr PLGW200090 (część wschodnia gminy) oraz JCWPd nr PLGW200121 (część zachodnia gminy). Ocena stanu JCWP nr 90 oraz 121 wykazała, że stan jakościowy oraz ilościowy jest dobry, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona. Niemniej dla JCWPd nr 90 oraz JCWPd 121 zdefiniowane zostały presje mające wpływ na środowisko wodno – gruntowe, w grupie których wymienia się:

JCWPd 90:

- presja na stan ilościowy - funkcjonowanie kopalni odkrywkowej margla w okolicach Rejowca Fabrycznego, Cementowni Rejowiec S.A eksploatującej złoża margla „Rejowiec”, kopalnia węgla kamiennego „Bogdanka” poprzez odwodnienia kopalni prowadzi do obniżenia zwierciadła wody w głównym, kredowym użytkowym poziomie wodonośnym;
- presja na stan chemiczny: potencjalne ogniska zanieczyszczeń mogące oddziaływać na jakość wód podziemnych zlokalizowane są głównie z zakładami przemysłowymi w Krasnymstawie (Cukrownia "Krasnystaw", Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska „Krasnystaw”, fermentownia tytoniu, „Cersanit”-urządzenia sanitarne), Zamościu (Zamojskie Zakłady Zbożowe, wytwórnia pasz "Animex", chłodnia "Mors", oraz zakład Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej „Krasnystaw”, (w miejscu dawnej Zamojskiej Spółdzielni Mleczarskiej), fabryka mebli Black Red White). Przemysł metalowy obejmuje mniejsze firmy prowadzące działalność produkcyjną, takie jak Spomasz Zamość SA, SipMot oraz Stalprodukt (dawny Metalplast). Zagrożenie dla wód podziemnych o charakterze liniowym mogą stanowić przede wszystkim dwie drogi o znaczeniu międzynarodowym przebiegające przez Zamość: nr 17 (E 372) z Warszawy do Odessy i nr 74 Sulejów k. Piotrkowa Tryb. – Kielce – Kraśnik – Zamość – Hrubieszów – Zosin (przejście graniczne).

JCWPd 121:

- presja na stan ilościowy - ujęcia wód podziemnych - oddziaływania lokalne (Aglomeracja miejsko – przemysłowa Tomaszów Lubelski);
- presja na stan chemiczny - potencjalne ogniska zanieczyszczeń mogące oddziaływać na jakość wód podziemnych dotyczą miasta Hrubieszów raz miasta Tomaszów Lubelski, przy czym ośrodki te cechują się brakiem dużych zakładów przemysłowych.

Jak wynika z powyższego, na terenie gminy Wojsławice brak jest inwestycji, które mogłyby stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń dla środowiska wodno – gruntowego.

Pod względem hydrologicznym obszar analizy położony jest w obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska Chełm – Zamość, dla którego przewiduje się ustanowienie obszaru ochronnego. Stopień zagrożenia wód podziemnych, określane jako czas pionowej migracji zanieczyszczeń do GZWP w dolinie rzeki Wojsławki, cechuje się średnim stopniem zagrożenia na zanieczyszczenia. Czas pionowej migracji zanieczyszczeń wynosi 5-25 lat. Wody podziemne pozostałej części obszaru objętego analizą, cechują się dużym zagrożeniem na zanieczyszczenia, gdyż czas pionowej migracji zanieczyszczeń wynosi poniżej 5 lat.

Na terenie Gminy Wojsławice w roku 2020 zaopatrzenie ludności w wodę prowadziły cztery wodociągi zbiorowego zaopatrzenia. Prowadzony był także nadzór laboratoryjny nad wodą dostarczaną przez odcinki sieci wodociągowej dwóch wodociągów z powiatów: zamojskiego i hrubieszowskiego (Wodociągi Zbiorowego Zaopatrzenia w Tuczępach i Uchaniach, zaopatrujące w wodę mieszkańców miejscowości: Popławy i Majdan – łącznie 89 osób). Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia eksploatowane były przez Gminę Wojsławice. Łącznie ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało ok. 99 % ludności zamieszkującej gminę. W roku 2020 nie odnotowano awarii urządzeń wodociągowych.

W roku 2020 wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z WZZ Wojśławice z uwagi na przekroczenie parametrów mikrobiologicznych w zakresie umożliwiającym stwierdzenie warunkowej przydatności. Nałożono obowiązek stałej dezynfekcji wody. Zarządca wodociągu zdecydował się na pozostawienie stałej dezynfekcji wody jako elementu jej uzdatniania. Woda poddawana stałej dezynfekcji odpowiada wymaganiom sanitarnym. Ponadto w 2020 r. wydano decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi rozprowadzanej przez WZZ Majdan Nowy z uwagi na przekroczone parametry mikrobiologiczne. Wydano komunikat o braku przydatności wody z przedmiotowego wodociągu do spożycia przez ludzi, mieszkańcom dostarczono wodę o odpowiedniej jakości w beczkowiezie do transportu wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Po dokonaniu działań naprawczych badania wykazały poprawę jej jakości. Niepokojącym zjawiskiem oprócz pojawiających się cyklicznie przekroczeń parametrów mikrobiologicznych na różnych ujęciach na terenie gminy jest fakt, że nie były one modernizowane od momentu ich budowy w latach 60-70 ubiegłego wieku, a prowadzone prace mają charakter doraźny i często są podyktowane koniecznością wykonania zaleceń zawartych w decyzji PPIS w Chełmie. Na ujęciach wody w Kukawce i Majdanie Nowym woda poddawana jest procesowi odżelaziania. Na żadnym z ujęć oprócz Wojśławic proces stałej dezynfekcji wody nie jest stosowany.

Oceniając stan zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia na nadzorowanym terenie należy stwierdzić, że mieszkańcy Gminy Wojśławice zaopatrywani z urządzeń wodociągowych korzystali z wody o dobrej jakości, która nie powodowała negatywnego wpływu na zdrowie jej konsumentów. W przypadku WZZ Wojśławice woda poddawana procesowi dezynfekcji odpowiadała parametrom mikrobiologicznym z rozporządzenia Ministra Zdrowia. Podczas braku przydatności wody do spożycia z WZZ Majdan Nowy mieszkańcy gminy zaopatrywani byli w wodę o odpowiedniej jakości, a utrzymanie wodociągu w ruchu zapewniało dostęp do wody do celów sanitarnych. Pozostałe przekroczenia miały charakter jednostkowy i były na bieżąco usuwane przez zarządcę.

7.3. STAN CZYSTOŚCI PEDOSFERY

Na terenie gminy Wojśławice największe zagrożenie dla jakości gleb, stwarza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. Według Programu zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie lubelskim, gleby obszaru analizy cechują się umiarkowanym zakwaszeniem (% gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych kształtuje się na poziomie 21 - 40%). Zakwaszenie gleby ogranicza możliwości produkcyjne, a także sprzyja uaktywnianiu się związków toksycznych. Nadmierne zakwaszenie gleb jest czynnikiem zmniejszającym efektywność stosowania większości zabiegów agrotechnicznych, a zwłaszcza nawożenia mineralnego, co powoduje znaczne zmniejszenie plonów. Gleby gminy wykazują stosunkowo duże wyczerpanie ze składników mineralnych na poziomie 41-60% fosfor, 21-40% potas i 41-60% magnez. Dodatkowo gleby w pasach drogowych tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, znajdują się pod wpływem zanieczyszczeń komunikacyjnych tj.: metale ciężkie, chlorki i fenole. Do takich tras zaliczyć należy drogą wojewódzką nr 846 relacji Krasnystaw – Hrubieszów, droga powiatowa relacji Chełm – Wojśławice – Grabowiec oraz droga powiatowe relacji Wojśławice 0 Turowiec – Putnowice – Buśno – do drogi wojewódzkiej Nr 844 relacji Chełm - Hrubieszów.

7.4. JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Hałas stanowi uciążliwość środowiskową uznawaną za jeden z ważniejszych powodów pogarszania się standardów życia mieszkańców. Największy wpływ na klimat akustyczny na analizowanym terenie ma hałas komunikacji drogowej. W obszarze analizy największą uciążliwość akustyczną stanowi droga wojewódzka nr 846 relacji Krasnystaw – Hrubieszów. Układ uzupełniający stanowią drogi powiatowe łączące wzajemnie ważniejsze miejscowości w obszarze gminy, a także łączące gminę z sąsiednimi gminami. Lokalne źródła hałasu na terenie gminy stanowią także drobne zakłady usługowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sezonowo maszyny rolnicze pracujące na polach.

Na podstawie generalnego pomiaru natężenia ruchu drogowego z 2015 roku przeprowadzonego na drogach wojewódzkich można stwierdzić, że najwyższe wartości SDR (średni dobowy ruch) zanotowano na drodze nr 846, przy czym na odcinku Małochwiej – Kraśniczyn wyniósł 1 714 poj./d., natomiast na odcinku Kraśniczyn – Wojśławice – 961 poj./d. W porównaniu do roku 2010 ruch pojazdów samochodowych wzrósł. Wzrastające znaczenie komunikacji, dostępność indywidualnych środków transportu decyduje o trwale rosnącej uciążliwości związanej z lokalnym hałasem drogowym.

Na terenie gminy zlokalizowana jest stacja transformatorowo-rozdzielcza 30/15 kV GPZ Wojsławice. Stacja zasilana jest napowietrzną linią 30 kV z GPZ Hrubieszów. Przez teren gminy przebiegają napowietrzne linie energetyczne średniego napięcia 30 i 15 kV. Istniejących odbiorców energii elektrycznej z terenu gminy zasilają stacje transformatorowe 15/04 kV przyłączone do w/w napowietrznych linii 15 kV. Z linii 30 kV zasilana jest jedynie stacja 30/15 kV GPZ Wojsławice. Dla poprawy pewności zasilania na terenie istniejącej stacji 30/15 kV Wojsławice przewiduje się budowę rozdzielni 110/15 kV oraz linii zasilających 110 kV:

- 1) Hrubieszów (od gminy Uchanie) – Wojsławice,
- 2) Dorohusk (od gminy Żmudź) – Wojsławice.

Operatorem systemu dystrybucyjnego działającym na terenie gminy jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Zamość (Rejon Energetyczny Chełm), wchodzącego w skład PGE Polska Grupa Energetyczna S.A..

Na terenie opracowania nie ma zlokalizowanych obiektów produkcyjnych o wysokim stopniu uciążliwości ze względu na emisję hałas.

7.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROENERGETYCZNE

Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. Do głównych, sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących zagrożenie dla środowiska należą:

- linie i stacje elektroenergetyczne – źródła pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości 50 Hz;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne – urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne o częstotliwości od ok. 0,1 MHz do ok. 100 GHz.

Gmina Wojsławice nie została objęta badaniami promieniowania elektromagnetycznego (PEM). Na podstawie przeprowadzonych pomiarów, WIOŚ w Lublinie nie stwierdził istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego województwa lubelskiego, w tym gminy Wojsławice. Prognozy wskazują na dotrzymanie obowiązujących norm środowiskowych także w najbliższych latach. Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do:

- analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji),
- zobowiązaniu inwestorów do pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji bądź linii (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).

Prawo ochrony środowiska, prawo budowlane, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sanitarne regulują, iż w obrębie promieniowania elektromagnetycznego pozostawia się „pas techniczny” z ograniczeniami w użytkowaniu (ograniczenia dot. przebywania ludzi) w celu ochrony ludzi i środowiska.

8. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STRATEGII

Misją projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 jest sprawienie by gmina Wojsławice rozwijała się w sposób zintegrowany i zrównoważony, uwzględniający unikatowe uwarunkowania produkcji rolnej, walory przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe, stwarzając warunki do rozwoju przedsiębiorczości oraz zabiegając o poprawę jakości życia mieszkańców. Nowy model rozwoju gminy uwzględnia integrację trzech kluczowych obszarów:

- **ekonomicznego** – uwzględniającego wzrost gospodarczy, zapewniający wystarczającą ilość dóbr i usług, rozwój innowacyjnego, ekologicznego rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, przemysłu drzewnego;
- **ekologicznego** – obejmującego ochronę zasobów naturalnych, poprawę stanu środowiska;
- **społecznego** – dotyczącego poprawy jakości życia ludności, zaspokajania jej potrzeb.

z których pierwsze dwa nawiązują do sfery środowiskowej, a ich realizacja ma na celu poprawę jakości elementów środowiska przyrodniczego. Realizacja działań opisanych w ocenianym projekcie Strategii, należy

uznać za prośrodowiskowe, stanowią one spójną całość i konsekwentnie realizują cele określone w dokumentach krajowych, regionalnych i gminnych. Brak ich realizacji lub realizacja częściowa spowoduje, że założone cele nie zostaną osiągnięte.

Analizując potencjalne zmiany stanu środowiska, które mogłyby wystąpić w przypadku nie zrealizowania działań wymienionych w ramach poszczególnych kierunków rozwoju zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice przewiduje się następujące skutki:

- brak realizacji działań związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza (wspieranie możliwości realizacji OZE, poprawa efektywności energetycznej budynków, gazyfikacja gminy) przyczyni się do większej emisji spalin i pyłów, a w konsekwencji wpłynie na znaczne pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego i wzrost niskiej emisji,
- brak działań infrastrukturalnych, w szczególności z zakresu infrastruktury drogowej wpłynie na zwiększenie emisji spalin do powietrza atmosferycznego, jak również na wzrost poziomu hałasu, ponieważ w Gminie Wojsławice, w związku z utrudnionym dostępem do komunikacji zbiorowej, większość mieszkańców przemieszcza się, korzystając z prywatnych środków transportu, których z roku na rok w każdym gospodarstwie domowym przybywa;
- brak działań związanych z ochroną wód powierzchniowych i podziemnych (budowa sieci kanalizacji sanitarnej, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, promocja działań poprawiających ochronę jakości wód) pogorszy ich obecny stan i uniemożliwi osiągnięcie zakładanych dla tychże wód celów środowiskowych,
- brak podejmowania działań z zakresu ochrony przed zmianami klimatycznymi (zaprojektowanie i budowa zbiornika wodnego małej retencji z funkcją ochronną dla rozwoju rolnictwa oraz funkcją rekreacyjną na terenie Wojsławic) przyczyni się do zwiększenia negatywnych skutków ocieplenia klimatu, w tym okresów upalnych i susz. Można przypuszczać, że miałyby to ogólne konsekwencje gospodarcze i skutkowało zmniejszeniem jakości życia w gminie Wojsławice. Brak podjęcia działań zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń, może sprawić, iż jakość powietrza może w przyszłości ulec istotnemu obniżeniu. Dotyczy to głównie skutków działań sektora energetycznego;
- brak właściwego planowania przestrzennego wpłynie na wzrost liczby konfliktów na linii funkcja terenu – środowisko przyrodnicze – społeczeństwo;
- brak ochrony najlepszych jakościowo gleb wpłynie negatywnie na funkcjonowanie rolnictwa w gminie,
- brak prowadzenia działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska, a tym samym niska świadomość ekologiczna mieszkańców wpłynie na prowadzenie nieefektywnych energetycznie działań, wzrost ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska.

Brak realizacji celów projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 spowoduje, że osiągnięcie harmonii pomiędzy rozwojem gospodarczym, społecznym i przestrzenno-środowiskowym będzie praktycznie niemożliwe. Zaniechanie realizacji celów Strategii może doprowadzić do niesprawności całego systemu lokalnej polityki ekologicznej, co utrudni realizację założonych celów, które, jak omówiono we wcześniejszym rozdziale Prognozy, są spójne ze strategicznymi dokumentami szczebla lokalnego, regionalnego, krajowego i międzynarodowego. **Mając na uwadze powyższe, realizacja działań Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 wydaje się być pożądana i konieczna.** Analiza powyższych skutków braku realizacji działań zaprogramowanych w projekcie Strategii prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie ustaleń dokumentu wywołać może jedynie skutki negatywne. Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant dążący do zrealizowania działań określonych w projekcie Strategii. Realizacja celów/działania doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców zamieszkujących gminę Wojsławice.

9. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Jak wcześniej wspomniano, gmina Wojsławice cechuje się dużymi walorami przyrodniczymi. Najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo obszary objęte zostały ochroną prawną. Obszary chronione zajmują niemal całą powierzchnię gminy, bo aż 94%. Na terenie gminy Wojsławice formami ochrony przyrody w myśl Ustawy o

ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. są: obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 –Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Putnowice” PLH060074; Grabowiecko – Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz pomniki przyrody. Mając na uwadze powyższe bardzo istotna jest ochrona środowiska przyrodniczego w całej gminie.

- 1) Wśród istniejących problemów ochrony środowiska w gminie najistotniejszy jest problem, wynikający z niskiego procentu skanalizowania. W gminie Wojsławice do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest niewiele ponad 15,0% ogółu ludności. Pozostała część mieszkańców korzysta z indywidualnych rozwiązań w zakresie gromadzenia i odprowadzania ścieków – zbiorników na nieczystości ciekłe lub przydomowych oczyszczalni ścieków. Biorąc pod uwagę powyższe, w gminie zaplanowano rozbudowę sieci kanalizacyjnej, co pozwoli na ograniczenie nielegalnych zrzutów zanieczyszczeń do środowiska. Budowa kanalizacji przyczyni się zatem bezpośrednio do ochrony i poprawy jakości środowiska. Dodatkowo w celu dodatkowego zminimalizowania zanieczyszczenia środowiska planowane jest wsparcie organizacyjno-doradcze budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (pomoc przy pozyskaniu dofinansowania).
- 2) Dużym problemem na terenie gminy są ograniczone zasoby wody, które mają duży wpływ na środowisko przyrodnicze, w tym na szatę roślinną, bioróżnorodność, zanikanie rzek i cieków wodnych. Jedną z przyczyn problemu jest zmieniający się klimat, w wyniku czego częstym zjawiskiem w ostatnich latach są susze, które w przyszłości mogą być przyczyną pustynnienia obszaru. Odpowiedzią na ten problem jest działanie polegające na zaprojektowaniu i budowie zbiornika wodnego małej retencji z funkcją ochronną dla rozwoju rolnictwa oraz funkcją rekreacyjną na terenie Wojsławic.
- 3) Kolejnym problemem w gminie jest znaczny poziom hałasu, który spowodowany jest przez ruch samochodowy po złej jakości nawierzchni dróg. W związku z utrudnionym dostępem do komunikacji zbiorowej, większość mieszkańców gminy przemieszcza się, korzystając z prywatnych środków transportu. Redukcja hałasu jest możliwa dzięki planowanej rozbudowie i modernizacji sieci drogowej. Duży ruch samochodowy, po złej jakości nawierzchni przyczynia się także do wzrostu emisji spalin, co znacznie pogarsza jakość powietrza. Jakość powietrza w gminie, w związku z dotychczas prowadzoną polityką ekologiczną gminy, w ostatnich latach uległa znacznej poprawie. Niezwykle istotne jest zatem kontynuowanie dotychczasowych działań, związanych z upowszechnianiem odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców i inwestycji związanych m.in. z termomodernizacją, dzięki którym nie odnotowuje się tu przekroczeń stężenia pyłów PM10.
- 4) Obecność azbestu i wyrobów zawierających azbest, może przyczynić się do pogorszenia zdrowia mieszkańców gminy Wojsławice. Dlatego też jednym z działań w ramach Strategii jest usuwanie wyrobów zawierających azbest z budynków na terenie Gminy.
- 5) Presja urbanistyczna jak i turystyczna zarówno na obszary cenne przyrodniczo, jak i tereny o wysokich klasach bonitacyjnych, może powodować fragmentację środowiska. Odpowiedzią na to zagrożenie jest działanie polegające na planowaniu ładu przestrzennego poprzez wdrożenie zrównoważonego planowania przestrzennego uwzględniającego społeczne i ekonomiczne funkcje rolnictwa na terenie gminy; tworzenie warunków do rozwoju atrakcji agroturystycznych m.in. opracowanie w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania ładem przestrzennym, kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zintegrowany i zrównoważony.

Niezależnie od problemów ochrony środowiska gminy Wojsławice jako całości, posiadających ogólny charakter, istotne są zagrożenia dla funkcjonowania obiektów najcenniejszych przyrodniczo na terenie gminy, w szczególności obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

9.1. OCHRONA PRZYRODY

Obszary Natura 2000

W rozumieniu art. 33 ustawy o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony tych obszarów, w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W przypadku nadrzędnego interesu publicznego i braku rozwiązań alternatywnych, realizacja inwestycji mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru NATURA 2000 jest możliwa na tych obszarach, przy zapewnieniu kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów NATURA 2000, o czym mówi art. 34 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. W granicach gminy Wojsławice występuje Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Putnowice” PLH060074 – całość obszaru NATURA 2000 znajduje się w granicach Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obiekt położony jest na północ od wsi Kol. Putnowice. Obszar NATURA 2000 jest częścią korytarza ekologicznego o nazwie Działy Grabowieckie KW-1B istotnego dla migracji zwierząt między obszarami oraz zachowania spójności siedlisk przyrodniczych. Obszar obejmuje las grądowy z udziałem gatunków rzadkich i chronionych. Występuje tu dość duża populacja obuwika pospolitego rosnącego w wołyńskiej odmianie grądu subkontynentalnego z dużym udziałem cennych gatunków wapniolubnych w runie Obuwik wymieniony został w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin, podlega ochronie ścisłej gatunkowej. Występują tu również płąty świetlistej dąbrowy.

Dla obszaru, sporządzone zostały założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk NATURA 2000 Putnowice PLH060074, zgodnie z którym głównym zagrożeniem dla przedmiotów ochrony obszaru NATURA 2000 Putnowice jest:

- wpływ działalności człowieka, a szczególnie sposób uprawy oraz
- obce gatunki inwazyjne.

Nie przewiduje się, by w związku z realizacją działań, opisanych w projekcie Strategii, mogło wystąpić negatywne oddziaływanie na obszar NATURA 2000 „Putnowice”. Żadne z planowanych działań nie będzie realizowane bezpośrednio na tym terenie. Planowane są natomiast przedsięwzięcia proekologiczne, które wpłyną pozytywnie na obszar całej Gminy Wojsławice, w grupie których należy wymienić m.in.:

- Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony przyrody.
- Wsparcie w rozwoju wymiany ogrzewania i zaopatrzenia w energię domków jednorodzinnych na instalacje OZE.
- Wsparcie edukacji ekologicznej w gospodarstwach rolnych i zakładach przetwórczych – poprzez organizację szkoleń, kursów, konferencji we współpracy z LODR.

Grabowiecko – Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu - ustanowiony na mocy Uchwały Nr XLIV/645/2018 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 8 października 2018 r. w sprawie Grabowiecko-Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu).

1. Na Obszarze zakazuje się:

- 1) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 2) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 3) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 4) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 i 2180 oraz z 2018 r. poz. 650 i 710)

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

2. Zakaz ujęty w ust. 1 pkt 1 nie dotyczy terenów, na których wykonywanie prac ziemnych związane jest z koncesją na wydobywanie kopalin ze złóż.

3. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, nie dotyczą wykonywania prac związanych z robotami budowlanymi dopuszczonymi do realizacji przez właściwe organy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, poz. 1276 i poz. 1496) na terenach:
 - 1) przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
 - albo
 - 2) co do których wydano ostateczne decyzje o warunkach zabudowy.
4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, nie dotyczy budowy nowych obiektów budowlanych, które będą uzupełniać lub przylegać do terenów położonych w obrębie jednostek osadniczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r., Nr 17, poz. 141) pod warunkiem uwzględnienia ich lokalizacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub wydania ostatecznych decyzji o warunkach zabudowy.

Z uwagi na fakt, iż niemal 94% powierzchni gminy Wojsławice objęta jest ochroną przyrodniczą w postaci Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, należy stwierdzić, iż wszystkie działania inwestycyjne wymienione w ramach projektu Strategii, będą realizowane w granicach tego obszaru. Niemniej zadania o charakterze inwestycyjnym muszą spełniać szereg przepisów prawa i uzyskać właściwe uzgodnienia oraz pozwolenia. Aby dokładnie określić zasięg i charakter oddziaływania niezbędna jest wiedza w zakresie szczegółowych rozwiązań technicznych w ramach poszczególnych projektów, które na etapie sporządzania Prognozy do projektu Strategii nie są znane. W związku z powyższym, na obecnym etapie, nie przewiduje się, by w związku z realizacją działań opisanych w projekcie Strategii mogło wystąpić znacząco negatywne oddziaływanie na obszar chronionego krajobrazu.

Pomniki przyrody – na terenie gminy za pomniki przyrody uznano 4 obiekty. Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ich ochrony zawarte są w aktach prawnych je powołujących (Zarządzenie Nr 18 Wojewody Chełmskiego z dnia 15 grudnia 1986 roku w sprawie uznania za pomniki przyrody Dziennik Urzędowy Wojewody Chełmskiego Nr 6, pozycja 77 oraz Rozporządzenia Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia pomników przyrody Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2009 r. Nr 103, poz. 2327 oraz w przepisach dotyczących ochrony przyrody. Zgodnie z aktami powołującymi te obiekty chronione obowiązują zakazy, a mianowicie:

- pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia przedmiotów poddanych ochronie,
- dokonywania wszelkich istotnych zmian w obiekcie,
- niszczenia gleb, palenia ognisk, stosowania środków chemicznych w otoczeniu obiektów,
- umieszczania na obiekcie tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- budowy, rozbudowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urzędzeń lub instytucji w otoczeniu obiektu.

Problemy ochrony pomników przyrody związane są przede wszystkim z ich położeniem. Pojedyncze drzewa i zespoły drzew zlokalizowane w pobliżu dróg i ulic narażone są na zagrożenia związane z negatywnym oddziaływaniem spalin, zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych oraz z ryzykiem wystąpienia kolizji drogowej. Dodatkowo rozwój pomników może być ograniczony z uwagi na otoczenie drzew powierzchniami utwardzonymi (np. płytami chodnikowymi) utrudniającymi rozrost zarówno pnia jak i korzeni oraz poprzez ograniczenie infiltracji wód opadowych do gruntu. Nie można wykluczyć problemów w ochronie pomników przyrody wynikających z wandalizmu.

9.2. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Zlewnie wód powierzchniowych chronione są prawnie poprzez obejmowanie ich statusem obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych. Ochrona wód według *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska* polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności przez utrzymywanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach oraz doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie, polegającej w szczególności na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód, o czym mówi *art. 98 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska*.

Na terenie gminy, eksploatowane są 4 ujęcia wód głębinowych, które znajdują się w miejscowościach:

- 1) Ujęcie Wojsławice o wydajności 300,00 m³/dobę, które zaopatruje następujące miejscowości: Wojsławice, Wojsławice Kolonia, Partyzancka Kolonia, Stadarnia, Czarnołoży, Ostrów Kolonia oraz za pośrednictwem przepompowni Majdan Ostrowski.
- 2) Ujęcie Huta o wydajności 125,00 m³/dobę, zaopatrujące w wodę miejscowości: Huta, Turowiec, Putnowice Kolonia, Putnowice Wielkie, Wólka Putnowicka.
- 3) Ujęcie Majdan Nowy o wydajności 100,00 m³/dobę, które zaopatruje miejscowości: Majdan, Majdan Nowy, Rozięcín oraz część Wojsławic Kolonii.
- 4) Ujęcie Kukawka o wydajności 80,00 m³/dobę, zaopatrujące miejscowości: Kukawka, Majdan Kukawiecki, Stary Majdan, Witoldów oraz przez przepompownię strefową Trościankę.

Na chwilę sporządzenia niniejszego dokumentu, ustanowione zostały strefy ochronne obejmujące wyłącznie teren ochrony bezpośredniej dla ujęć wód podziemnych Dyrektora Zarządu Zlewni w Zamościu, dotyczy studni głębinowych stanowiących ujęcie wód podziemnych w miejscowościach:

- Kukawka – dz. ozn. nr ewid. 565/2 obręb Kukawka;
- Majdan Nowy – dz. ozn. nr ewid. 489 obręb Majdan Nowy;
- Wojsławice – dz. ozn. nr ewid. 2016/2 obręb Wojsławice;

dla których wprowadzono następujące zakazy i nakazy:

1. Zakaz użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
2. Nakaz odprowadzania wód opadowych lub roztopowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
3. Nakaz zagospodarowania terenu zielenią.
4. Nakaz odprowadzania poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
5. Nakaz ograniczenia wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, *ustawa Prawo wodne* przewiduje możliwość ustanowienia stref ochronnych ujęć wody oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Gmina Wojsławice znajduje się w obszarze GZWP Nr 407 Chełm – Zamość. W związku z brakiem odpowiedniej izolacji oraz wzmożoną eksploatacją wód podziemnych, dla obszarów szczególnie narażonych na degradację wód podziemnych, zwłaszcza wychodni zawodnionych utworów kredowych, na podstawie *art. 140 ustawy Prawo wodne* dopuszcza się wprowadzenie do zasad zagospodarowania przestrzennego i użytkowania terenów zakazów wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Projekt ochrony GZWP Nr 407 według dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla zbiornika wód „Chełm - Zamość” nie proponuje wprowadzenia w omawianym obszarze szczególnych ograniczeń w zagospodarowaniu. Realizacja ustaleń projektu dokumentu na obszarze GZWP Nr 407 wymagać będzie stosowania się do zasad ustalonych w projekcie *Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP Nr 407 (Chełm - Zamość)*.

Naczelnym celem w zakresie ochrony zasobów wodnych, jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków. Cel ten jest realizowany m. in. przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami. Jednym z narzędzi mającym na celu usprawnienie procesu osiągania celów środowiskowych jest realizacja ustaleń *Aktualizacji Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911), który jest podstawowym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych jest

ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu. Wśród celów środowiskowych dla wód podziemnych wymienia się: zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń; zapobieganie pogarszaniu oraz poprawa ich stanu; oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. W myśl art. 68 ustawy Prawo wodne, dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych jeżeli:

- ✓ podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;
- ✓ przyczyny zmian i działań, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie tych zmian i działań;
- ✓ zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.

Obszar gminy Wojsławice znajduje się w obrębie JCWPd nr 90 i JCWPd 121. Obie JCWP cechują się użytkowaniem rolniczym. Stan ilościowy oraz stan chemiczny oceniony został jako dobry. Przedmiotowe JCWPd nie są zagrożone pod względem utrzymania dobrego stanu. PGW nie przewiduje derogacji wynikających z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Zostało przewidziane zastosowanie działań minimalizujących negatywny wpływ na stan wód tj.: sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód, administracyjne, badanie i monitorowanie środowiska wodnego, realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami.

W ramach projektu Strategii rozwoju gminy Wojsławice, planuje się realizację przedsięwzięć, mających korzystny wpływ na jakość i zasoby wodne gminy, w grupie której wymienia się:

1. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.
2. Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
3. Budowa sieci wodociągowej w Wojsławicach ul. Grabowiecka, Putnowice Wielkie, Ostrów-Kolonia.
4. Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej na terenie całej gminy

9.3. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Na terenie gminy Wojsławice występują tereny zagrożone powodzią, które położone są w dolinie rzeki Wojsławka, obejmując otwarte tereny użytków zielonych, niekiedy położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych (dot. miejscowości Ostrów i Ostrów-Kolonia, Wojsławice). Zgodnie z projektem dokumentu, w ramach ochrony przeciwpowodziowej planuje się inwestycję pod nazwą: Zaprojektowanie i budowa zbiornika wodnego małej retencji z funkcją ochronną dla rozwoju rolnictwa oraz funkcją rekreacyjną na terenie Wojsławic, co niewątpliwie przyczyni się do zwiększenia odporności gminy na zmiany klimatyczne.

9.4. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Gmina Wojsławice cechuje się bardzo dużą jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wyodrębnia się obszary rolnicze predestynowane do kierunkowego rozwoju m.in. roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmujący podobszar centralny (wyżynny) – strategiczny obszar żywicielski. Ustalenia projektu dokumentu wpisują się, swoimi celami i kierunkami działań w ochronę gleb o wysokiej jakości produkcyjnej.

9.5. OCHRONA ZABYTKÓW I DÓBR MATERIALNYCH

W granicach gminy Wojsławice znajdują się obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego. Ponadto znajdują się obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków dla gminy Wojsławice.

Wizja gminy wskazuje na ogromną wagę i bogactwo tradycji, dziedzictwa kulturowego, które z jednej strony powinno być pielęgnowane i rozwijane, a z drugiej służyć także budowaniu atrakcyjnej oferty

gospodarczej dla gości odwiedzających gminę Wojsławice i stanowić dodatkową zachętę do spędzania tu wolnego czasu.

Istotnym kierunkiem, są działania ukierunkowane na rozwój ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych i partnerstw gminy (w tym inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego na OSI Żywicielski) oraz budowa kompleksowej oferty Wojsławickiego Parku Kulturowego. Dokument Strategii przewiduje następujące kierunki działań:

- Wykorzystanie zasobów naturalnych, historycznych i kulturowych, środowiska w rozwoju różnych form turystyki wiejskiej.
- Kreowanie produktów, wydarzeń i usług oferty turystycznej opartej o dziedzictwo kultury, edukację, produkty lokalne, walory przyrodniczo-kulturowe.
- Kreowanie produktów turystycznych wykorzystujących nowe trendy w turystyce, łączących funkcje edukacyjne, kulturowe i rekreacyjne (utworzenie kompleksowej oferty Wojsławickiego Parku Kulturowego Malowniczy Wschód).
- Rozwój zintegrowanej i innowacyjnej przedsiębiorczości bazującej na lokalnej tradycji i dziedzictwie kulturowym oraz usługach edukacyjnych.
- Rewitalizacja społeczno-kulturowa obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych.
- Ochrona wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.
- Rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe).
- Wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych

9.6. ŁAD PRZESTRZENNY, KSZTAŁTOWANIE I OCHRONA KRAJOBRAZU

Gospodarka przestrzenna w gminie Wojsławice jest oparta o prawo miejscowe. Aktualnie w gminie obowiązują:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice przyjęty uchwałą nr VII/22/2003 z dnia 31 marca 2003 roku – obszar całej gminy Wojsławice w jej granicach administracyjnych;
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice przyjęty uchwałą nr XXII/102/2012 z dnia 21 listopada 2012 roku - w zakresie lokalizacji ropociągu oraz jego strefy bezpieczeństwa. Plan obejmuje obszar obrębów: Huta, Wojsławice, Czarnołozy, Majdan Ostrowski;
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice przyjęty uchwałą nr XXXIX/195/2014 z dnia 25 sierpnia 2014 roku - Plan obejmuje obszar w obrębie Turowiec;
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice przyjęty uchwałą nr II/9/2014 z dnia 15 grudnia 2014 roku - Plan obejmuje obszar w obrębie Majdan Ostrowski

W obszarach obowiązywania planów miejscowych zagospodarowanie terenu odbywa się na podstawie pozwoleń na budowę.

9.7. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ UCIAŹLIWOŚĆ AKUSTYCZNA

Realizacja ustaleń projektu dokumentu, ma na celu ograniczenie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Na terenie gminy występują tereny prawnie chronione przed hałasem. Wymagania dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określa załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112).

10. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU STRATEGII NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

10.1. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKU REALIZACJI ZAPISÓW DOKUMENTU

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym jak i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-

gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373, z późn. zm.). W grupie tej należy wymienić takie przedsięwzięcia jak:

- budowa zbiornika wodnego małej retencji z funkcją ochronną dla rozwoju rolnictwa oraz funkcją rekreacyjną na terenie Wojśławic;
- poprawa stanu dróg powiatowych i gminnych na odcinkach powyżej 1 km;
- budowa hali sportowo-widowiskowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wojśławicach;
- budowa farm fotowoltaicznych - zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody,
- modernizacja linii wysokiego napięcia (na rozwiązania ziemne, na terenie całej gminy);
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej;
- budowa sieci wodociągowej w Wojśławicach ul. Grabowiecka, Putnowice Wielkie, Ostrów-Kolonia;
- uwzględnienie w aktualizowanym, zintegrowanym i zrównoważonym planie zagospodarowania przestrzennego obszarów pod budowę obiektów noclegowych typu: hotele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, domki letniskowe, wieże widokowe, obiekty małej gastronomii dot. realizacji ustaleń mpzp. Zgodnie z Rozporządzeniem do inwestycji mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko zalicza się: ośrodki wypoczynkowe lub hotele, zlokalizowane poza terenami mieszkaniowymi, terenami przemysłowymi, innymi terenami zabudowanymi i zurbanizowanymi terenami niezabudowanymi, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2019 r. poz. 393), wraz z towarzyszącą im infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy;
- wyznaczenie terenów inwestycyjnych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego (w ramach Specjalnej Strefy Aktywności Gospodarczej utworzonej we współpracy z innymi gminami OSI Żywieckiego) w tym budowa dróg dojazdowych i pozostałych mediów - zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody,
- wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych zgodnie z opracowanym Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Organizacja oferty inwestycyjnej (przejęcie gruntów od Wspólnot Wiejskich, współpraca z właścicielami prywatnych gruntów inwestycyjnych) - zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody,
- wyznaczenie i uzbrojenie terenów/działek pod budownictwo mieszkaniowe jedno/ wielorodzinne na terenach należących do gminy oraz możliwy wykup przez gminę atrakcyjnych działek do np. programu Mieszkanie+ lub prywatnych deweloperów – zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą: a) objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: 2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy.

Przedstawione powyżej przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w granicach gminy Wojśławice. W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, czy rozbudowa dróg, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywołanych przez nie przekształceń środowiska zależęć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, będzie spoczywać obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac określonego w Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa, z uwagi na brak szczegółowych informacji o poszczególnych inwestycjach, realizację których wskazuje projekt dokumentu. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez samorząd gminy, których realizacja przewidziana jest w perspektywie roku 2030. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Projekt Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania gminy oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

11. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SKUTKÓW REALIZACJI ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROJEKCIE STRATEGII

Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla polityk, strategii, planów lub programów jest sporządzana w szczególności adekwatnej do szczególności ocenianego projektu dokumentu. Niniejszy dokument w sposób kompleksowy ujmuje korzyści i zagrożenia wynikające z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030. W celu dokonania oceny przewidywanych oddziaływań na środowisko zastosowano metodę macierzy interakcji, metodę kartograficzną i metodę opisową.

Ocena, przedstawiona w poniższym dokumencie, przebiegała dwuetapowo. W pierwszym etapie zapoznano się z wszystkimi działaniami, które planowane są w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice i na podstawie ich opisów (i odniesienia przestrzennego) zidentyfikowano te, których realizacja może potencjalnie oddziaływać na środowisko.

Następnie planowane działania pogrupowano na działania o podobnym charakterze potencjalnych oddziaływań na środowisko i w tabeli 7 przedstawiono tylko grupy działań, które mogą potencjalnie oddziaływać na środowisko wraz z opisem najważniejszych zidentyfikowanych oddziaływań i interakcji, które mogą potencjalnie wystąpić pomiędzy planowanymi działaniami, a poszczególnymi elementami środowiska i środowiskiem jako całością.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030, jak wspomniano powyżej, przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań.

W ramach oceny skutków realizacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030 na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny,

zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

Tabela 6. Działania planowane w ramach Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030, których realizacja może oddziaływać na środowisko naturalne.

działanie, którego realizacja może oddziaływać na środowisko	
I KIERUNEK.ROZWOJU GMINY - UTWORZENIE WE WSPÓŁPRACY Z KLUCZOWYMI PARTNERAMI LUBELSKIEGO OKRĘGU PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO	
CEL OPERACYJNY 1. POPRAWA KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARSTW ROLNYCH ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONEGO ROLNICTWA (W TYM ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO, ORGANICZNEGO, INNOWACYJNEGO)	
Działanie	
Cel szczegółowy 1.1. Poprawa warunków i oferty edukacyjnej oraz promowanie innowacyjnych, ekologicznych metod upraw i nawożenia	
1.1.1.Kompleksowa i wielokierunkowa współpraca z KOWR oraz Uniwersytetem Przyrodniczym i IUNG w Puławach oraz MHR sp. z o.o. i KSC S.A. w ramach edukacji z zakresu rozwoju ekologicznego rolnictwa	
Cel szczegółowy 1.2. Rozwój infrastruktury i wsparcie ekologicznych rozwiązań tj. zrównoważony, zintegrowany rozwój infrastruktury oczyszczania ścieków (sieć, oczyszczalnia).	
1.2.1.Realizacja projektów promujących ekologiczne sposoby nawożenia upraw oraz ich przechowywania, sortowania i przechowywania	
1.2.2.Wsparcie organizacyjno-doradcze budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (pomoc przy pozyskaniu dofinansowania).	
Cel szczegółowy 1.3. Zwiększenie konkurencyjności gminy poprzez wdrożenie rozwiązań efektywnego zwiększenia odnawialnych źródeł energii (OZE) w przestrzeni publicznej i prywatnej.	
1.3.1. Obniżanie kosztów prowadzenia gospodarstw rolnych, podmiotów gospodarczych oraz innych podmiotów na terenie gminy poprzez wspieranie inwestycji w odnawialne źródła energii. Wsparcie inwestycji prywatnych (kolektory słoneczne, fotowoltaika, pompy ciepła itp.) na terenie Gminy.	
1.3.2.Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej (wymiana oświetlenia na energooszczędne, montaż paneli fotowoltaicznych)	
1.3.3.Opracowanie dokumentacji, przygotowanie miejsca pod odnawialne źródła energii (typu farma fotowoltaiczna, wiatrak) z zachowaniem procedury konsultacji społecznych. Budowa farmy fotowoltaicznej.	
1.3.4.Modernizacja linii wysokiego napięcia (na rozwiązania ziemne, na terenie całej gminy).	
Cel szczegółowy 1.4. Rozwój zrównoważonego rolnictwa, ekstensywnego, w tym rolnictwa ekologicznego	
1.4.1.Kompleksowy rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego z zapleczem techniczno-organizacyjnym.	
1.4.2.Wsparcie edukacji ekologicznej w gospodarstwach rolnych i zakładach przetwórczych – poprzez organizację szkoleń, kursów, konferencji we współpracy z LODR	
1.4.3.Wsparcie w pozyskiwaniu środków na rozwój rolnictwa ekologicznego – organizacja spotkań z doradcami, praktykami oraz prywatnymi inwestorami	
1.4.4.Wsparcie rozwoju dystrybucji żywności ekologicznej – organizacja kiermaszów, degustacji i innych wydarzeń.	
Cel szczegółowy 1.5. Organizacja przestrzenna rolnictwa indywidualnego - gospodarstw rolnych (scalanie gruntów).	
1.5.1.Współpraca z ARI-MR w zakresie kampanii informacyjnej, organizacyjnej oraz wsparcie merytoryczne w zakresie zmian struktury wielkościowej i organizacyjnych gospodarstw rolnych – scalanie gruntów	
1.5.2.Planowanie ładu przestrzennego poprzez wdrożenie zrównoważonego planowania przestrzennego uwzględniającego społeczne i ekonomiczne funkcje rolnictwa na terenie gminy	
Cel szczegółowy 1.6. Rozwój rolniczego handlu detalicznego na terenie gminy.	
1.6.1.Tworzenie przestrzeni umożliwiającej rozwój rolniczego handlu detalicznego we współpracy z LGD i organizacjami pozarządowymi (sprzedaż tradycyjna oraz e-platforma).	
Cel szczegółowy 1.7. Zintegrowany, spójny rozwój atrakcyjnej oferty agroturystycznej i turystyki wiejskiej.	
1.7.1.Tworzenie warunków do rozwoju atrakcji agroturystycznych m.in. opracowanie w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania ładem przestrzennym.	
1.7.2.Innowacyjna i aktywna promocja gminy – we współpracy z partnerami publicznymi i prywatnymi m. in. gospodarstw agroturystycznych i ich oferty	
1.7.3.Budowa oferty gospodarstw tematycznych należących do sieci opartej na motywach opowiadań Andrzeja Pilipiuka i tradycji/ dziedzictwa historii Ziemi Wojsławickiej	
Cel szczegółowy 1.8. Wykorzystanie zasobów naturalnych, historycznych i kulturowych, środowiska w rozwoju różnych form turystyki wiejskiej.	
1.8.1.Opracowanie edukacyjno-turystyczne pieszego i rowerowego Szlaku Wojsławickich Źródeł i Wąwozów. Wytyczenie, budowa infrastruktury towarzyszącej, oznakowanie i promocja szlaku	

1.8.2. Rozwój współpracy regionalnej i międzynarodowej z gminami partnerskimi oraz tworzenie różnych form wsparcia rozwoju różnych form turystyki wiejskiej
1.8.3. Utworzenie innowacyjnego produktu turystycznego tj. sieci wiosek tematycznych (we współpracy z gminami sąsiednimi) łączącej funkcje edukacyjne, rekreacyjne, prozdrowotne. Organizacja wioski tematycznej w Kocim Dołku, w Majdanie Ostrowskim oraz w Ośrodku Dawnych Kultur i Tradycji w Rozięcinie. Wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych
1.8.4. Rozwój aktywności mieszkańców i kapitału społecznego w Ośrodku Kultury i Tradycji Pożarnictwa w Wojsławicach-Kolonii. Organizacja zaplecza do rozwoju nowych wydarzeń podnoszących atrakcyjność oferty turystycznej i kulturalnej gminy.
1.8.9. Współpraca z właścicielami gospodarstw agroturystycznych, stadnin koni, organizacji pozarządowych. Angażowanie kapitału społecznego w powstawanie atrakcyjnej oferty wydarzeń kulturalnych.
1.8.10. Rozwój usług ekosystemowych, wykorzystujących medycynę naturalną (ziołolecznictwo, kąpiele w sianie, hipoterapie itp.).
1.8.11. Opracowanie graficzne i budowa systemu oznakowania tras, szlaków, zabytków i atrakcji turystycznych na terenie gminy.
Cel szczegółowy 1.9. Rozwój materialnej bazy turystycznej.
1.9.1. Uwzględnienie w aktualizowanym, zintegrowanym i zrównoważonym planie zagospodarowania przestrzennego obszarów pod budowę obiektów noclegowych typu: hotele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, domki letniskowe, wieże widokowe, obiekty małej gastronomii.
1.9.2. Tworzenie warunków i zachęt do prowadzenia działalności w zakresie gastronomii: zakłady gastronomiczne, punkty gastronomiczne, restauracje, bary, cukiernie.
1.9.3. Tworzenie warunków i zachęt do budowy bazy towarzyszącej, umożliwiającej korzystanie z walorów przyrodniczych: kładek widokowych, parków linowych, ogrodów botanicznych/zielarskich, SPA, sklepy z pamiątkami, wypożyczalnia rowerów, tężni solankowej.
1.9.4. Poprawa warunków użytkowania infrastruktury ścieżki edukacyjnej i terenu wokół źródła w Starym Majdanie oraz rozbudowa infrastruktura (dodatkowe miejsca parkingowe (z uwzględnieniem autokaru), toalety, dodatkowe wiaty do konsumpcji, parking dla rowerów, miejsce sprzedaży (biletów, małej gastronomii, pamiątek związanych z Gminą Wojsławice i literaturą pióra Andrzeja Pilipiuka), oświetlenie.
1.9.5. Poprawa warunków użytkowania Krynicy w Rozięcinie w trosce o bezpieczeństwo i komfort użytkowników oraz ochronę środowiska naturalnego.
1.9.6. Poprawa warunków użytkowania źródła ul. Grabowiecka w trosce o bezpieczeństwo i komfort użytkowników oraz ochronę środowiska naturalnego.
1.9.7. Poprawa warunków użytkowania stawu na wypuście w Czarnołożach, w trosce o bezpieczeństwo i komfort użytkowników oraz ochronę środowiska naturalnego.
1.9.8. Poprawa warunków użytkowania zbiornika wodny w Wojsławicach, w trosce o bezpieczeństwo i komfort użytkowników oraz ochronę środowiska naturalnego. Rozbudowa atrakcji leczniczo-wypoczynkowych oraz bazy gastronomicznej.
1.9.9. Termomodernizacja budynku przepompowni w celu organizacji zaplecza sanitarno-kuchennego dla właścicieli domków letniskowych i gości. Budowa alejek z oświetleniem OZE, w celu ułatwienia zagospodarowania terenu wokół przepompowni.
1.9.10. Budowa wieży widokowej połączonej ze ścieżką w koronach drzew, to ważny element, który umożliwi promowanie gminy, jako wyjątkowego miejsca w Polsce Wschodniej (inwestycja w Partnerstwie Publiczno-Prywatnym).
1.9.11. Wsparcie organizacyjno-projektowe realizacji „Domu Jakuba Wędrowicza – Izba Tradycji Bimbrowniczych Lubelszczyzny”. Rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe).
CEL OPERACYJNY 2. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI WYKORZYSTUJĄCEJ SUROWCE ROLNE TJ. BRANŻY ROLNO-SPOŻYWCZEJ ORAZ PRZETWÓRSTWA ORAZ BRANŻY DRZEWNEJ.
Cel szczegółowy 2.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego i inwestycji w przemyśle rolno-spożywczym przyjaznym środowisku naturalnemu.
2.1.1. Tworzenie odpowiednich warunków inwestycyjnych, dla inwestorów z branży przetwórstwa rolno-spożywczego m.in. ulgi, obsługa informacyjna, pomoc w zakupie gruntów, wysoki poziom edukacji.
2.1.2. Promocja gospodarcza gminy (szczególnie poprzez SoMe, blogi tematyczne, videoblogi, udział w targach i konferencjach).
Cel szczegółowy 2.2. Zrównoważony i zintegrowany rozwój infrastruktury oraz obiektów przechowalniczych.
2.2.1. Wyznaczenie terenów inwestycyjnych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego (w ramach Specjalnej Strefy Aktywności Gospodarczej utworzonej we współpracy z innymi gminami OSI Żywieckiego) w tym budowa dróg dojazdowych i pozostałych mediów.
2.2.2. Promocja terenów inwestycyjnych na portalach: https://magazyny.pl/ oraz https://e-logistyka.pl/
2.2.3. Wsparcie rozwoju prywatnych terenów inwestycyjnych (tworzenie zachęt, pomoc w pozyskiwaniu funduszy z UE).

Cel szczegółowy 2.3. Rozwój branż obsługujących sektor spożywczy.
2.3.1. Tworzenie warunków do rozwoju branż wykorzystujących surowce rolne na cele nieżywnościowe - biogospodarka (np. farmaceutyka, biopaliwa).
2.3.2. Utworzenie gminnej bazy surowców naturalnych oraz produktów rolnych dla inwestorów.
2.3.3. Promocja gminy jako bazy surowca pochodzenia roślinnego w kraju i za granicą z wykorzystaniem innowacyjnych narzędzi marketingu internetowego.
2.3.4. Tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie województwa lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej. Wyznaczenie terenów inwestycyjnych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego (w ramach Specjalnej Strefy Aktywności Gospodarczej utworzonej we współpracy z innymi gminami OSI Żywicielskiego) w tym budowa dróg dojazdowych i pozostałych mediów.
Cel szczegółowy 2.4. Rozwój branży drzewnej.
2.4.1. Współpraca z Lasami Państwowymi i prywatnymi przedsiębiorstwami. Tworzenie warunków do rozwoju branży drzewnej.
Cel szczegółowy 2.5. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej.
2.5.1. Utworzenie Ośrodka Wsparcia Przedsiębiorczości i Aktywizacji Zawodowej (OWPIAZ).
CEL OPERACYJNY 3. ROZWÓJ WSPÓŁPRACY I SIECI POWIĄZAŃ PRODUCENTÓW ORAZ PRZETWÓRCÓW NA TERENIE GMINY (DOCELOWO NA OBSZARZE INICJATYWY LUBELSKIEGO OKRĘGU PRZEMYSŁU ROLNO-SPOŻYWCZEGO).
Cel szczegółowy 3.1. Efektywne wzmacnianie powiązań i współpracy branży rolno-spożywczej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego.
3.1.1. Program wsparcia organizacyjno-prawnego sieciowania gospodarstw, producentów i przedsiębiorców we współpracy z LODR i KOWR. KSC S.A. MHR sp. z o.o. (pomoc w zakładaniu grup producenckich, spółdzielni, klastrow).
3.1.2. Utworzenie lokalnej bazy rolników, producentów rolno-spożywczych i przetwórców.
3.1.3. Systematyczna i kompleksowa współpraca z LODR i KOWR, ARIiMR w ramach kierunkowego wsparcia nowatorskich rozwiązań organizacyjnych na potrzeby współpracy podmiotów branży rolno-spożywczej i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz rozwoju eksportu.
3.1.4. Współpraca z instytucjami publicznymi i prywatnymi, które prowadzą dystrybucję produktów żywnościowych – pomoc w tworzeniu krótkich łańcuchów dostaw.
Cel szczegółowy 3.2. Profesjonalizacja działalności organizacji zrzeszających rolników sprzyjająca zwiększaniu efektywności poszczególnych działów rolnictwa.
3.2.1. Organizowanie merytorycznego wsparcia w budowaniu wiedzy, umiejętności oraz nowych kompetencji producentów i przetwórców rolno-spożywczych, rolników w zakresie: zarządzania, certyfikacji, marketingu, finansów, informatyki, negocjacji, sprzedaży oraz logistyki.
3.2.2. Tworzenie warunków do współpracy organizacji zrzeszających rolników poprzez organizowane przez gminę spotkania, konkursy, wyjazdy studyjne, wystawy i inne wydarzenia – we współpracy z organizacjami zrzeszającymi producentów i rolników w skali regionalnej i ogólnopolskiej.
Cel szczegółowy 3.3. Współpraca z sektorem badawczo-rozwojowym oraz z sektorem produkcyjnym i przetwórczym.
3.3.1. Wsparcie transferu wiedzy i innowacji do biznesu i gospodarstw rolnych – we współpracy z uczelniami oraz instytucjami z kraju i zagranicy – współpraca z CTT lubelskich Uczelni.
3.3.2. Opracowanie i wdrożenie Planu Rozwoju Przedsiębiorczości, Edukacji i Kultury.
Cel szczegółowy 3.4. Opracowanie i wdrożenie projektu modelowego rozwiązania mobilizującego sektor producentów do współpracy i poprawy efektywności gospodarstw rolnych.
3.4.1. Opracowanie i wdrożenie projektu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju gminy we współpracy z JST w zakresie rozwoju branży przetwórstwa rolno-spożywczej – w zakresie współpracy z m.in. Narodowym Holdingiem Spożywczym (Polską Grupą Spożywczą).
3.4.2. Utworzenie wspólnie z innymi JST – Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego i stworzenie warunków rozwoju branży na terenie gminy i powiatu krasnostawskiego i chełmskiego oraz powiatów włączonych w to przedsięwzięcie.
Cel szczegółowy 3.5. Rozwój edukacji, e-learningu oraz zintegrowanych kwalifikacji w obszarze nauk przyrodniczych i rolniczych.
3.5.1. Tworzenie warunków do rozwoju edukacji, e-learningu oraz zintegrowanych kwalifikacji w obszarze nauk przyrodniczych i rolniczych we współpracy ze szkołami podstawowymi i średnimi oraz lubelskimi Uczelniami (organizacja staży i praktyk).
CEL OPERACYJNY 4. BUDOWA MARKI TRADYCYJNYCH I LOKALNYCH PRODUKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH.
Cel szczegółowy 4.1. Utworzenie marki produktowej tj. oferty tradycyjnych i lokalnych produktów żywnościowych oraz narzędzi promocji produktów tradycyjnych i regionalnych pochodzących z terenu gminy oraz LGD Ziemi Chełmskiej i inicjatywy Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego.
4.1.1. Wsparcie organizacyjne współpracy rolników i producentów rolnych z np. Klastrem Dolina Ekologicznej Żywności – w celu uruchomienia na szeroką skalę produkcji zdrowej, ekologicznej żywności (wzorem Stowarzyszenia Krakowski Kredens44) oraz zintegrowana promocja.
4.1.2. Wsparcie rozwoju ekonomii społecznej i solidarnościowej na poziomie gminy we współpracy z GOPS, stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi, pozarządowymi w celu produkcji i promocji produktów lokalnych.

4.1.3. Opracowanie planu komunikacji i promocji produktów pochodzących z gminy wspólnie ze stowarzyszeniami oraz producentami – ze szczególnym wykorzystaniem narzędzi internetowych.
4.1.4. Założenie podmiotu w PPP do sprzedaży produktów oznaczonych lokalną marką w sieci internetowej.
Cel szczegółowy 4.2. Wykreowanie marki produktów żywnościowych pochodzących z gminy (Spółdzielnia Socjalna „Wojśławianka”).
4.2.1. Opracowanie strategii marki lokalnych produktów i tradycyjnych Spółdzielni Socjalnej „Wojśławianka”.
4.2.2. Budowa i promocja marki lokalnych produktów żywnościowych.
Cel szczegółowy 4.3. Rozwój kanałów dystrybucji i promocji produktów żywnościowych pochodzących z gminy.
4.3.1. Organizacja nowoczesnej przestrzeni i wydarzeń promujących markę lokalnych produktów żywnościowych.
4.3.2. Organizacja systemu dystrybucji produktów „od rolnika do konsumenta” we współpracy z partnerami
Cel szczegółowy 4.4. Nowoczesna i innowacyjna promocja gminy.
4.4.1. Współpraca z organizacjami wspierającymi eksport produktów lokalnych i tradycyjnych w celu internacjonalizacji ich dystrybucji.
4.4.2. Współpraca z rolnikami, producentami oraz przetwórcami w celu certyfikacji produktów, pakowania, przechowywania, marketingu oraz zbudowania kanałów dystrybucji produktów oznaczonych lokalną marką.
4.4.3. Organizacja kampanii informacyjnych i promocyjnych on-line z wykorzystaniem SoMe i kanału YouTube.
4.4.4. Organizacja punktów degustacji produktów z gminy na targach, konferencjach, kongresach w dużych miastach regionu i Polski (we współpracy z organizacjami turystycznymi, Lubelską Izbą Rolniczą, organizacjami pozarządowymi).
II. KIERUNEK ROZWOJU GMINY: Zrównoważony i zintegrowany rozwój infrastruktury uwzględniający zasady ładu przestrzennego oraz kapitał ekologiczny gminy.
CEL OPERACYJNY 1. WIELOFUNKCYJNY I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SPÓJNY Z TRENDAMI SPOŁECZNYMI I OCHRONĄ ŚRODOWISKA NATURALNEGO
Cel szczegółowy 1.1. Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości poprzez zintegrowane metody wielopoziomowego zarządzania gminą, planowanie strategiczne oraz zarządzanie marketingowe.
1.1.1. Wdrożenie zintegrowanych metod planowania społeczno-gospodarczego w planowaniu przestrzennym oraz stworzenie spójnego systemu planowania rozwoju w układach terytorialnych w tym planowania lokalnego i ponadlokalnego – opracowanie Ponadlokalnej Strategii Rozwoju Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego wspólnie z innymi JST.
1.1.2. Opracowanie i wdrożenie koncepcji gospodarczej gminy pn. Wojsławice – Miejsce zdrowe i ekologiczne – wspierającej rozwój społeczno-gospodarczy.
1.1.3. Powołanie Gminnej Rady Przedsiębiorczości. Rozwój systemu partycypacji społecznej, konsultowanie i uwzględnienie w systemie planowania przestrzennego działań realizujących cele wynikające z ponad gminnego podejścia funkcjonalnego i potrzeb przedsiębiorców.
1.1.4. Kreowanie lokalnych inicjatyw oraz programów poprawiających atrakcyjność inwestycyjną oraz rozwój przedsiębiorczości we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu oraz instytucjami finansowymi.
1.1.5. Wsparcie organizacyjne i doradcze w tworzeniu warunków do rozwoju e-gospodarki na terenie gminy.
1.1.6. Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie pomocy organizacyjno-prawnej w zakresie zarządzania zmianą i niwelowania skutków kryzysu gospodarczego.
1.1.7. Współpraca z innymi JST, administracją Samorządu Województwa Lubelskiego oraz stroną rządową w zakresie wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców – budowa Zintegrowanego Systemu Szkolnictwa Zawodowego i Kwalifikacji
1.1.8. Rozwój oferty i rozbudowa targowiska w Wojsławicach. Organizacja jarmarków tematycznych oraz wystaw.
Cel szczegółowy 1.2. Rozwój usług i lokalnej infrastruktury komunalnej.
1.2.1. Opracowanie planu gazyfikacji gminy i realizacja inwestycji sieci gazociągowej we współpracy z dostawcami.
1.2.2. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
1.2.3. Budowa sieci wodociągowej w Wojsławicach ul. Grabowiecka, Putnowice Wielkie, Ostrów-Kolonia.
1.2.4. Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej na terenie całej gminy.
1.2.5. Opracowanie projektu i realizacja nowej infrastruktury przystanków przyjaznych środowisku i poprawiających komfort oraz bezpieczeństwo ich użytkowania.
1.2.6. Budowa toalet przy parkingach miejsc będących atrakcjami turystycznymi (alternatywnie: zakup i obsługa toalet przenośnych).
1.2.7. Ustawienie koszy na śmieci w miejscach będących atrakcjami turystycznymi.
1.2.8. Oświetlenie parkingów przy miejscach będących atrakcjami turystycznymi.
Cel szczegółowy 1.3. Poprawa jakości życia i tożsamości mieszkańców gminy na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją.
1.3.1. Rewitalizacja obiektu starej plebani i nadanie mu nowych funkcji społeczno-gospodarczych.
1.3.2. Rewitalizacja Centrum Wojsławic (Rewitalizacja starej zabudowy m.in. Domu szewca Fawki. Rewitalizacja terenu przy pomniku Tadeusza Kościuszki z budową małej fontanny, ławeczek).
1.3.3. Opracowanie i wdrożenie Programy Estetyki Zabudowy w centrum Wojsławic. Zazielenienie centrum Wojsławic i budowa małej architektury miejskiej.

1.3.4. Budowa zaplecza sanitarno-szatniowego wraz infrastrukturą przy boisku sportowym w Wojśławicach ul. Grabowiecka.
1.3.5. Budowa trybun, ogrodzenia i rewitalizacja płyty boiska sportowego w Wojśławicach ul. Grabowiecka.
1.3.6. Modernizacja i dostosowanie do nowych potrzeb edukacyjnych, wyposażenie pracowni przedmiotowych Zespołu Szkolno-Przedszkolnego.
1.3.7. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji.
1.3.8. Rewitalizacja obiektów i obszarów wyznaczonych i opisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.
1.3.9. Utworzenie Centrum Edukacji Ekorozwoju i Ochrony Środowiska Naturalnego we współpracy z Nadleśnictwem Chełm i uczelniami wyższymi.
Cel szczegółowy 1.4. Rozwój terenów inwestycyjnych.
1.4.1. Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych zgodnie z opracowanym Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Organizacja oferty inwestycyjnej (przejęcie gruntów od Wspólnot Wiejskich, współpraca z właścicielami prywatnych gruntów inwestycyjnych).
1.4.2. Budowa elektronicznej bazy informacji przestrzennej Gminy Wojśławice.
1.4.3. Pozyskanie środków finansowych i uzbrojenie terenów inwestycyjnych na terenie gminy (docelowo w ramach Strefy Aktywności Gospodarczej Lubelskiego Okręgu Przemysłu Rolno-Spożywczego).
1.4.4. Promocja terenów inwestycyjnych wspólnie z partnerskimi JST.
1.4.5. Wyznaczenie i uzbrojenie terenów/działek pod budownictwo mieszkaniowe jedno/ wielorodzinne na terenach należących do gminy oraz możliwy wykup przez gminę atrakcyjnych działek do np. programu Mieszkanie+ lub prywatnych deweloperów.
Cel szczegółowy 1.5. Rozwój infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
1.5.1. Poprawa stanu dróg (budowa, remonty, modernizacja) dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie całej gminy.
1.5.2. Budowa oświetlenia / wymiana już istniejącego na oświetlenie przyjazne środowisku naturalnemu.
1.5.3. Poprawa stanu dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Wojśławice. Współpraca na rzecz poprawy jakości/modernizacji dróg powiatowych na terenie gminy z Powiatem Chełmskim.
1.5.4. Poprawa stanu dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy Wojśławice. Współpraca na rzecz modernizacji drogi wojewódzkiej nr. 846 przez teren gminy Wojśławice z Zarządem Dróg Wojewódzkich.
1.5.5. Wykonanie przejścia dla pieszych od drogi wojewódzkiej nr. 846 do sklepu Biedronka.
Cel szczegółowy 1.6. Rozwój infrastruktury alternatywnego transportu przyjaznego środowisku naturalnemu.
1.6.1. Budowa ścieżek rowerowych wraz z budową oświetlenia drogi rowerowej oraz wykonaniem stałej organizacji ruchu dla poprawy bezpieczeństwa.
Cel szczegółowy 1.7. Wspieranie lokalnych społeczności w działaniach na rzecz ich otoczenia.
1.7.1. Kreowanie produktów, wydarzeń i usług oferty turystycznej opartej o dziedzictwo kultury, edukację, produkty lokalne, walory przyrodniczo-kulturowe.
1.7.2. Rozwój funkcji leczniczych, rekreacyjnych i uzdrowiskowych gminy.
III. KIERUNEK ROZWOJU GMINY: Innowacyjny rozwój gospodarczy wykorzystujący endogeniczne potencjały gminy oraz komercjalizację wiedzy.
CEL OPERACYJNY 1. INNOWACYJNE WYKORZYSTANIE KAPITAŁU EKOLOGICZNEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W ROZWOJU USŁUG WOLNEGO CZASU.
Cel szczegółowy 1.1. Kreowanie produktów turystycznych wykorzystujących nowe trendy w turystyce, łączących funkcje edukacyjne, kulturowe i rekreacyjne – utworzenie kompleksowej oferty Wojśławickiego Parku Kulturowego).
1.1.1. Opracowanie lokalnego, kompleksowego i spójnego programu (we współpracy ze stowarzyszeniami, przedsiębiorcami) rozwoju punktowych produktów turystycznych (realizowanych w danym punkcie, które charakteryzują się występowaniem jednej wiodącej atrakcji (usługi) i dodatkowo kilku usług towarzyszących skupionych w jednym miejscu (obiekcie) mającym z punktu widzenia kartograficznego charakter punktowy (muzeum, zabytek, centrum konferencyjne, hotel, pomnik przyrody).
1.1.2. Wspieranie rozwoju usług turystycznych poprzez innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych takich jak: przewodnictwo, usługi gastronomiczne, usługi hotelarskie, informacja turystyczna oraz promocja gminy poprzez: mapy turystyczne, pamiątki, sprzęt turystyczny, a szczególnie internet.
1.1.3. Opracowanie zasad współpracy z przedsiębiorcami, JST oraz rolnikami w budowaniu i promocji usług wolnego czasu (w zakresie kultury, usług związanych z aktywną rekreacją, odnową biologiczną, turystyką zdrowotną, gastronomią, rozrywką, e-usługami) oraz pomoc w założeniu fundacji lub stowarzyszeń pozyskującej środki na rozwój kultury w gminie.
1.1.4. Utworzenie Centrum Rozwoju Ekorozwoju i Ochrony Środowiska Naturalnego w Wojśławicach we współpracy z Lasami Państwowymi oraz zagospodarowanie terenów przy źródłkach stanowiących pomnik przyrody tzw. Pohulanka w Nowym Majdanie.
1.1.5. Ukształtowanie terenu wokół źródłka przy ul. Chełmskiej (Ogród na wodzie, z promenadą, wieżą widokową i obiektem restauracyjnym. Inwestycja realizowana w Partnerstwie Publiczno-Prywatnym).
Cel szczegółowy 1.2. Rozwijanie oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne.
1.2.1. Organizacja i promocja wydarzeń charakteryzujących się dużą spójnością tematyczną, organizacyjną oraz konkretnym umiejscowieniem w czasie i przestrzeni np. pokazy, prezentacje, wystawy, festiwale, imprezy sportowe.

Cel szczegółowy 1.3. Zrównoważony rozwój infrastruktury sprzyjającej propagowaniu różnych form turystyki.
1.3.1. Budowa wież widokowych, kładek z infrastrukturą otaczającą (parkingi, lunety, siedziska, grillowiska, mała gastronomia itp.)
1.3.2. Przygotowanie nowych tras dla turystyki pieszej, rowerowej, konnej, motocyklowej na terenie gminy we współpracy z Lubelską Regionalną Organizacją Turystyczną oraz Ligą Ochrony Przyrody.
Cel szczegółowy 1.4. Rozwój zintegrowanej i innowacyjnej przedsiębiorczości bazującej na lokalnej tradycji i dziedzictwie kulturowym oraz usługach edukacyjnych.
1.4.1. Inicjowanie i wspieranie współpracy sieciowej przedsiębiorców i instytucji z branży turystycznej bazującej na lokalnej tradycji i dziedzictwie kulturowym (np. rękodzieło) i usługach edukacyjnych.
1.4.2. Wykreowanie i budowa produktu turystycznego (wokół tradycji kulinarnych, walorów przyrodniczych, dziedzictwa kultury) na OSI Żywielskim, w tym opracowanie koncepcji rozwoju produktu turystycznego wspólnie z innymi JST (partnerami gminy).
Cel szczegółowy 1.5. Inicjowanie działań na rzecz partnerstwa publiczno-prywatnego na terenie gminy.
1.5.1. Tworzenie warunków do rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego na terenie gminy.
IV. KIERUNEK ROZWOJU GMINY: Poprawa komfortu życia mieszkańców i tożsamości gminy poprzez rozwijanie kapitału społecznego.
CEL OPERACYJNY 1. ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO GMINY.
Cel szczegółowy 1.1. Wsparcie procesów uczenia się i podnoszenia kwalifikacji mieszkańców gminy.
1.1.1. Promowanie zintegrowanych kwalifikacji.
1.1.2. Wsparcie umiędzynarodowienia oraz informatyzacji oferty edukacyjnej stanowiącej zaplecze rozwojowe kapitału ludzkiego gminy.
1.1.3. Promowanie nauki języków obcych i informatyki na terenie gminy w różnych grupach wiekowych.
1.1.4. Organizacja zajęć uzupełniających, podnoszących kwalifikacje osób dorosłych we współpracy z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym oraz Powiatowym Urzędem w Chełmie.
1.1.5. Pomocnicze i zajęcia wyrównawcze oraz zapewnianie pomocy dzieciom najbardziej narażonym na niepowodzenia, zapewnianie opieki psychologicznej.
Cel szczegółowy 1.2. Wprowadzanie nowych technologii informacyjno – komunikacyjnych oraz współpraca z pracodawcami w procesie profilowania kształcenia na terenie gminy.
1.2.1. Wsparcie i promocja innowacyjnych szkół, profili zajęć dodatkowych związanych z wykorzystaniem nowych technologii.
1.2.2. Współpraca z przedsiębiorcami i szkołami średnimi w tworzeniu dualnych form kształcenia.
1.2.3. Wprowadzanie nowych form i metod nauczania oraz nowych materiałów dydaktycznych w celu zachęcania uczniów do większej aktywności oraz przygotowania ich do samodzielnego podejmowania decyzji w sprawie własnego kształcenia i do uczestnictwa w życiu społecznym.
Cel szczegółowy 1.3. Popularyzacja profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia.
1.3.1. Popularyzacja profilaktyki zdrowotnej we współpracy z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy.
1.3.2. Organizacja programów i rozwiązań społecznych promujących zdrowy tryb życia we współpracy z klubami sportowymi, OSP oraz Zespołem Szkolno-Przedszkolnym (wdrożenie procesu planowanych zmian do toku działania już istniejących organizacji).
1.3.3. Wsparcie działań na rzecz rozwoju kultury fizycznej i sportu (programów szkolenia sportowego, zakupu sprzętu sportowego, pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach, pokrycie kosztów korzystania z obiektów sportowych dla celów szkolenia sportowego, sfinansowanie stypendiów sportowych).
1.3.4. Budowa hali sportowo-widowiskowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wojsławicach.
CEL OPERACYJNY 2. ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH I TWORZENIE WARUNKÓW DO AKTYWIZACJI OSÓB STARSZYCH.
Cel szczegółowy 2.1. Rozwój usług społecznych z zakresu opieki i aktywizacji osób starszych.
2.1.1. Wspieranie programów aktywizujących osoby starsze, umacnianie więzi międzypokoleniowych, a szczególnie podkreślenie roli seniora w rodzinie.
2.1.2. Aktywizacja osób społecznie wykluczonych – wsparcie powstawania podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne, zakłady aktywności zawodowej, przedsiębiorstwa społeczne).
2.1.3. Utworzenie Wielofunkcyjnego Zakładu Pracy w starej szkole w Majdanie.
2.1.4. Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami w zakresie oferowania mobilnej opieki senioralnej oraz opieki nad osobami niepełnosprawnymi.
2.1.5. Utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego lub innej formy wsparcia całodobowego dla osób starszych i niepełnosprawnych.
CEL OPERACYJNY 3. PROMOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ NA RZECZ AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ NA TERENIE GMINY.
Cel szczegółowy 3.1. Promowanie przedsięwzięć na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej.
3.1.1. Współorganizacja przedsięwzięć pomagających w aktywizacji zawodowej osób starszych i niepełnosprawnych na terenie gminy.

3.1.2. Organizacja usług rehabilitacyjnych (zatrudnienie specjalisty lub współpraca z placówką/zakładem, który będzie świadczył na miejscu takie usługi dla mieszkańców).
Cel szczegółowy 3.2. Prowadzenie polityki prorodzinnej na terenie gminy.
3.2.1. Tworzenie warunków do realizacji projektów z zakresu nowoczesnego budownictwa jedno i wielorodzinnego z infrastrukturą usługową (kompleksowo wyposażone w punkty usługowe, powierzchnie handlowe i rekreacyjne, m.in. w PPP.
Cel szczegółowy 3.3. Rozwój relacji społecznych i innowacji społecznych.
3.3.1. Promowanie różnych form pomocy sąsiedzkiej, wolontariatu, dobroczynności i pomocy charytatywnej na terenie gminy (m.in. opieki nad zwierzętami).
3.3.2. Promocja działań zwiększających przedsiębiorczość oraz różne formy samozatrudnienia.
3.3.3. Organizacja działań mających na celu kształcenie ustawiczne dla mobilności osób dorosłych na rynku pracy we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Chełmie.
3.3.4. Opracowanie Gminnego Programu Rozwoju Innowacji Społecznych we współpracy jednostek kultury, przedstawicieli szkoły i organizacji pozarządowych, a także pracowników Urzędu Gminy.
Cel szczegółowy 3.4. Profilaktyka uzależnień oraz rozwiązywanie problemów społecznych.
3.4.1. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, przeciwdziałanie agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży.
3.4.2. Rozwijanie edukacji publicznej i działań w profilaktyce uzależnień na terenie gminy we współpracy z GOPS, szkołami, organizacjami pozarządowymi.
Cel szczegółowy 3.5. Rozwój ekonomii społecznej i solidarnej na terenie gminy.
3.5.1. Utworzenie Spółdzielni Socjalnej do obsługi ruchu turystycznego.
3.5.2. Rozwój ekonomii solidarnej, aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
CEL OPERACYJNY 4. OCHRONA MATERIALNA I NIEMATERIALNA ZASOBÓW KULTUROWYCH I ŚRODOWISKOWYCH GMINY.
Cel szczegółowy 4.1. Rewitalizacja społeczno-kulturowa obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych.
4.1.1. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2022-2030.
4.1.2. Rewitalizacja społeczna i kulturowa obszarów gminy wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.
4.1.3. Rewitalizacja Skweru przy pomniku T. Kościuszki – p II.
4.1.4. Rewitalizacja dzwonnicy i organizacja przestrzeni do rozwoju kultury.
4.1.4. Rewitalizacja Cerkwi i organizacja przestrzeni do rozwoju kultu religijnego, kultury, edukacji.
Cel szczegółowy 4.2. Rozwój działalności twórców ludowych i artystów (pisarzy, rzeźbiarzy, malarzy itp.).
4.2.1. Poszerzenie infrastruktury Dom Kultury w Wojsławicach o nowe przestrzenie umożliwiające realizację wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych na zewnątrz obiektu.
4.2.2. Podjęcie współpracy z Uczelniami Wyższymi i Instytucjami Kultury typu: Muzeum Narodowe w Lublinie w celu organizacji plenerów, konferencji, spotkań autorskich warsztatów, wystaw, aukcji. Kreowanie, rozwijanie oferty łączącej funkcje edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, wykorzystujących nowe trendy w turystyce.
4.2.3. Wsparcie rozwoju działalności Fundacji „Ku przyszłości”.
Cel szczegółowy 4.3. Powołanie organizacji – spółki celowej – zarządzającej Wojsławickim Parkiem Kulturowym.
4.3.1. Opracowanie Planu Rozwoju Oferty Wojsławickiego Parku Kulturowego.
4.3.2. Utworzenie organizacji – spółki celowej – zarządzającej Wojsławickim Parkiem Kulturowym.
Cel szczegółowy 4.4. Ochrona i kształtowanie zasobów wodnych na terenie gminy.
4.4.1. Promocja działań poprawiających ochronę jakości wód.
4.4.2. Zaprojektowanie i budowa zbiornika wodnego małej retencji z funkcją ochronną dla rozwoju rolnictwa oraz funkcją rekreacyjną na terenie Wojsławic.
Cel szczegółowy 4.5. Badanie właściwości wód w źródłach oraz zagospodarowanie zasobów środowiskowych.
4.5.1. Badanie właściwości wód w źródłach (źródłach) (skład chemiczny, właściwości lecznicze, uzdrowiskowe, geotermalne).
4.5.2. Zagospodarowanie terenów wokół źródeł (źródełek) na terenie gminy we współpracy z Sołectwami, organizacjami pozarządowymi, uczelniami wyższymi i Lasami Państwowymi.
4.5.3. Działania wspierające partnerstwo publiczno-prywatne w zakresie ochrony zasobów wodnych i środowiskowych gminy. Zagospodarowanie terenów wokół źródełek (źródeł) na terenie gminy.
Cel szczegółowy 4.6. Ochrony powietrza i edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju.
4.6.1. Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony przyrody.
4.6.2. Wsparcie w rozwoju wymiany ogrzewania i zaopatrzenia w energię domków jednorodzinnych na instalacje OZE.
4.6.3. Usuwanie wyrobów zawierających azbest z budynków na terenie Gminy.
4.6.4. Budowa stacji doładowania elektrycznych pojazdów.
Cel szczegółowy 4.7. Ochrona wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.
4.7.1. Kształtowanie ładu przestrzennego w sposób zintegrowany i zrównoważony.
4.7.2. Promocja dobrych praktyk w zakresie ładu przestrzennego i estetyki miejsc publicznych.

CEL OPERACYJNY 5. INNOWACYJNE WYKORZYSTANIE WALORÓW PRZYRODNICZO-KULTUROWYCH, ROZWÓJ SPORTU I USŁUG WOLNEGO CZASU.
Cel szczegółowy 5.1. Kreowanie, rozwijanie oferty i infrastruktury ośrodków łączących funkcje edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, wykorzystujących nowe trendy w turystyce.
5.1.1. Utworzenie Wojsławickiego Parku Kulturowego z siedzibą w Ośrodku Trzech Kultur w Majdanie Ostrowskim. Opracowanie oferty Parku. Rozbudowanie infrastruktury noclegowej i sanitarnej oraz dodatkowych miejsc na spotkania na świeżym powietrzu (z wykorzystaniem działki wokół obiektu oraz działki położonej poniżej Ośrodka).
5.1.2. Rozwój produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe) w ofercie Izby Tradycji Ziemi Wojsławickiej.
5.1.3. Współpraca z innymi JST w ramach budowy i zarządzania zintegrowanym produktem turystycznym – powołanie koordynatora ds. zarządzania zintegrowanym produktem turystycznym.
5.1.4. Opracowanie koncepcji i budowa parku edukacyjno-rekreacyjnego oraz Młodzieżowej Strefy Kultury przy Domu Kultury w Wojsławicach.
5.1.5. Budowa strefy odpoczynku wraz z wystawą miniaturowego budownictwa dawnych Wojsławic.
5.1.6. Organizacja, cyklicznych wydarzeń promujących ofertę Wojsławickiego Parku Kulturalnego o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim.
Cel szczegółowy 5.2. Organizacja punktów usług i obsługi turystycznej dla turystyki zmotoryzowanej.
5.2.1. Wsparcie realizacji obiektów hotelowo-gastronomicznych dla turystyki zmotoryzowanej.
Cel szczegółowy 5.3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych.
5.3.1. Organizacja kursów, szkoleń, konferencji, wizyt studyjnych we współpracy z partnerami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, uczelniami, przedsiębiorcami, Powiatowym Urzędem Pracy.

Tabela 7. Macierz oddziaływań skutków realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

cel operacyjny	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na następujące elementy środowiska												
	formy ochrony przyrody	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
1.5. Rozwój infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.	+/- B,St,D	+/- B,St,D	+/- B,St,D	0	+/- B,St,D	+/- B,St,D	+/- B,St,D	+/- B,St,D	+/- B,St,D	+/- B,St,D	+/- B,St,D	0	+/- B,St,D
Działanie: 1.5.1. Poprawa stanu dróg (budowa, remonty, modernizacja) dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie całej gminy. 1.5.3. Poprawa stanu dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Wojsławice. Współpraca na rzecz poprawy jakości/ modernizacji dróg powiatowych na terenie gminy z Powiatem Chełmskim. 1.5.4. Poprawa stanu dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy Wojsławice Potencjalne oddziaływania: ☐ działania mają charakter inwestycyjny i są związane z budową i przebudową układu drogowego gminy Wojsławice. ☐ największe oddziaływania wystąpią na etapie budowy. Będą one miały charakter oddziaływań stałych, długoterminowych i mogą wiązać się z koniecznością usunięcia drzew kolidujących z planowanym przebiegiem dróg, usunięcie zieleni wiąże się z lokalnym przekształceniem krajobrazu, przekształcona zostanie powierzchnia ziemi ze względu na konieczność ukształtowania niwelety itp., wpływ na warunki wodne będzie związane z koniecznością odwodnienia planowanych jezdni i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, ☐ proponowane w ramach Strategii działania mają służyć optymalizacji rozwiązań transportowych w gminie Wojsławice, dlatego należy uznać, że upłynnienie ruchu wpłynie na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, zmniejszenie emisji hałasu oraz wtórnie wpłynie na zmniejszenie zużycia paliw (zasobów naturalnych), oddziaływanie to będzie pozytywnie, stale i długookresowe w stosunku do ludzi, dóbr materialnych. ☐ w sytuacji, gdy budowa bądź przebudowa drogi dotyczyć będzie odcinka dłuższego aniżeli 1 km, wówczas wymagane będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, na etapie uzyskania której będą znane ostateczne parametry planowanej inwestycji i ostatecznie o charakterze i skali oddziaływania przesądzą rozwiązania techniczne i organizacyjne wynikające ze szczegółowych projektów i koncepcji.													

cel operacyjny	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na następujące elementy środowiska												
	formy ochrony przyrody	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
1.6. Rozwój infrastruktury alternatywnego transportu przyjaznego środowisku naturalnemu.	+/- B,K,C	+/- B,P,D, St,C	+ B,P, St,D	+/- B,P,D, St,C	0	0	+ P,D,St	0	0	+ P,D,St	+ P,D,St	0	+ P,D,St
Działanie: 1.6.1. Budowa ścieżek rowerowych wraz z budową oświetlenia drogi rowerowej oraz wykonaniem stałej organizacji ruchu dla poprawy bezpieczeństwa. Potencjalne oddziaływania: ☐ oddziaływania pośrednie, pozytywne oddziaływanie na powietrze i klimat poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z ruchu samochodów na rzecz ruchu rowerowego, budowa ścieżek rowerowych pozytywnie pośrednio, długookresowo i stałe będzie wpływać pozytywnie na zdrowie korzystających z infrastruktury rowerowej, budowa ścieżek rowerowych wpływa na poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych i rowerzystów, ☐ pośrednio wzrost korzystających ze ścieżek rowerowych wpłynie na zmniejszenie ilości spalanego paliwa (zasoby naturalne), oddziaływanie takie należy ocenić jako pozytywne, stałe i długookresowe, ☐ ścieżki rowerowe nie są zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, niemniej przed ich budową należy szczegółowo rozpoznać teren, przez który ścieżki rowerowe mają przebiegać. Ścieżki rowerowe często realizowane są w pasach drogowych istniejących lub modernizowanych, przebudowywanych dróg, w granicach, których znajdują się drzewa i krzewy będące lokalnymi siedliskami zwierząt głównie ptaków. W związku z powyższym ścieżki rowerowe należy projektować w sposób minimalizujący konieczność wycinki drzew czy krzewów, a jeśli nie będzie to możliwe wycinkę prowadzić poza okresem lęgowym.													

cel operacyjny	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na następujące elementy środowiska												
	formy ochrony przyrody	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
1.5. Organizacja przestrzenna rolnictwa indywidualnego - gospodarstw rolnych (scalanie gruntów).	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+ P,D,St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+/- W,D,St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+ W,D,St	+ W,D,St	+ P,D,St	+ P,D,St
Działanie: 1.5.2. Planowanie ładu przestrzennego poprzez wdrożenie zrównoważonego planowania przestrzennego uwzględniającego społeczne i ekonomiczne funkcje rolnictwa na terenie gminy.													
1.9. Rozwój materialnej bazy turystycznej.	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+ P,D,St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+/- W,D,St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+ W,D,St	+ W,D,St	+ P,D,St	+ P,D,St
Działanie: 1.9.1. Uwzględnienie w aktualizowanym, zintegrowanym i zrównoważonym planie zagospodarowania przestrzennego obszarów pod budowę obiektów noclegowych typu: hotele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, domki letniskowe, wieże widokowe, obiekty małej gastronomii.													
2.2. Zrównoważony i zintegrowany rozwój infrastruktury oraz obiektów przechowalniczych.	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+ P,D,St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+/- W,D,St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+ W,D,St	+ W,D,St	+ P,D,St	+ P,D,St
Działanie: 2.2.1. Wyznaczenie terenów inwestycyjnych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego (w ramach Specjalnej Strefy Aktywności Gospodarczej utworzonej we współpracy z innymi gminami OSI Żywicielskiego) w tym budowa dróg dojazdowych i pozostałych mediów													
2.3. Rozwój branż obsługujących sektor spożywczy.	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+ P,D,St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+/- W,D,St	+/- P,W, D, St	+/- P,W, D, St	+ W,D,St	+ W,D,St	+ P,D,St	+ P,D,St
Działanie: 2.3.4. Tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie województwa lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej. Wyznaczenie terenów inwestycyjnych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego (w ramach Specjalnej Strefy Aktywności Gospodarczej utworzonej we współpracy z innymi gminami OSI Żywicielskiego) w tym budowa dróg dojazdowych i pozostałych mediów.													

Potencjalne oddziaływania:

- działania polegające na sporządzaniu MPZP nie będą oddziaływać na środowisko, oddziaływania pojawią się na etapie realizacji ustaleń dokumentów planistycznych;
- uchwalone mpzp są aktami prawa miejscowego, a ich ustalenia mają charakter stały, w związku z tym ich wpływ na środowisko oceniono jako oddziaływanie pośrednie i wtórne na elementy środowiska. Opracowanie i uchwalenie zaktualizowanego mpzp pozwoli na kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy przyjaznej dla mieszkańców;
- najważniejsze oddziaływania wynikające z realizacji uchwalonych mpzp będą miały charakter pośredni, długookresowy i stały na elementy środowiska. Będą one wynikać z realizacji zabudowy zgodnie z ustaleniami mpzp, oddziaływania te będą występować na etapie budowy i eksploatacji. Na obecnym etapie nie znając parametrów inwestycji dopuszczonych ustaleniami planu, nie można określić skali i siły oddziaływań, które mogą się pojawić w konsekwencji realizacji zapisów mpzp.
- projekty MPZP będą poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której dla każdego projektu dokumentu planistycznego zostanie opracowana prognoza oddziaływania na środowisko, dlatego na chwilę sporządzania niniejszej Prognozy należy założyć, że zaplanowane w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice działania związane z opracowaniem nowych mpzp, w ramach których dopuści się możliwość realizacji zabudowy produkcyjnej, usługowej i mieszkaniowej, nie będzie powodować żadnych negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko

cel operacyjny	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na następujące elementy środowiska												
	formy ochrony przyrody	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
1.3. Poprawa jakości życia i tożsamości mieszkańców gminy na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją.	+ B,P,D, St	0	+ B,P,D, St	+/- B,P,D, KSt	+ B,P,D, St	+/- B,K	+/- B,P,D, St	- B,K,D, St	+ B,D,St	+/- W,K	0	+ B,P,W, D, St	+ B,P,D, St
Działanie: 1.3.1. Rewitalizacja obiektu starej plebani i nadanie mu nowych funkcji społeczno-gospodarczych. 1.3.2. Rewitalizacja Centrum Wojsławic (Rewitalizacja starej zabudowy m.in. Domu szewca Fawki. Rewitalizacja terenu przy pomniku Tadeus 1.3.5. Budowa trybun, ogrodzenia i rewitalizacja płyty boiska sportowego w Wojsławicach ul. Grabowiecka. 1.3.8. Rewitalizacja obiektów i obszarów wyznaczonych i opisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.													
4.1. Rewitalizacja społeczno-kulturowa obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją. Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych.	+ B,P,D, St	0	+ B,P,D, St	+/- B,P,D, KSt	+ B,P,D, St	+/- B,K	+/- B,P,D, St	- B,K,D, St	+ B,D,St	+/- W,K	0	+ B,P,W, D, St	+ B,P,D, St
Działanie: 4.1.3. Rewitalizacja Skweru przy pomniku T. Kościuszki – p II. 4.1.4. Rewitalizacja dzwonnicy i organizacja przestrzeni do rozwoju kultury. 4.1.4. Rewitalizacja Cerkwi i organizacja przestrzeni do rozwoju kultu religijnego, kultury, edukacji. Potencjalne oddziaływania: □ największe oddziaływania wystąpią na etapie budowy poszczególnych przedsięwzięć, oddziaływania będą miały charakter oddziaływań stałych, długoterminowych i mogą wiązać się z koniecznością usunięcia zieleni, lokalnym przekształceniem krajobrazu, przekształcona zostanie powierzchnia ziemi ze względu na konieczność ukształtowania niwelety. Rewitalizacja poszczególnych obiektów i obszarów będzie miała krótkookresowy, pośredni negatywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska, występujący tylko na etapie budowy; □ remonty elewacji często związane są z termomodernizacją, co wpływa najczęściej bezpośrednio, długookresowo, stale pozytywnie na percepcję krajobrazu, dodatkowo zmniejsza energochłonność tych obiektów, co wpływa na jakość powietrza, klimat i ludzi (zmniejsza się ilość zanieczyszczeń); □ w związku z planowanymi działaniami polegającymi na rewitalizacji, każdorazowo przed podjęciem takich prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonywania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.													

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE
na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

cel operacyjny	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na następujące elementy środowiska												
	formy ochrony przyrody	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
4.4. Ochrona i kształtowanie zasobów wodnych na terenie gminy.	+ P,B,D, St	+ P,B,D, St	+ B,P,D, St	+ P,B,D, St	+ P,B,D, St	+ B,P,W, D, St	0	+ B,P,D, St	- B,P,Ś, D,St	+ B,P,Ś, D,St	0	0	+ B,P,Ś, D,St
Działanie: 4.4.1. Promocja działań poprawiających ochronę jakości wód. 4.4.2. Zaprojektowanie i budowa zbiornika wodnego małej retencji z funkcją ochronną dla rozwoju rolnictwa oraz funkcją rekreacyjną na terenie Wojsławic													
1.2. Rozwój usług i lokalnej infrastruktury komunalnej.	+ P,B,D, St	+ P,B,D, St	+ B,P,D, St	+ P,B,D, St	+ P,B,D, St	+ B,P,W, D, St	0	+ B,P,D, St	+ B,P,Ś, D,St	+ B,P,Ś, D,St	0	0	+ B,P,Ś, D,St
Działanie: 1.2.2. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. 1.2.3. Budowa sieci wodociągowej w Wojsławicach ul. Grabowiecka, Putnowice Wielkie, Ostrów-Kolonia. 1.2.4. Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej na terenie całej gminy. Potencjalne oddziaływania: ☐ najważniejsze pozytywne oddziaływanie tych projektów to bezpośrednie, pośrednie stałe i wtórne, długookresowe oddziaływanie na jakość wód podziemnych i powierzchniowych. ☐ na etapie budowy infrastruktury podziemnej niezbędne jest wykonanie prac ziemnych, właściwe posadowienie elementów infrastruktury podziemnej, na etapie prac budowlanych mogą wystąpić chwilowe, krótkoterminowe oddziaływania negatywne na zwierzęta, rośliny, wodę, powierzchnie ziemi, dobra materialne. Niemniej każdy rodzaj zainwestowania związany jest z ingerencją w środowisko, a cel jakiego ma służyć planowane działanie jest istotniejszy środowiskowo niż chwilowe oddziaływania mogące się pojawić na etapie budowy. ☐ budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej pozytywnie wpłynie m.in. na jakość wód powierzchniowych i podziemnych, co pośrednio pozytywnie wpłynie na ochronę różnorodności biologicznej, poprzez stworzenie lepszych warunków do rozwoju organizmów. Realizacja zadań poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy. Dzięki budowie sieci kanalizacyjnej ograniczona zostanie ilość ścieków odprowadzanych bezpośrednio do ziemi i wód gruntowych, co znacznie zmniejszy ryzyko epidemiologiczne. Oddziaływanie prac związanych z budową infrastruktury będzie mieć charakter krótkotrwały i odwracalny. W celu ograniczenia powierzchni oddziaływania ciężkiego sprzętu na rośliny, dojazd na teren prac budowlanych przebiegał będzie po istniejących drogach. Po zakończeniu prac zmiany w poszyciu roślinnym zostaną odtworzone. Realizacja budowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wpłynie pozytywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej ograniczy ilość ścieków przedostających się do wód gruntowych i powierzchniowych. Dzięki inwestycjom mieszkańcy gminy będą mieć zapewniony dostęp do wody dobrej jakości, przebadanej pod kątem chemicznym oraz mikrobiologicznym.													

- realizacja zbiornika wodnego przyczyni się do powstania na tym terenie nowych ekosystemów, co szczególnie będzie sprzyjać rozwojowi gatunków ptaków i roślin wodnolubnych oraz ryb. Projekt wpłynie pozytywnie na bioróżnorodność oraz niektóre gatunki roślin i zwierząt. Budowa zbiornika wodnego uzasadniona jest nadrzędnym interesem publicznym, pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie jego budowy. Realizacja projektu spowoduje zmiany w krajobrazie lokalnym, jednak z uwagi na charakter inwestycji oraz brak elementów w krajobrazie o znacznych wysokościach, nie będzie ona istotnie zakłócać walorów widokowych. Zbiornik będzie pełnił funkcję rekreacyjną z uwagi na walory krajobrazowe i wykorzystywanie go m. in. do celów wypoczynkowych i rekreacyjnych. Realizacja projektu może pozytywnie wpłynąć na rozwój miejscowości usytuowanych w pobliżu zbiornika (dotyczy głównie miejscowości Wojsławice). Realizacja projektu przyczyni się do adaptacji przedsięwzięcia do zmian klimatu, która przejawiać się będzie bezpośrednim przystosowaniem funkcji zbiornika wodnego do rzeczywistych bodźców klimatycznych, przede wszystkim w celu wykorzystania możliwości retencji wody. Przypuszcza się, iż skutek realizacji zbiornika wodnego powstanie lokalny mikroklimat z charakterystycznym ustrojem termicznym nad zbiornikiem i w jego otoczeniu, na skutek parowania wody z powierzchni lustra wody oraz akumulacji energii w wodzie w postaci ciepła. W ten sposób zimą zbiornik spowoduje wzrost minimalnej temperatury powietrza i spadek wilgotności względnej, natomiast latem spadek temperatury powietrza i różnicy między skrajnymi temperaturami miesięcznymi i rocznymi. Jest duże prawdopodobieństwo, iż powstanie lustra wody przyczyni się lokalnie do zmiany cyrkulacji mas powietrza, zwiększając częstotliwość i prędkość wiatrów nad zbiornikiem. Powodowane w ten sposób przewietrzanie, zapobiegnie kumulacji zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE
na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

cel operacyjny	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na następujące elementy środowiska													
	formy ochrony przyrody	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	
1.3. Zwiększenie konkurencyjności gminy poprzez wdrożenie rozwiązań efektywnego zwiększenia odnawialnych źródeł energii (OZE) w przestrzeni publicznej i prywatnej.	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	0	+	
Działanie: 1.3.1. Obniżanie kosztów prowadzenia gospodarstw rolnych, podmiotów gospodarczych oraz innych podmiotów na terenie gminy poprzez wspieranie inwestycji w odnawialne źródła energii. Wsparcie inwestycji prywatnych (kolektory słoneczne, fotowoltaika, pompy ciepła itp.) na terenie Gminy. 1.3.2 Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej (wymiana oświetlenia na energooszczędne, montaż paneli fotowoltaicznych). 1.3.3. Opracowanie dokumentacji, przygotowanie miejsca pod odnawialne źródła energii (typu farma fotowoltaiczna, wiatraki) z zachowaniem procedury konsultacji społecznych. Budowa farmy fotowoltaicznej.														
1.9. Rozwój materialnej bazy turystycznej.	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	0	+	
Działanie: 1.9.9. Termomodernizacja budynku przepompowni w celu organizacji zaplecza sanitarno-kuchennego dla właścicieli domków letniskowych i gości. Budowa alejek z oświetleniem OZE, w celu ułatwienia zagospodarowania terenu wokół przepompowni. Potencjalne oddziaływania: □ bezpośrednio i pośrednio oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza głównie w wyniku zmniejszenia spalania węgla na rzecz paliw niskoemisyjnych, zmniejszenie energochłonności budynków a pośrednio zmniejszenie ilości paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynków, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z ruchu samochodów i pośrednio zmniejszenie ilości paliw spalanych w pojazdach silnikowych, □ montaż instalacji będzie odbywał się w istniejących obiektach, oddziaływanie może być związane z realizacją i krótkotrwałym narażeniem na hałas podczas montażu. Dzięki ograniczeniu emisji i poprawie jakości powietrza, poprzez stosowanie technologii OZE możliwe stanie się zasiedlanie terenu przez nowe, dotychczas niewystępujące gatunki zwierząt. Prowadzone na terenie gminy działania przyczynią się do poprawy efektywności energetycznej obiektów. Dzięki czemu możliwe będzie ograniczenie ilości surowców energetycznych wykorzystywanych do ogrzewania budynków, a co za tym idzie zmniejszy się ilość zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery. Działania prowadzone będą na istniejących dotychczas obiektach. Nie zaburzą ładu przestrzennego na terenie gminy. Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę kotłów														

i oświetlenia na energooszczędne pozwoli na ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw kopalnych do produkcji energii. Podjęcie działań pozytywnie wpłynie na klimat. Realizacja zadania pozwoli na ograniczenie negatywnego wpływu zmian klimatu na środowisko.

- w sytuacji budowy farmy fotowoltaicznej o powierzchni powyżej 1 ha wymagane będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, na etapie uzyskania której będą znane ostateczne parametry planowanej inwestycji i ostatecznie o charakterze i skali oddziaływania przesądzą rozwiązania techniczne i organizacyjne wynikające ze szczegółowych projektów i koncepcji.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE
na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

cel operacyjny	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na następujące elementy środowiska												
	formy ochrony przyrody	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
1.3. Popularyzacja profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia.													
Działanie: 1.3.4. Budowa hali sportowo-widowiskowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wojsławicach.													
1.8. Wykorzystanie zasobów naturalnych, historycznych i kulturowych, środowiska w rozwoju różnych form turystyki wiejskiej.													
Działanie: 1.8.3. Utworzenie innowacyjnego produktu turystycznego tj. sieci wiosek tematycznych (we współpracy z gminami sąsiednimi) łączącej funkcje edukacyjne, rekreacyjne, prozdrowotne. Organizacja wioski tematycznej w Kocim Dołku, w Majdanie Ostrowskim oraz w Ośrodku Dawnych Kultur i Tradycji w Rożycinie. Wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych													
1.9. Rozwój materialnej bazy turystycznej.													
Działanie: 1.9.1. Uwzględnienie w aktualizowanym, zintegrowanym i zrównoważonym planie zagospodarowania przestrzennego obszarów pod budowę obiektów noclegowych typu: hotele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, domki letniskowe, wieże widokowe, obiekty małej gastronomii.													
Potencjalne oddziaływania:													
☐ najważniejsze pozytywne, bezpośrednie i pośrednie, długookresowe, stałe oddziaływanie to oddziaływanie na krajobraz;													
☐ oddziaływanie na ludzi będzie miało charakter bezpośredni, długookresowy i stały pozytywny, wykorzystywanie terenów wiązać się będzie m.in. ze zwiększeniem satysfakcji z życia w gminie.													
☐ rozbudowywanie bazy sportowo-rekreacyjnej wpłynie na możliwość szerszego wykorzystania (udostępnienia) przestrzeni publicznych, wpłynie na zdrowie i kondycję ludzi korzystających z przedmiotowych obiektów co należy uznać za oddziaływanie pozytywne, wtórne długookresowe i stałe.													
☐ na obecnym etapie hipotetycznie zakłada się, że wszystkie działania prowadzone będą z zachowaniem najwyższych standardów ochrony środowiska przyrodniczego i nie będą w znaczący sposób oddziaływać na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko.													

cel operacyjny	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na następujące elementy środowiska												
	formy ochrony przyrody	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
4.6. Ochrona powietrza i edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju.	+/- B,K,C	+/- B,P,D, St,C	+ B,P, St,D	+/- B,P,D, St,C	0	0	+ P,D,St	0	0	+ P,D,St	+ P,D,St	0	+ P,D,St
Działanie: 4.6.3. Usuwanie wyrobów zawierających azbest z budynków na terenie Gminy. Potencjalne oddziaływania: ☐ Prace związane z realizacją zadań nie będą wymagały wykorzystania sprzętu, który może powodować uciążliwości związane z nadmiernym hałasem. Dzięki wymianie pokryć dachowych (stanowiących największą część znajdujących się na terenie gminy wyrobów azbestowych) możliwa będzie minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz zwiększenie wydajności energetycznej modernizowanych budynków, co pozytywnie wpłynie również na ekonomiczne aspekty ich eksploatacji. ☐ Prowadzone na terenie gminy działania przyczynią się do minimalizacji negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz poprawy efektywności energetycznej budynków, poprzez wymianę pokryć dachowych (np. na dachówkę). ☐ Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę pokryć dachowych wpłynie na ograniczenie emisji m.in. CO₂ do atmosfery, w konsekwencji przyczyniając się do poprawy składu powietrza. ☐ Działania prowadzone będą na istniejących dotychczas obiektach. Nie zaburzą ładu przestrzennego na terenie gminy.													

Wody powierzchniowe i podziemne

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. W czasie realizacji zamierzeń może dojść do chwilowego zaburzenia stosunków wodnych, jednak długotrwały efekt inwestycji przyniesie korzyści zarówno dla stanu wód jak i komfortu życia mieszkańców gminy Wojsławice. Ocenia się, że wyznaczone w projekcie Strategii działania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

Realizacja ustaleń projektu Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW), w grupie której wymienia się:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w projekcie Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Działania zaproponowane w projekcie Strategii wpisują się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego. Budowa sieci kanalizacyjnej podlega najczęściej analizie jej opłacalności, jednak dla ochrony środowiska jest ona rozwiązaniem bardziej korzystnym. W przypadku obszarów, na których występuje zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, a tym samym także gruntowych, budowa indywidualnych rozwiązań gospodarki ściekowej nie jest korzystnym podejściem do problemu odprowadzania ścieków. Właściciele takich urządzeń nie są w stanie zagwarantować właściwego oczyszczenia ścieków lub prawidłowego eksploataowania urządzenia. Budowa sieci kanalizacyjnej wyeliminuje przedostawanie się zanieczyszczeń z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych do gruntu. W ten sposób zmniejszy się zagrożenie mikrobiologiczne i eutrofizacji. Ograniczy to także rozproszone zanieczyszczanie gleb i wód podziemnych.

Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt żyjących w wodach, zmiany stosunków gruntowo-wodnych. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć poprzez przemyślane wybró lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Dodatkowo należy podkreślić, iż na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywać będzie obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk oraz zasobów środowiska, w tym objętego ochroną przyrodniczą. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac na etapie Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Realizacja planowanych inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wpisują się w cele środowiskowe, wskazane w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911). Zgodnie z Programem wodno-środowiskowym kraju wprowadzono działania z kategorii „Gospodarka Komunalna”, obejmujące konieczność porządkowania systemu gospodarki ściekowej. Działania te obejmują budowę systemu kanalizacji sanitarnej. Reasumując realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Inwestycje polegające na budowie kanalizacji

sanitarnej mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez podłączenie istniejących i planowanych budynków do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków.

Reasumując realizacja inwestycji przewidzianych w projekcie Strategii nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych określonych dla JCWP oraz JCWPd.

Powierzchnia ziemi i krajobraz

Realizacja kierunków działań przewidzianych w projekcie Strategii będzie się wiązać z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Wymienić należy w tym miejscu następujące kierunki działań:

- Poprawa stanu dróg (budowa, remonty, modernizacja) dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie całej gminy.
- Poprawa stanu dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Wojsławice. Współpraca na rzecz poprawy jakości/ modernizacji dróg powiatowych na terenie gminy z Powiatem Chełmskim.
- Budowa ścieżek rowerowych wraz z budową oświetlenia drogi rowerowej oraz wykonaniem stałej organizacji ruchu dla poprawy bezpieczeństwa.
- Zaprojektowanie i budowa zbiornika wodnego małej retencji z funkcją ochronną dla rozwoju rolnictwa oraz funkcją rekreacyjną na terenie Wojsławic.
- Opracowanie dokumentacji, przygotowanie miejsca pod odnawialne źródła energii (typu farma fotowoltaiczna, wiatraki) z zachowaniem procedury konsultacji społecznych. Budowa farmy fotowoltaicznej.
- Opracowanie planu gazyfikacji gminy i realizacja inwestycji sieci gazociągowej we współpracy z dostawcami.
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.
- Budowa sieci wodociągowej w Wojsławicach ul. Grabowiecka, Putnowice Wielkie, Ostrów-Kolonia.
- budowa lub modernizacji obiektów użyteczności publicznej lub prywatnych

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, budowie, modernizacji i termomodernizacji obiektów, rozbudowie infrastruktury wodno-ściekowej, budowę ścieżki rowerowej, powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Część z tych czynników można zminimalizować poprzez stosowanie działań ograniczających, a część zupełnie wyeliminować poprzez wdrożenie odpowiedniego systemu edukacji ekologicznej i prowadzenie działań naprawczo-prewencyjnych. Istotą jest więc zaplanowanie takich działań ochronnych, które ograniczą zjawisko degradacji powierzchni ziemi i przywrócą stan zgodny ze standardami w tym zakresie. Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Warunki klimatyczne

Realizacja niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). Część działań ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi, jak i negatywnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Działanie obejmujące przebudowę i remonty dróg, obok bezpośredniej i długotrwałej poprawy stanu powietrza w zakresie ilości emitowanych zanieczyszczeń (na skutek upłynnienia ruchu, skutkującego mniejszym spalaniem paliw) powodują z reguły przeniesienie negatywnego oddziaływania z jednego miejsca w inne (z terenów zabudowanych na tereny zlokalizowane poza terenami zabudowanym (które wcześniej charakteryzowały się o wiele lepszymi warunkami aerosanitarnymi). Ponadto zmiany pokrycia powierzchni ziemi bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła.

Powietrze atmosferyczne

Ocenia się, że wyznaczone w projekcie Strategii działania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na jakość powietrza atmosferycznego. Ograniczając emisję zanieczyszczeń, także tą niską, która obecnie jest największym problemem, spowoduje się również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w ramach oddziaływania ponadlokalnego. Planowane działania zmierzające do zmniejszenia niskiej emisji i jej uciążliwości będą zdecydowanie pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz przebudowa infrastruktury drogowej. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Hałas i promieniowanie elektroenergetyczne

Kierunki działań przewidziane w projekcie Strategii są związane z podjęciem nowych inwestycji i zadań na obszarze gminy, co będzie skutkowało budową lub rozbudową obiektów, a także zabiegami modernizacyjno-remontowymi. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku kierunku działań: wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na terenie gminy. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Flora i fauna

Realizacja zapisów projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice, w przypadku typowych działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, gospodarki wodami, modernizacji budynków może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt, zmiany stosunków gruntowo-wodnych, tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależęć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywać będzie obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi.

Ochrona zabytków

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchomości, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomości, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Środowisko ludzi

Działania realizowane w ramach Strategii, w perspektywie średnio i długoterminowej, wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia. Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (dróg, sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej). Pozytywny wpływ na środowisko będą miały także działania związane z innymi działaniami w obszarze infrastruktury i gospodarki oraz edukacja. Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni. Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót.

12. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ TRANSGRANICZNYCH I SKUMULOWANYCH

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373, z późn. zm.), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STRATEGII

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice mogą negatywnie wpłynąć na środowisko, które można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio

wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji kierunków działań zaproponowanych w projekcie Strategii może dojść do oddziaływania na tereny objęte ochroną przyrodniczą. Wobec powyższego niezmiernie ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji kierunków działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów.
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Właściwe postępowanie z odpadami.
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu.
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia.
- Zminimalizowanie ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu.
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej.
- Stosowanie przepisów BHP.
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin.
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.

- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 6:00 a 22:00.
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas.
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni.
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów.
- Sprawne przeprowadzenie prac.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją.
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska.

14. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STRATEGII

Zgodnie z art. 51 ust.2 pkt 3b) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie Strategii, w szczególności w odniesieniu do obszarów NATURA 2000.

W przypadku projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska na terenie gminy Wojsławice i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji, brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

15. MONITOROWANIE REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Monitorowanie działań i ich efektów w wymiarze przestrzennym oraz propozycje wskaźników ich osiągnięcia jest istotnym elementem Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice 2021-2027 z perspektywą do roku 2030, ponieważ pokazuje metodę osiągnięcia rezultatów zapisanych w misji, wizji i celach. Podejmowane działania w latach 2021-2027 z perspektywą do roku 2030, mają budować lokalną przewagę konkurencyjną Gminy Wojsławice i przynieść pozytywne rozwiązania, które zostały założone w proponowanych działaniach.

Celem monitorowania działań z zakresu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 jest postawienie prawidłowej diagnozy stanu rozwoju gminy w roku 2030. Ewaluacja i jej raportowanie, umożliwi w oparciu o dane wewnętrzne gminy oraz informacje zewnętrzne (dane z GUS), uzyskanie rzeczowej informacji zwrotnej na temat efektów działań podejmowanych w latach 2021-2030.

Podstawą ewaluacji – monitorowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 będzie zestaw wskaźników obrazujących oczekiwane rezultaty realizacji strategii na poziomie działań, które wynikają z misji, wizji, celu strategicznego i celów operacyjnych.

Tabela 8. Wskaźniki monitoringu Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

	WSKAŹNIK	Opisowa prognozowana wartość pośrednia wskaźnika w roku 2025	Opisowa prognozowana wartość docelowa wskaźnika w roku 2030	2023	2025	2027	2029
1.	Współczynnik aktywności zawodowej – całościowa liczba osób pracujących w podmiotach publicznych i prywatnych na terenie gminy w stosunku do liczby mieszkańców.	Zwiększenie co dwa lata	Zbliżenie do poziomu średniej krajowej najlepszych gmin	%	%	%	%
2.	Liczba mieszkańców ogółem	Zwiększenie co dwa lata	Zbliżenie do poziomu średniej krajowej najlepszych gmin	%	%	%	%
3.	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Zwiększenie co dwa lata	Zbliżenie do poziomu średniej krajowej najlepszych gmin	%	%	%	%
4.	Liczba nowych meldunków	Zwiększenie % co dwa lata	Zbliżenie do poziomu średniej krajowej najlepszych gmin	%	%	%	%
5.	Udział nakładów inwestycyjnych sektora prywatnego w inwestycjach na terenie Gminy ogółem (w stosunku do wszystkich razem)	Zbliżenie poziomu do wybranych poziomów bogatszych JST w regionie	Zbliżenie poziomu do wybranych poziomów bogatszych JST w regionie	%	%	%	%
6.	Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym	Zmniejszanie poziomu	Zmniejszanie poziomu	osób, %	osób, %	osób, %	osób, %
7.	Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem	Utrzymanie trendu spadkowego	Utrzymanie trendu spadkowego	osób, %	osób, %	osób, %	osób, %
8.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi planami zintegrowanego i zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego w powierzchni całkowitej Gminy ogółem	Utrzymanie trendu wzrostu	Utrzymanie trendu wzrostu	%	%	%	%
9.	Udział zrewitalizowanej powierzchni objętej planami rewitalizacji w powierzchni całkowitej Gminy ogółem	Zwiększenie powierzchni	Zwiększenie Powierzchni	%	%	%	%
10.	Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	Wypracowanie trendu wzrostu	Utrzymanie trendu wzrostu	%	%	%	%
11.	Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na 1 mieszkańca	Wypracowanie trendu wzrostu i zbliżenie poziomu regionu i do poziomu średniej krajowej	utrzymanie trendu wzrostu i zbliżenie poziomu regionu i do poziomu średniej krajowej	zł	Zł	zł	Zł
12.	Odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu (w wieku 25–64 lata)	odwrócenie trendu spadkowego i zbliżenie wartości wskaźnika do poziomu 7,7 – 10,0% i zbliżenie do poziomu średniej krajowej	odwrócenie trendu spadkowego i zbliżenie wartości wskaźnika do poziomu 7,7 – 10,0% i zbliżenie do poziomu średniej krajowej	%	%	%	%

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJŚLAWICE
na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

13.	Wskaźnik trwałości działalności przedsiębiorstw – trzy lata od założenia działalności gospodarczej (osoba fizyczna)	wypracowanie trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	%	%	%	%
14.	Wydatki majątkowe Gminy na 1 mieszkańca	wypracowanie trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	zł	Zł	zł	Zł
15.	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżety gminy	utrzymanie trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	%	%	%	%
16.	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców	utrzymanie trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
17.	Odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających z Internetu w kontaktach prywatnych z administracją publiczną	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu średniej krajowej	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu średniej krajowej	%	%	%	%
18.	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu średniej krajowej	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu średniej krajowej	szt.	szt.	szt.	szt.
19.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje z RPO	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu średniej krajowej	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu średniej krajowej	szt.	szt.	szt.	szt.
20.	Liczba gospodarstw otrzymujących dotacje z PROW i innych programów UE	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu średniej krajowej	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu średniej krajowej	szt.	szt.	szt.	szt.
21.	Długość sieci kanalizacji sanitarnej Liczba przydomowych Oczyszczalni ścieków	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	km szt.	km szt.	km szt.	km szt.
22.	Łączna powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	ha	ha	ha	ha
23.	Całkowita długość przebudowanych dróg należących do gminy	budowa trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu liderów obszarów wiejskich	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu liderów obszarów wiejskich	km	km	km	km
24.	Całkowita długość nowych ścieżek rowerowych należących do Gminy	budowa trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu liderów obszarów wiejskich	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu liderów obszarów wiejskich	km	km	km	km
25.	Liczba obiektów kulturalnych/ zabytków (zmodernizowanych/ zrewitalizowanych)	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
26.	Liczba nowych gospodarstw ekologicznych, ekstensywnych,	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
27.	Liczba nowych gospodarstw agroturystycznych,	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY WOJSŁAWICE
na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

28.	Liczba osób korzystająca z infrastruktury w zakresie opieki senioralnej lub infrastruktury rehabilitacyjnej (osoby)	budowa trendu wzrostu	budowa trendu wzrostu	os.	os.	os.	os.
29.	Liczba nowych atrakcji turystycznych	budowa trendu wzrostu zbliżenie poziomu liderów obszarów wiejskich	utrzymanie trendu wzrostu zbliżenie poziomu do poziomu liderów obszarów wiejskich	szt.	szt.	szt.	szt.
30.	Liczba miejsc noclegowych oraz osób korzystających	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt./os.	szt./os.	szt./os.	szt./os.
31.	Liczba punktów gastronomicznych	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
32.	Liczba nowych, zainstalowanych instalacji OZE w domach jednorodzinnych (i na budynkach publicznych)	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
33.	Liczba obiektów poddanych termomodernizacji (ogółem)	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
34.	Liczba projektów ponadlokalnych, Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z innymi JST	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt./zł	szt./zł	szt./zł	szt./zł
35.	Liczba projektów inwestycyjnych dofinansowanych z UE zrealizowanych przez gminę	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt./zł	szt./zł	szt./zł	szt./zł
36.	Liczba wydarzeń kulturalnych o zasięgu regionalnym i ogólnokrajowym	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
37.	Liczba osób korzystających z obiektów kultury, wiosek tematycznych	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	os.	os.	os.	os.
38.	Liczba podmiotów powstałych poprzez ekonomię społeczną i solidarną	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
39.	Liczba podmiotów wdrażających innowacje, B+R, cyfryzację	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
40.	Liczba eksporterów	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
41.	Liczba usług ekosystemowych	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
42.	Liczba nowych zakładów przetwórstwa, przemysłu rolno-spożywczego	budowa trendu wzrostu	utrzymanie trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
43.	Liczba nowych zakładów w branży drzewnej	budowa trendu wzrostu	budowa trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.
44.	Ilość scalonych gruntów rolnych	budowa trendu wzrostu	budowa trendu wzrostu	szt.	szt.	szt.	szt.

16. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Celem prognozy oddziaływania na środowisko była ocena w jaki sposób projektowany dokument Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030 może oddziaływać na środowisko naturalne i obszary NATURA 2000 i w jakim stopniu ustalenia dokumentu sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi.

Poniżej sformuowano następujące wnioski:

- 1) Strategia Rozwoju Gminy Wojsławice jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- 2) Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki

ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatu i gminy jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.

- 3) Strategia umożliwi identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- 4) Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na terenie gminy Wojsławice oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- 5) Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- 6) W niniejszej prognozie zaproponowano listę działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko.
- 7) Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę istniejące formy ochrony przyrody, zakazy i nakazy prawa miejscowego, uchwał powołujących formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- 8) Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

17. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373, z późn. zm.).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu Prognozy zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. W ramach oceny skutków realizacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na etapie opracowania Prognozy

oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- 1) Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- 2) Różnorodność Biologiczna;
- 3) Ludzie;
- 4) Rośliny;
- 5) Zwierzęta;
- 6) Powietrze;
- 7) Klimat;
- 8) Klimat akustyczny;
- 9) Wody (w tym JCW);
- 10) Powierzchnia ziemi;
- 11) Krajobraz;
- 12) Zasoby naturalne;
- 13) Zabytki

W przypadku gminy Wojsławice istnieje prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania na środowisko naturalne.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji

Przedstawione przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one realizowane w granicy gminy Wojsławice. W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko naturalne. Dodatkowo, w przypadku takich przedsięwzięć, jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej czy sieci wodociągowej, główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Zadania inwestycyjne są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmiany stosunków gruntowo-wodnych;
- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie miasta i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w punkcie 11 definiującym „Przewidywane oddziaływanie na środowisko skutków realizacji zadań określonych w projekcie strategii”. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373, z późn. zm.) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Strategii Rozwoju.

Biała Podlaska, dnia 4 kwietnia 2022 roku

Inga Kulicka
Cicibór Duży 162
21-500 Cicibór Duży

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373, z późn. zm.).

Oświadczam, iż jako autor sporządzający prognozę oddziaływania na środowisko projektu Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030, spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373, z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Inga Kulicka

ZESTAWIENIE RYSUNKÓW ORAZ TABEL

SPIS RYCIN

- Rycina 1. Położenie gminy Wojsławice w powiecie chełmskim
- Rycina 2. Podział administracyjny na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Wojsławice
- Rycina 4. Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 5. Warunki podłoża budowlanego
- Rycina 6. Udokumentowane złożę „Majdan Nowy”
- Rycina 7. Sieć hydrograficzna oraz rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 9. Rozmieszczenie GZWP
- Rycina 10. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 11. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych w gminie Wojsławice
- Rycina 12. Kompleksy przydatności rolniczej
- Rycina 13. Położenie gminy Wojsławice na tle krajowych korytarzy ekologicznych
- Rycina 14. Obszar Natura 2000 „Putnowice”
- Rycina 15. Obszary chronione na terenie gminy Wojsławice

SPIS TABEL

- Tabela 1. Powiązania projektu Strategii rozwoju gminy Wojsławice z dokumentami programowymi i strategicznymi
- Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w gminie Wojsławice
- Tabela 3. Wykaz JCWP na terenie gminy Wojsławice
- Tabela 4. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia
- Tabela 5. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin
- Tabela 6. Działania planowane w ramach Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030, których realizacja może oddziaływać na środowisko naturalne
- Tabela 7. Macierz oddziaływań skutków realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030
- Tabela 8. Wskaźniki monitoringu Strategii rozwoju gminy Wojsławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030